

Komparativní analýza systému ekologických daní v České republice a Itálii

Adriana Smržová

Bakalářská práce
2014

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky
Ústav financí a účetnictví
akademický rok: 2013/2014

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Adriana Smržová**
Osobní číslo: **M11920**
Studijní program: **B6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Účetnictví a daně**
Forma studia: **prezenční**

Téma práce: **Komparativní analýza systému ekologických daní
v České republice a Itálii**

Zásady pro vypracování:

Úvod

I. Teoretická část

- Proveďte průzkum literárních pramenů a systematicky zpracujte teoretické poznatky týkající se problematiky ekologických daní.

II. Praktická část

- Proveďte komparativní analýzu systému ekologických daní v České republice a Itálii.
- Zpracujte dotazníkové šetření zaměřené na vliv ekologických daní na daňové poplatníky v České republice a Itálii.
- Na základě provedených analýz zhodnoťte systém ekologických daní v obou zemích, včetně dopadů na daňové poplatníky.

Závěr

Rozsah bakalářské práce: **cca 40 stran**
Rozsah příloh:
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

BOEIJEN-OSTASZEWSKA, Ola van a Marnix SCHELLEKENS. European tax handbook 2012. Amsterdam: IBFD, c2012, 974 s. ISBN 978-90-8722-134-8.

KUBÁTOVÁ, Květa. Daňová teorie a politika. 5., aktualiz. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2010, 275 s. ISBN 978-80-7357-574-8.

MEZŘICKÝ, Václav. Environmentální politika a udržitelný rozvoj. Vyd. 1. Praha: Portál, 2005, 207 s. ISBN 8073670038.

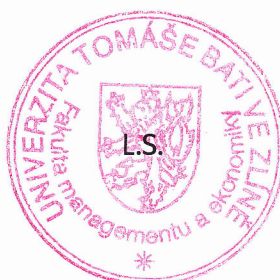
NERUDOVÁ, Danuše. Harmonizace daňových systémů zemí Evropské unie. 3., přeprac. a rozš. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011, 319 s. ISBN 978-80-7357-695-0.

ŠIROKÝ, Jan. Daně v Evropské unii: daňové systémy všech 27 členských států EU a Chorvatska, legislativní základy daňové harmonizace včetně judikátů SD, odraz ekonomické krize v daňové politice EU. 5. aktualiz. a přeprac. vyd. Praha: Linde, 2012, 400 s. ISBN 978-80-7201-881-9.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Eliška Pastuszková, Ph.D.**
Ústav financí a účetnictví
Datum zadání bakalářské práce: **22. února 2014**
Termín odevzdání bakalářské práce: **16. května 2014**

Ve Zlíně dne 22. února 2014

prof. Dr. Ing. Drahomíra Pavelková
děkanka

Ing. Eliška Pastuszková, Ph.D.
ředitel ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že:

- odevzdáním bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby¹;
- bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému,
- na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3²;
- podle § 60³ odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;

¹ zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47b Zveřejňování závěrečných prací:

- (1) Vysoká škola nevydělěčně zveřejňuje disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledku obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy.
- (2) Disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce odevzdané uchazečem k obhajobě musí být též nejméně pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlázení veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě pracoviště vysoké školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce pořizovat na své náklady výpisy, opisy nebo rozmnoženiny.
- (3) Platí, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.

² zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3:

- (3) Do práva autorského také nezasahuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, užije-li nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu k výuce nebo k vlastní potřebě dílo vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacímu zařízení (školní dílo).

³ zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

- (1) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst. 3). Odpírá-li autor takového díla udělit svolení bez vážného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat nahrazení chybějícího projevu jeho vůle u soudu. Ustanovení § 35 odst. 3 zůstává nedotčeno.

- podle § 60⁴ odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – bakalářskou práci - nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské/diplomové práce využít ke komerčním účelům.

Prohlašuji, že:

- jsem bakalářskou práci zpracovala samostatně a použité informační zdroje jsem citovala;
- odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně 12.5.2014

.....

⁴ zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

- (2) Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užít či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.
- (3) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výdělku jím dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložily, a to podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se přihlédne k výši výdělku dosaženého školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.

ABSTRAKT

Cílem bakalářské práce je analyzovat systém ekologických daní v České republice a Itálii a zhodnotit dopad ekologických daní na daňové poplatníky. Práce je rozdělena do dvou částí. Teoretická část se zabývá základními pojmy daňové problematiky, politikou ochrany životního prostředí a systémem ekologických daní. Praktická část obsahuje analýzu ekologických daní České republiky, Itálie a srovnání s minimálními sazbami směrnice Rady EU 2003/96/ES. Dotazníkové šetření v praktické části je zaměřeno na vnímání ekologických daní a jejich vliv na daňové poplatníky. V závěru jsou shrnuty zjištěné poznatky analýzy systému ekologických daní a dotazníkového šetření.

Klíčová slova: životní prostředí, ekologická daňová reforma, ekologické daně, minimální zdanění, daňoví poplatníci

ABSTRACT

The aim of the thesis is to analyze the system of environmental taxes in the Czech Republic and Italy and to evaluate the impact of environmental taxes on taxpayers. The thesis is divided into two parts. The theoretical part deals with the basic concepts of tax issues, environmental policy and the system of environmental taxes. The practical part contains an analysis of environmental taxes in the Czech Republic, Italy and comparison with the minimum rates of EU Council Directive 2003/96/EC. The questionnaire survey in the practical part is focused on the perception of environmental taxes and their influence on taxpayers. In conclusion, the findings in the analysis of environmental taxes and in the questionnaire are summarized.

Keywords: environment, ecological tax reform, environmental taxes, minimum taxation, taxpayers

Ráda bych poděkovala vedoucí své bakalářské práce Ing. Elišce Pastuszkové, Ph.D. za odborné vedení, cenné rady a připomínky, které mi při zpracování bakalářské práce poskytla.

Také bych ráda poděkovala Ing. et Ing. Martinu Kovářikovi, Ph.D. za odborné rady, které mi poskytl při zpracování statistického šetření. Dále děkuji všem respondentům, kteří byli ochotní vyplnit dotazník, který je součástí této práce. Velké poděkování patří mé tetě Broni Smržové, která mi pomohla s rozesláním dotazníku v Itálii.

Děkuji také své rodině a příteli za podporu při zpracování bakalářské práce a během celého studia.

OBSAH

ÚVOD	10
I TEORETICKÁ ČÁST	12
1 ZÁKLADNÍ POJMY DAŇOVÉ PROBLEMATIKY, CHARAKTERISTIKA DAŇOVÝCH SOUSTAV	13
1.1 ZÁKLADNÍ POJMY	13
1.2 KLASIFIKACE DANÍ PODLE OECD	14
1.3 DAŇOVÁ SOUSTAVA ČESKÉ REPUBLIKY	14
1.4 DAŇOVÁ SOUSTAVA ITÁLIE.....	17
2 EKOLOGICKÁ POLITIKA	21
2.1 NÁSTROJE POLITIKY OCHRANY ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ	21
2.1.1 Administrativně-právní nástroje.....	22
2.1.2 Ekonomické nástroje	22
2.1.3 Dobrovolné nástroje	24
2.2 MAKROEKONOMICKÉ SOUVISLOSTI OCHRANY ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ	24
2.2.1 Životní prostředí a hospodářský růst.....	24
2.2.2 Životní prostředí a zaměstnanost	25
2.2.3 Životní prostředí a cenová stabilita	25
3 EKOLOGICKÉ DANĚ	26
3.1 DEFINICE EKOLOGICKÝCH DANÍ	26
3.2 KLASIFIKACE EKOLOGICKÝCH DANÍ	27
3.3 EKOLOGICKÁ DAŇOVÁ REFORMA	28
3.3.1 Směrnice Rady 2003/96/ES	29
3.4 EKOLOGICKÉ DANĚ V ČESKÉ REPUBLICE.....	30
3.4.1 Daň ze zemního plynu a některých dalších plynů.....	30
3.4.2 Daň z pevných paliv	31
3.4.3 Daň z elektřiny	32
3.5 EKOLOGICKÉ DANĚ V ITÁLII.....	32
3.5.1 Daň z elektřiny	32
3.5.2 Daň z energetických produktů	33
3.5.3 Daň z emisí SO ₂ a NO _x	33
II PRAKTICKÁ ČÁST	34
4 KOMPARACE EKOLOGICKÝCH DANÍ V ČESKÉ REPUBLICĚ A ITÁLII	35
4.1 SAZBY EKOLOGICKÝCH DANÍ V ČESKÉ REPUBLICĚ.....	35
4.2 SAZBY EKOLOGICKÝCH DANÍ V ITÁLII.....	38
4.3 SROVNÁNÍ DAŇOVÝCH SAZEB ČESKÉ REPUBLIKY A ITÁLIE SE SAZBAMI PODLE SMĚRNICE 2003/96/ES	40
4.3.1 Benzín	41
4.3.2 Plynový olej	42
4.3.3 Petrolej	43
4.3.4 Zkapalněný plyn (LPG).....	44
4.3.5 Těžký topný olej.....	45

4.3.6	Uhlí a koks	46
4.3.7	Zemní plyn	47
4.3.8	Elektřina	49
4.4	VÝNOSY EKOLOGICKÝCH DANÍ	49
4.4.1	Výnosy energetických daní	52
5	DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ	54
5.1	VÝSLEDKY DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ	54
5.2	STATISTICKÉ OVĚŘENÍ HYPOTÉZ	63
5.3	SHRNUTÍ VÝSLEDKŮ DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ.....	74
6	ZHODNOCENÍ SYSTÉMU EKOLOGICKÝCH DANÍ A JEJICH VLIV NA DAŇOVÉ POPLATNÍKY	84
	ZÁVĚR	88
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	90
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	96
	SEZNAM OBRÁZKŮ	97
	SEZNAM TABULEK.....	99
	SEZNAM PŘÍLOH.....	101

ÚVOD

Znečištění životního prostředí je globálním problémem lidstva. Vysoká spotřeba fosilních paliv a energií zvyšuje znečištění životního prostředí. Je důležité podniknout kroky k ochraně životního prostředí, která je velmi důležitá pro zdraví a uspokojivé životní podmínky obyvatel a všech organismů. Ekologické daně jsou součástí politiky ochrany životního prostředí, proto je důležité jim věnovat pozornost. Tyto daně by měly omezovat negativní činnosti ohrožující životní prostředí. Ekologické daně jsou zavedeny v České republice i Itálii již několik let.

Pro srovnání s Českou republikou jsem si vybrala Itálii z důvodu dobré dostupnosti k informacím a vstřícnému přístupu obyvatel. Itálii jsem si zvolila také z důvodu, že je v mnoha směrech odlišná od České republiky a patří mezi největší ekonomiky Evropské unie.

V teoretické části nejprve popíšu základní pojmy daňové problematiky a stručně charakterizuji daňové soustavy České republiky a Itálie. Dále se budu zabývat ekologickou politikou, zejména nástroji politiky ochrany životního prostředí a makroekonomickými souvislostmi ochrany životního prostředí. Značnou pozornost věnuji samotným ekologickým daním. Charakterizuji ekologické daně a rozdělím je podle určitých kritérií. Zaměřím se také na ekologickou daňovou reformu a směrnici Rady 2003/96/ES, která předepisuje minimální úrovně zdanění pohonných hmot, paliv a elektřiny. Od této směrnice se bude odvíjet značný úsek praktické části. Nakonec popíšu jednotlivé ekologické daně v České republice a Itálii.

V praktické části provedu analýzu ekologických daní v České republice a Itálii, která bude zaměřena na ekologické daně podle směrnice Rady 2003/96/ES. Zaměřím se také na spotřební daně z minerálních olejů, které se řadí k ekologickým daním v této směrnici. Porovnáám ekologické daně podle jednotlivých komodit v České republice a Itálii s minimálními sazbami směrnice EU, na základě toho srovnám systém ekologických daní v obou zemích. Část práce věnuji také výnosům ekologických daní v Evropské unii zaměřených zejména na Českou republiku a Itálii. V druhé části provedu dotazníkové šetření u respondentů z obou zemí, abych zjistila, jestli ekologické daně znají, jak je vnímají a také jaký dopad mají ekologické daně na daňové poplatníky.

Cílem této bakalářské práce je analýza ekologických daní v České republice a Itálii, srovnání systému ekologických daní těchto dvou zemí, zkoumání vlivu ekologických daní na

daňové poplatníky a závěrečné zhodnocení systému ekologických daní a dopadu na daňové poplatníky. Z důvodu velké šíře problematiky se nebudu věnovat analýze ekologických poplatků.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 ZÁKLADNÍ POJMY DAŇOVÉ PROBLEMATIKY, CHARAKTERISTIKA DAŇOVÝCH SOUSTAV

Na úvod teoretické části budou shrnuty poznatky týkající se obecné daňové problematiky. Vzhledem k tomu, že se tato práce zabývá srovnáním ekologických daní České republiky a Itálie, tak bude první kapitola zaměřena i na stručnou charakteristiku daňových soustav těchto dvou zemí Evropské unie.

1.1 Základní pojmy

„**Daň** je definována jako povinná, nenávratná, zákonem určená platba do veřejného rozpočtu. Je to platba neúčelová a neekvivalentní.“ (Kubátová, 2010, s. 15)

Široký (2012, s. 28) vymezuje daň jako povinnou, zákonem předem stanovenou částku, kterou se odčerpává daňovému subjektu část nominálního důchodu, a to na nenávratném principu.

Daň se může opakovat v určitých časových intervalech (typická je každoročně placená daň z příjmů) nebo je nepravidelná, závislá na určitých okolnostech (např. platba daně při převodu nemovitosti). Neúčelovost daně znamená, že konkrétní daň v určité výši se stane součástí celkových příjmů veřejného rozpočtu, ze kterého se financují různé veřejné potřeby. Nemá tedy sloužit k financování konkrétního vládního projektu. Neekvivalentnost znamená, že poplatník nemá nárok na žádnou protihodnotu své platby. (Kubátová, 2010, s. 16)

Daně se dělí podle několika kritérií, základním dělením je dělení na daně **přímé** a **nepřímé**. Daně přímé zohledňují důchodovou či majetkovou situaci poplatníka. Poplatník je zároveň plátcem, sám daň vypočítá a odvádí. Jedná se např. o daň z příjmů. Daně nepřímé nezohledňují důchodovou situaci poplatníka, jsou vybírány z cen zboží a služeb. Poplatník se liší od plátce daně. Typickou nepřímou daní je daň z přidané hodnoty. (Dvořáková, 2013, s. 18)

Daňová soustava je tvořena souhrnem daní upravených v daňových zákonech a vybíraných v jednotlivých státech v určitém čase (Široký, 2008, s. 10).

Daňovou harmonizací se rozumí přibližování daňových systémů států na základě společných pravidel (Nerudová, 2011, s. 15). Je nutné určit daň, která má být předmětem daňové harmonizace, dalším krokem je harmonizace daňového základu a daňové sazby. Hlavními nástroji, které slouží k daňové harmonizaci, jsou nařízení a směrnice ES. (Kubátová, 2010,

s. 160–161) Schválené směrnice jsou členské státy EU povinny implementovat do svých národních právních řádů ve stanovené lhůtě (Široký, 2013, s. 59).

Vliv harmonizace daní v EU působí na „každého z nás“ a to zejména v oblasti nepřímých daní. Jedním z důsledků procesu začleňování unijního práva do národní legislativy bylo také zavedení ekologických daní. (Široký, 2013, s. 20)

1.2 Klasifikace daní podle OECD

Definice daně podle OECD (2014) je následující: „Daň je povinná, nenávratná platba ve prospěch veřejné vlády.“

Rozdělení daní:

1000 Daně z důchodů, zisků a kapitálových výnosů

2000 Příspěvky na sociální zabezpečení

3000 Daně z mezd a pracovních sil

4000 Daně majetkové

5000 Daně ze zboží a služeb

6000 Ostatní daně (Široký, 2012, s. 35)

Podle OECD se do daní řadí také povinné příspěvky na sociální zabezpečení (Kubátová, 2010, s. 23). Za daň jsou tedy považovány všechny odvody, které mají daňový charakter. Klasifikace daní dle metodiky OECD se používá při srovnání daňových systémů zemí Evropské unie. (Široký, 2008, s. 8) Podle této klasifikace se daně třídí podle předmětu zdanění, podle subjektu, který daně platí a zároveň podle účelu. Hlavním kritériem třídění je předmět daně, proto jsou např. ekologické daně zařazeny do skupiny spotřebních daní. (Kubátová, 2010, s. 25)

Jedním z nejpoužívanějších ukazatelů daňového zatížení obyvatelstva je **daňová kvóta**. Představuje poměr součtu daňových příjmů veřejných rozpočtů k HDP v běžných cenách. (Široký, 2012, s. 36)

1.3 Daňová soustava České republiky

V roce 2014 došlo k několika zásadním změnám v oblasti daňových předpisů v České republice, důvodem je zejména rekodifikace soukromého práva (novela občanského zákoníku). (Marková, 2014, s. 7)

Daň z příjmů fyzických osob

Poplatníkem daně z příjmu fyzických osob jsou fyzické osoby, které jsou daňovými rezidenty České republiky, či daňovými nerezidenty (Česko, 1992a).

Předmětem daně jsou:

- a) příjmy ze závislé činnosti
- b) příjmy ze samostatné činnosti
- c) příjmy z kapitálového majetku
- d) příjmy z nájmu
- e) ostatní příjmy (Česko, 1992a)

Základem daně je částka, o kterou příjmy poplatníka převyšují výdaje ve zdaňovacím období. U příjmů ze závislé činnosti je základem daně příjem od zaměstnavatele zvýšený o platby sociálního a zdravotního pojištění placené zaměstnavatelem za zaměstnance, tzv. superhrubá mzda. Sazba daně činí 15 % z upraveného základu daně. Položky snižující základ daně jsou např. příspěvky na penzijní připojištění, odpočty části úroků z hypotečních úvěrů. Dále existují slevy na dani – na poplatníka, na manžela/manželku, na invaliditu, na studenta a daňové zvýhodnění na dítě. (Široký, 2013, s. 222)

Od roku 2014 byl zrušen zákon o dani dědické, darovací a z převodu nemovitostí. Příjem z dědění a darování se stal příjmem podléhajícím dani z příjmů. (Marková, 2014, s. 7)

Daň z příjmu právnických osob

Česká republika uplatňuje klasický systém zdanění podnikových (korporátních) zisků. V podstatě jsou zisky podniku zdaněny jak na úrovni podniku, tak na úrovni akcionářů. Na úrovni akcionáře však dividendy nejsou předmětem daně z příjmu právnických osob nebo fyzických osob, ale projeví se na konečné srážkové dani. (Boeijen-Ostaszewska a Schellekens, 2012, s. 195)

Předmětem daně z příjmu právnických osob jsou příjmy, resp. výnosy z veškeré činnosti a z nakládání s veškerým majetkem (Česko, 1992a). Existují určité výjimky. U těch poplatníků, kteří nejsou zřízeni za účelem podnikání, nejsou předmětem daně příjmy z jejich činnosti. Významné odlišnosti zdaňování jsou např. u veřejných vysokých škol, bytových družstev, zdravotních pojišťoven atd. (Široký, 2012, s. 230).

Základem daně je výsledek hospodaření před zdaněním, který se upravuje, např. snížením o daňovou ztrátu (Široký, 2013, s. 221). Obecná míra zdanění právnických osob je 19 % (Boeijen-Ostaszewska a Schellekens, 2012, s. 197).

Sociální pojištění

Sociální pojištění patří mezi odvody daňového charakteru. Skládá se z nemocenského pojištění, důchodového pojištění a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti. Sazba pojistného zaměstnance činí 6,5 % z vyměřovacího základu a pojistného placeného zaměstnavatelem za zaměstnance 25 % z vyměřovacího základu. (Široký, 2012, s. 220–223)

Daň z nemovitých věcí

Nový občanský zákoník přenesl podstatné změny také na zákon o dani z nemovitostí, který se mění na zákon o dani z nemovitých věcí (Marková, 2014, s. 96). Daň z nemovitých věcí je tvořena daní ze staveb a pozemků. Sazby daně se liší dle druhu staveb a pozemků. (Česko, 1992b)

Daň silniční

Předmětem silniční daně jsou vozidla registrovaná a provozovaná v České republice, která jsou používána k podnikání. Výše daně je závislá na objemu válců v motoru v cm³ nebo hmotnosti v tunách a počtu náprav. (Česko, 1993)

Daň z nabytí nemovitých věcí

Daň z nabytí nemovitých věcí nahradila daň z převodu nemovitostí. Sazba daně zůstala stejná, činí 4 % ze základu daně, který vychází z tzv. nabývací hodnoty. (Petlachová, 2013)

Daň z přidané hodnoty

Zákon o dani z přidané hodnoty je zpracován dle směrnice Rady 2006/112/ES (Široký, 2012, s. 234). Předmětem daně z přidané hodnoty je dodání zboží a převod, popř. přechod nemovitostí, poskytnutí a přijetí služeb, pořízení zboží z jiného členského státu a dovoz zboží (Česko, 2004).

Základní sazba daně je 21 %. Snížená sazba daně se vztahuje zejména na základní potraviny, zdravotní a sociální péči a její výše je 15 %. (Široký, 2013, s. 224)

Spotřební daně

Spotřební daně jsou v České republice zavedeny od 1. 1. 1993. Významným krokem ve sbližování právní úpravy spotřebních daní s právní úpravou Evropské unie bylo přijetí zákona č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních. (Celní správa České republiky, © 2009)

Předmětem spotřební daně jsou tzv. vybrané výrobky, kterými jsou minerální oleje, líh, pivo, víno, meziprodukty a tabákové výrobky (Česko, 2003).

1.4 Daňová soustava Itálie

Itálie je oblíbenou turistickou zemí se silnou historickou vazbou na ekonomiku a kulturu. Patří mezi deset nejvýznamnějších obchodních partnerů České republiky. Tak jako v České republice, tak i v Itálii převládají MSP, důležitou roli hraje automobilový průmysl a tradice strojírenské výroby. Silnou stránkou Itálie je její podpora zeleným technologiím. (Česko. Ministerstvo průmyslu a obchodu, 2013)

Mezi slabé stránky Itálie patří zejména problematické veřejné finance (vysoká míra zadlužení státu), nízká mobilita pracovní síly a rozvinutá černá ekonomika (Česko. Ministerstvo průmyslu a obchodu, 2013).

Daňovou soustavu Itálie tvoří přímé daně, nepřímé daně a složitý systém sociálního pojištění (Široký, 2012, s. 259).

Daň z příjmů fyzických osob IRPEF (Imposta sul reddito delle persone fisich)

Daňovým poplatníkem je daňový rezident Itálie, jehož celosvětové příjmy podléhají dani a daňový nerezident, jehož příjmy plynoucí pouze ze zdrojů Itálie podléhají dani (Široký, 2012, s. 260).

Za zdanitelný příjem se považuje:

- příjem ze zaměstnání
- příjem z výkonu profese
- příjem z podnikání
- příjem z nemovitého majetku
- příjem z kapitálu (investiční příjem)
- ostatní příjem (Agenzia delle Entrate, [b.r.])

Na rozdíl od českého daňového systému se v Itálii neuplatňují nezdanitelné části základu daně. Místo položek odčitatelných od základu daně uplatňují tzv. bonusy, které se odčítají

od celkové daňové povinnosti. Typickými odpočty jsou bonus na manželku a na děti. (Nerudová, 2011, s. 228) Bonus na manželku se liší dle výše příjmů, za každé vyživované dítě lze odečíst ročně 950 EUR, 1 200 EUR do tří let věku dítěte (Široký, 2013, s. 254–255). Další bonusy jsou ve výši 19 % osobních výdajů např. na lékařské ošetření, vzdělání, soukromé životní a zdravotní pojištění, úroky z hypotečního úvěru (Agenzia delle Entrate, [b.r.]).

Sazba daně se liší v závislosti na skupině příjmů, do které spadá poplatníkův příjem. Počítá se s pěti skupinami příjmů, které jsou uvedeny v tab. 1. (Agenzia delle Entrate, [b.r.])

Tab. 1 Sazby daně z příjmu fyzických osob v Itálii (Agenzia delle Entrate, [b.r.])

Roční zdanitelný příjem	Sazba	Daň z příjmů FO
do 15,000 EUR	23 %	23 % z příjmu
15,000 EUR až 28,000 EUR	27 %	3,450 + 27 % na část přesahující 15,000 EUR
28,000 EUR až 55,000 EUR	38 %	6,960 + 38 % na část přesahující 28,000 EUR
55,000 EUR až 75,000 EUR	41 %	17,220 + 41 % na část přesahující 55,000 EUR
75,000 EUR a více	43 %	25,420 + 43 % na část přesahující 75,000 EUR

Daň ze zisků korporací IRES (Imposta sul reddito delle società)

Itálie uplatňuje klasický systém zdanění podnikových zisků (Boeijen-Ostaszewska a Schellekens, 2012, s. 469). Dani ze zisků korporací podléhají společnosti se sídlem v Itálii, kterým plynou příjmy z Itálie i ze zahraničí. Společnosti, které nemají sídlo v Itálii, podléhají dani z příjmů, které získaly na území Itálie. Obecně zdanitelný příjem podléhá sazbě 27,50 %. (Zastupitelský úřad Řím, 2013)

Pokud společnost dosáhla v předcházejícím zdaňovacím období příjmů vyšších 10 mil. EUR, pak sazba daně činí 38 %. Toto platí pro firmy působící v určitých odvětvích, např. v energetice. (Široký, 2013, s. 254) Výjimkou jsou společnosti, jejichž předmětem činnosti je výroba ekologické elektřiny spalováním biomasy, nebo prostřednictvím alternativních zdrojů, např. energie solární či větrné (Zajíčková, Boháč, Večeř, 2012, s. 147).

Územní obchodní daň IRAP (Imposta regionale sulle attività produttive)

Územní obchodní daň je místní daní a je vypočítána z hodnoty produkce vytvořené v příslušném regionu za určité období. Příjmy z těchto daní jdou do rozpočtů jednotlivých regionů. Daň se vztahuje na všechny subjekty provádějící podnikatelskou činnost. (Zastupitelský úřad Řím, 2013)

Sociální pojištění

Příspěvky na sociální pojištění jsou povinni odvádět jak zaměstnavatelé za své zaměstnance, tak sami zaměstnanci. Výše částky odvedená zaměstnavatelem za zaměstnance je závislá na typu a velikosti podniku a postavení zaměstnance. Příspěvky na sociální pojištění se pohybují v rozmezí cca od 40 % do 45 % celkových ročních mezd. (Široký, 2012, s. 262)

Sociální pojištění u zaměstnanců je složitým systémem. Zahrnuje povinnost odvádět příspěvky na úrazové pojištění, příspěvky v mateřství, zdravotní příspěvky, příspěvky zdravotně postiženým lidem, rodinné příspěvky a také příspěvky v nezaměstnanosti. (Široký, 2012, s. 262) Tyto příspěvky sráží zaměstnavatel zaměstnanci v průměrné výši 10 % z celkové hrubé mzdy (Nerudová, 2011, s. 229).

Daň z nemovitostí IMU (Imposta municipale unica)

Daň z nemovitostí IMU se vztahuje na katastrální hodnotu vlastněné nemovitosti a její sazba se pohybuje v rozmezí 0,4–0,79 % (Itálie. Ministerstvo průmyslu a obchodu, 2013a).

K této dani byla zavedena i lokální daň Tares, která se skládá z daně za komunální odpad a za služby. O daňové sazbě rozhodují obce, které jsou správci této daně. Týká se vlastníků nemovitostí, kteří jsou pronajímateli těchto nemovitostí a jejich nájemníků. (Itálie. Ministerstvo průmyslu a obchodu, 2013a)

Daň z přidané hodnoty IVA (Imposta sul valore aggiunto)

Metodika výpočtu daně z přidané hodnoty je v souladu s příslušnou směrnicí EU (Zastupitelský úřad Řím, 2013). Registrační povinnost k DPH mají všechny podnikatelské subjekty bez ohledu na obrat (Nerudová, 2011, s. 230).

„Předmětem daně je dodání zboží a poskytnutí služeb v Itálii a dovoz zboží.“ (Široký, 2013, s. 256)

Od října 2013 se v Itálii zvýšila základní sazba daně z 21 % na 22 %. Více než 60 % zboží a služeb nakupovaných běžně spotřebiteli je zdaňováno touto sazbou. Zvýšení této sazby se dotklo např. alkoholických nápojů, nábytku, elektroniky, oděvů a kosmetiky. (Itálie. Ministerstvo průmyslu a obchodu, 2013b)

Snížená sazba 10 % se vztahuje především na určité druhy potravin, vodu, plyn, elektřinu, vstupné na kulturní a sportovní akce. Supersnížené sazbě daně ve výši 4 % podléhají zejména farmaceutické výrobky, knihy a základní potraviny. (Nerudová, 2011, s. 230)

Daň dědická a darovací

Výše daně dědické a darovací se odvíjí od příbuzenského vztahu k zůstaviteli u daně dědické nebo k dárci u daně darovací (Široký, 2012, s. 262).

Dědická daň se vypočítává z celkové hodnoty zděděného majetku a sazba daně se pohybuje v rozmezí od 4 % do 8 % (Zastupitelský úřad Řím, 2013).

Darovací daň se aplikuje na hodnotu převáděného majetku a práv v důsledku darování a sazba se pohybuje v rozmezí od 4 % do 8 % (Zastupitelský úřad Řím, 2013).

2 EKOLOGICKÁ POLITIKA

Ekologické daně tvoří důležitou součást ekologické politiky (politiky životního prostředí), proto je následující kapitola zaměřena na tuto politiku. Je věnována pozornost také nástrojům ekologické politiky a makroekonomickým cílům souvisejících s ochranou životního prostředí.

V ekonomii je **životní prostředí** vnímáno jako složené aktivum, které poskytuje celou řadu služeb. Dává životu podpůrné systémy, které udržují naši existenci. Proto je žádoucí předejít zbytečnému poškození životního prostředí. Životní prostředí poskytuje ekonomice suroviny, které jsou ve výrobním procesu přeměněny na spotřební výrobky a energie, které pohánějí tento proces. Nakonec se tyto suroviny a energie vrací zpět do životního prostředí ve formě odpadu. Životní prostředí také poskytuje služby přímo spotřebitelům, např. vzduch, který dýcháme. (Tietenberg a Lewis, c2012, s. 19)

Ministerstvo životního prostředí (2012) definuje účel politiky ŽP: „**Základním účelem politiky životního prostředí** je poskytovat rámec a vodítko pro rozhodování a aktivity na mezinárodní, celostátní, krajské i místní úrovni, směřující k dosažení dalšího zlepšení kvality životního prostředí jako celku i stavu jeho složek a součástí.“

V užším smyslu lze tedy ekologickou politiku chápat jako řešení problémů životního prostředí pomocí státních zásahů a nástrojů ochrany životního prostředí, kterými stát disponuje. V širším smyslu můžeme ekologickou politiku charakterizovat jako přehled způsobů, kterými subjekty prosazují své zájmy v oblasti životního prostředí. (Cenia, © 2012)

Remtová (2006, s. 19) definuje ekologickou politiku jako soubor různých opatření, kterými se při řízení určitého celku (státu, podniku apod.) vědomě působí na chování lidí tak, aby svou činností nejen neškodili životnímu prostředí, ale také přispívali k jeho ozdravení.

2.1 Nástroje politiky ochrany životního prostředí

Cílem politiky životního prostředí většiny zemí je co nejefektivnější dosažení cílů stanovených v ochraně životního prostředí. Ekologické chování ovlivňuje širokým spektrem nástrojů. (Mezřický, 2005, s. 128)

Ve většině vyspělých států je využíván tzv. „nástrojový mix“, tj. smíšený systém, který kombinuje administrativně-právní nástroje a ekonomické nástroje (Mezřický, 2005, s. 128). Velký důraz je kladen na hledání takové kombinace nástrojů, která by nejlépe vy-

stihovala charakter cílové skupiny, které je nástroj určen a odpovídala podstatě environmentálního problému (Tošovská et al., 2010, s. 158).

Chování podniků ve vztahu k životnímu prostředí je tedy ovlivňováno administrativními nástroji, které jsou efektivně doplňovány ekonomickými nástroji a systémem finanční podpory. Ve vyspělých zemích se často uplatňují dobrovolné přístupy k ochraně životního prostředí. (Ritschelová, 2004, s. 57)

2.1.1 Administrativně-právní nástroje

Administrativně-právní nástroje byly prvními a dlouhou dobu hlavními nástroji politiky životního prostředí. Systém těchto nástrojů reguluje negativní ekologické chování tím, že např. omezuje, přikazuje nebo zakazuje některé druhy činností, reguluje parametry výrobních procesů atd. (Mezřický, 2005, s. 128–129)

Některé regulační požadavky vyplývají z právních předpisů (např. emisní limity), jiné ze správních jednání státních úřadů (např. vydání integrovaného povolení). V případě nesplnění těchto požadavků hrozí znečišťovateli sankce. (Tošovská et al., 2010, s. 157)

Mezi administrativně-právní nástroje lze tedy zařadit obecně závazné právní předpisy, správní akty vydané státními úřady a standardy. Obecně závazné předpisy stanovují zákazy a příkazy zejména při adresování právní povinnosti širokému okruhu subjektů. Správní akty jsou nejvýznamnějšími administrativními nástroji, protože se týkají aktivit s významným negativním dopadem na životní prostředí. Je nutné je regulovat individuálně, jedná se např. o povolení, výjimky, vyjádření. Standardy měří kvantitativně či kvalitativně míru povoleného chování znečišťovatelů. Nejznámějším standardem jsou emisní limity. (Ritschelová, 2004, s. 60)

2.1.2 Ekonomické nástroje

Ekonomické nástroje využívají k dosažení ekologických cílů cenový mechanismus. Mohou působit pozitivně, tj. zvýhodněním ekologicky šetrného chování podnikatelské sféry nebo naopak finančně zatěžovat jejich ekologicky negativní aktivity. (Mezřický, 2005, s. 129)

Klasifikace ekonomických nástrojů:

Nástroje negativní stimulace (tzv. reaktivní) – vztahují se k již vzniklému poškození životního prostředí, např. pokuty za znečištění, poplatky, penále (Mezřický, 2005, s. 130).

Nástroje negativní stimulace fungují na principu tzv. internalizace negativních externalit, kdy cílem je převedení externích nákladů do nákladů původce. Účelem je zvýšení nákladů vykazovaných v účetnictví znečišťovatelů o externě působící náklady, které svou činností působí znečištění ostatním subjektům. Původce znečištění je tedy donucen na sebe brát i ty náklady, které v důsledku své činnosti nesou jiné subjekty. (Cenia, © 2012)

Nástroje pozitivní stimulace (preventivní) – stimulují činnosti ekonomických subjektů, aby nedocházelo k poškození životního prostředí, např. dotace, daňové úlevy apod. (Mezřický, 2005, s. 130).

Nástroje pozitivní stimulace fungují na principu příspěvků k nákladům na zamezení znečištění životního prostředí. Příspěvky lze získat od subjektů veřejných institucí i ze soukromé sféry. (Cenia, © 2012)

Mezi **druhy ekonomických nástrojů** patří:

- **Poplatky** – jsou jedním z nejpoužívanějších nástrojů ekologické politiky. Poplatky jsou „cenou“, kterou platí znečišťovatel za využití funkcí životního prostředí. (Mezřický, 2005, s. 130) Do skupiny poplatků patří zejména poplatky za znečišťování ovzduší, poplatky za znečištění vypouštěných odpadních vod, poplatky za ukládání odpadů na skládku, poplatky za komunální odpad a další (Ritschelová, 2004, s. 61–62).
- **Systém zálohování** – funguje na principu přirážky k ceně produktů, které mohou potenciálně znečišťovat životní prostředí. Vrátil-li spotřebitel produkt nebo jeho část, je mu záloha vrácena. Typickým příkladem jsou skleněné lahve. (Ritschelová, 2004, s. 63) Mezřický (2005, s. 132) dodává, že systém snižuje množství odpadu a vytváří příznivé podmínky pro recyklaci produktů.
- **Obchodovatelná emisní povolení** – jsou považována za ekonomicky nejefektivnější nástroj ekologické politiky. Předpokladem pro zavedení je stanovení přípustné hladiny emisí znečišťujících látek v daných oblastech. (Mezřický, 2005, s. 133) Výsledkem obchodů s emisními povoleními by měla být minimalizace nákladů na snížení znečištění životního prostředí (Ritschelová, 2004, s. 63).
- **Daňová a úvěrová politika** – v případě investičních úvěrů využitých k ochraně životního prostředí mohou být poskytovány zvýhodněné úvěry, typicky úvěry s nižší úrokovou sazbou (Ritschelová, 2004, s. 64).

- **Finanční podpora z veřejných rozpočtů** – jedná se zejména o financování akcí na ochranu životního prostředí ve formě dotací (Mezřický, 2005, s. 135).

2.1.3 Dobrovolné nástroje

Dobrovolné nástroje jsou realizovány na základě svobodného rozhodnutí podnikatelských a jiných subjektů a jsou zaváděny nad rámec požadavků legislativních norem. Cílem těchto nástrojů jsou takové aktivity, které směřují ke snižování negativních dopadů na životní prostředí. Využívání dobrovolných nástrojů má význam nejen pro podniky, ale také pro společnost jako celek. Mezi dobrovolné nástroje patří např. zavádění systémů environmentálního řízení, označování ekologicky šetrných výrobků, zelené veřejné zakázky apod. (Ministerstvo životního prostředí, 2012)

2.2 Makroekonomické souvislosti ochrany životního prostředí

Opatření ekologické politiky mají pozitivní i negativní vliv na základní makroekonomické indikátory. Mezi hlavní makroekonomické cíle patří zejména hospodářský růst, vysoká úroveň zaměstnanosti a stabilizace cenové hladiny. (Tošovská et al., 2010, s. 2)

2.2.1 Životní prostředí a hospodářský růst

Tempo hospodářského růstu společnosti je ztotožňováno s tempem růstu HDP (Mezřický, 2005, s. 136–137). Ukazatel HDP je považován za nejdůležitější indikátor výkonnosti ekonomiky, podle jeho výše a dynamiky se řadí dané ekonomiky států do skupiny zemí rozvinutých nebo rozvojových (Ritschelová, 2004, s. 32).

Klasické vyčíslení HDP neumožňuje vyjádřit „ekologickou náročnost“ hospodářského růstu, protože některé položky do tohoto makroekonomického ukazatele nevstupují vůbec nebo jen částečně. Příkladem mohou být potenciální a skryté škody, které se projeví s určitým časovým odstupem a nejsou tedy zahrnuty do HDP. Úroveň HDP zvyšují výdaje na odstranění škod ze znečištění životního prostředí, přičemž tyto výdaje by měly HDP snižovat. (Mezřický, 2005, s. 136–137)

Je nutné zajistit větší koordinaci hospodářské, sociální a environmentální politiky a usilovat o zesílení synergie mezi ochranou životního prostředí a hospodářským růstem (Tošovská et al., 2010, s. 2).

2.2.2 Životní prostředí a zaměstnanost

Zajištění vysoké úrovně zaměstnanosti je významným cílem hospodářské politiky státu (Tošovská et al., 2010, s. 37). Ochrana životního prostředí umožňuje vyvolání nových aktivit a tím pádem přispívá k vytvoření nových pracovních příležitostí (Mezřický, 2005, s. 137). Podle Tošovské et al. (2010, s. 42) jsou tato pracovní místa vytvářena např. při výrobě a provozování zařízení na snížení znečištění. Mimo to úsilí o zlepšení kvality životního prostředí udržuje stávající pracovní místa.

Avšak dopad politiky životního prostředí ve vztahu k zaměstnanosti může být nejen pozitivní, ale i negativní. Negativním dopadem může být překážka k dalšímu rozšíření výrobní kapacity podniku, snížení konkurenceschopnosti podniku. (Mezřický, 2005, s. 137) Tyto negativní dopady jsou ovlivněny zejména rostoucími výdaji na ochranu životního prostředí (Tošovská et al., 2010, s. 42). Společnosti jsou nuceny přesouvat kapitál do environmentálních investic a to může vést až k propouštění zaměstnanců (Ritschelová, 2004, s. 34).

2.2.3 Životní prostředí a cenová stabilita

Růst cenové hladiny je komplexním problémem, jehož dopad je charakterizován řadou ekonomických, sociálních a politických důsledků. Této problematice je věnována zvýšená pozornost, zejména pokud cenová inflace roste. (Tošovská et al., 2010, s. 86)

Se zaváděním opatření a nástrojů ekologické politiky se začaly objevovat diskuze o inflačních tlacích těchto opatření a nástrojů. Je upozorňováno na to, že zavedení přísnějších limitů na emise znečišťujících látek může významně ovlivňovat cenu výrobků a služeb. (Tošovská, et al., 2010, s. 86) Obdobně je to u ekologických daní, které plošně dopadají na všechny spotřebitele (Ritschelová, 2004, s. 36).

Mezi faktory, které mají potenciál působit na zvyšování cenové hladiny, patří např. environmentální výdaje státu, administrativní zatížení podniků spojené s plněním legislativních předpisů a environmentální daně, poplatky a výdaje (Tošovská, et al., 2010, s. 92–93).

Naopak mezi faktory, které mají potenciál vyvolávat snižování cenové hladiny, lze zahrnout např. úspory nákladů spojených s provozem nových technologií, útlum poptávky vyvolaný ekologickou osvětou a propagandou (Ritschelová, 2004, s. 37).

3 EKOLOGICKÉ DANĚ

Předmětem této kapitoly jsou ekologické daně, na které je práce zaměřena. Od ekologických daní se bude odvíjet i praktická část. V úvodu této kapitoly bude definována ekologická daň a budou vyčleněny druhy ekologických daní. Následně bude popsána ekologická daňová reforma a směrnice k ekologické daňové reformě. Nakonec budou definovány jednotlivé ekologické daně v České republice a v Itálii.

3.1 Definice ekologických daní

Kubátová (2010, s. 257) definuje ekologickou daň dvěma přístupy. První přístup uvádí důvod zavedení ekologické daně. Ekologickou daní je platba do veřejných rozpočtů, od které se očekává pozitivní vliv na životní prostředí. V mezním případě se za takovou daň považuje i ta, která nesnížila produkci škodlivin. Druhý přístup definuje daň z hlediska skutečného působení daně. Při zavedení či zvýšení ekologické daně se projeví vliv na daňovou základnu, o které se má za to, že představuje ekologicky škodlivou spotřebu, výrobu apod. Ekologickou daní tedy nemusí být jen daň, která byla zavedena s úmyslem prospět životnímu prostředí.

OECD charakterizuje ekologické daně jako povinné, neekvivalentní platby do veřejného rozpočtu uvalené na daňové základy považované za relevantní ve vztahu k životnímu prostředí (OECD, 2014).

Eurostat definuje ekologické daně jako daně, jejichž základem je fyzická jednotka nějaké činnosti, která má určitý prokazatelně negativní vliv na životní prostředí (Eurostat, 2013).

Ekologické daně patří mezi daně nepřímé, vybírají je plátcí těchto daní. Ekonomicky dopadají na konečné spotřebitele. (Březina, 2009) Daň se vybírá při přechodu výrobku z bezdaňového režimu ke konečnému spotřebiteli a daňová povinnost tedy vzniká při dodání výrobku konečnému spotřebiteli v tuzemsku (Svátková, 2009, s. 241).

V současnosti se jako ekologické daně označují daně vzniklé transpozicí směrnice 2003/96/ES, o zdanění energetických produktů a elektřiny. Patří mezi ně daň z pevných paliv, daň ze zemního plynu a daň z elektřiny, označovány často jako „energetické daně“. Tyto daně doplnily již existující daň z minerálních olejů. Jsou příjmem státního rozpočtu, jejich funkcí je tedy i funkce fiskální. (Ministerstvo životního prostředí, © 2008–2012a)

3.2 Klasifikace ekologických daní

Ekologické daně můžeme rozdělit podle několika kritérií. Kubátová (2010, s. 259) dělí ekologické daně podle druhů, předmětu zdanění, techniky zdanění a podle cílů. Ke každému rozdělení ekologických daní jsou uvedeny krátké charakteristiky.

Druhy ekologických daní

- a) **Pigouviánské daně** – umožňují tzv. internalizaci externalit, tzn., že zahrnují poškození životního prostředí způsobené lidskou činností do ceny výrobku a služeb (Šímová, 2006).
- b) **Nepřímé ekologické daně** – zatěžují ceny komodit, které jsou spojené s ekologicky nešetrnou výrobou (Široký, 2008, s. 202). Na rozdíl od pigouviánských daní není nutné ocenit ekologické škody, které spotřeba daného statku způsobuje (Kubátová, 2010, s. 259).
- c) **Daně s neplánovaným ekologickým dopadem** – mají ekologicky pozitivní vliv, ale nejsou primárně určeny kvůli ochraně životního prostředí (Kubátová, 2010, s. 260). Typickým příkladem jsou akcízy, které vedou ke snížené spotřebě a v důsledku toho i k nižším výrobním nákladům (Široký, 2008, s. 202).

Ekologické daně podle předmětu

Ekologické daně podle předmětu zdanění rozlišujeme dle toho, na jaký výrobek nebo službu jsou uvaleny.

- a) **Daně z motorových paliv** – motorová paliva jsou zdaňována DPH nebo jinou všeobecnou spotřební daní a zároveň se na ně vztahují specifické daně (akcízy) rozdílné pro různé druhy (Kubátová, 2010, s. 260).
- b) **Daně z automobilů** – např. daně při prodeji automobilů, silniční daně, daně související s vlastnictvím vozidla, mýtné, pojištění motorových vozidel (Kubátová, 2010, s. 260).
- c) **Daně z energetických surovin** (energetické produkty) – např. uhlí, lehké a těžké topné oleje, zemní plyn, elektrická energie (Eurostat, 2013).
- d) **Daň z emisí**, poplatky za těžbu nerostných surovin, platby za využívání životního prostředí apod. (Kubátová, 2010, s. 260)

Ekologické daně podle techniky zdanění

Kubátová (2010, s. 262) dělí ekologické daně podle techniky zdanění na:

- a) **Emisní daně a poplatky** – vztahují se na znečišťující emise, které musí být dobře měřitelné. Tato daň má přímý dopad na snížení škodlivých emisí.
- b) **Výrobní daně** – vztahují se k výrobkům, se kterými je spojeno znečištění životního prostředí v případě jejich výroby, spotřeby, použití nebo při likvidaci.
- c) **Uživatelské poplatky** – poplatky za veřejné služby, např. sběr a likvidace odpadů.
- d) **Administrativní poplatky** – musí být zaplacený, aby podniky mohly používat určité technologické postupy či vyrábět určité produkty.
- e) **Odčitatelné daňové položky** – jedná se o prvky daňových systémů, které podporují investice do zařízení na ochranu životního prostředí.

Ekologické daně podle cílů

Ekologické daně podle cílů jsou rozděleny podle toho, za jakým účelem jsou stanoveny, k čemu slouží (Kubátová, 2010, s. 262). Dělí se následovně:

- a) **Účelové ekologické daně** – slouží ke zvýšení daňových výnosů sloužících pro ekologické účely.
- b) **Stimulační daně** – cílem je ovlivňovat subjekty tak, aby jejich chování přispělo ke snížení produkce škodlivých látek a výrobků.
- c) **Doplňkové ekologické daně** - jsou uloženy na produkty a činnosti, které nemají blízké substituty. (Kubátová, 2010, s. 262).

3.3 Ekologická daňová reforma

Ritschelová (2004, s. 68) charakterizuje ekologickou daňovou reformu takto: „Je to dosažení takové změny v daňové soustavě, při které dojde ke snížení daňového zatížení pracovní síly a naopak ke zvýšení zdanění těch komodit, které mají negativní dopady na životní prostředí.“

Hlavním cílem ekologické daňové reformy je motivovat ekonomické subjekty k takovému chování, které povede ke snížení poškození životního prostředí. Ekologická daňová reforma by neměla zvýšit dopad na celkovou daňovou zátěž, kompenzace by měla přicházet v podobě adekvátního poklesu jiných daní nebo zvýšením výdajů státního rozpočtu. (Ministerstvo životního prostředí, © 2008–2012b) Od zavedení ekologické daňové reformy se

tedy očekává dvojitý přínos, který bývá označován jako teorie dvojitý dividendy (Svátková, 2009, s. 236).

Ekologická daňová reforma probíhá v mnoha státech. V první vlně v devadesátých letech (1990–1993) ji zavedlo Finsko, Dánsko, Švédsko a Norsko. Ve druhé vlně koncem 90. let a začátkem 20. let (1998–2001) ji zavedla Francie, SRN, Itálie, Velká Británie a Rakousko. (Kubátová, 2010, s. 264) Většinou se jednalo o zavedení nových ekologických daní při snížení existujících daní a zachování stejné daňové zátěže (Ritschelová, 2004, s. 69).

3.3.1 Směrnice Rady 2003/96/ES

Směrnice Rady 2003/96/ES předepisuje minimální úrovně zdanění energetických produktů a elektřiny. Skrze tuto směrnici může být v EU uskutečňována ekologická daňová reforma. (Energostat, ©2012) Minimální sazby akcízů z energetických produktů jsou určeny podle účelu použití (Široký, 2013, s. 187).

Směrnice Rady 2003/96/ES nahradila směrnicí 92/81/EHS a směrnicí 92/82/EHS. Důvodem byla zejména neexistence předpisů o minimální daňové sazbě na elektřinu a jiné energetické produkty mimo minerálních olejů, což by mohlo negativně ovlivnit řádné fungování vnitřního trhu. Prostřednictvím minimální úrovně zdanění se mohou snížit rozdíly mezi vnitrostátními úrovněmi zdanění. Důležité je také zohlednit požadavky na ochranu životního prostředí. (Široký, 2013, s. 189–190)

Směrnice je platná pro všechny členské země Evropské unie od 1. 1. 2004 (Ritschelová, 2004, s. 69). Nejenže zavedla vyšší zdanění stávajících energetických produktů, ale také zdanění na nové komodity (např. elektřina, uhlí). (Svátková, 2009, s. 235–236) Směrnice rozlišuje energetické produkty sloužící jako pohonné hmoty, palivo nebo pro výrobu energie. Cílem směrnice je omezovat emise. (Nerudová, 2011, s. 58)

Kvůli obavám z jednorázového přijetí pravidel a tím pádem citelným zásahem do ekonomiky členských států byly schváleny výjimky a státům poskytnut časový prostor pro postupné přizpůsobení. Česká republika mohla až do 1. 1. 2008 uplatňovat u zemního plynu, pevných paliv a elektřiny daňového osvobození či nižší než minimální sazby daně. (Svátková, 2009, s. 235–236)

Členské státy mohou uplatňovat osvobození od daně nebo nižší úroveň zdanění např. na elektřinu pocházející ze sluneční energie, větrné energie, vyrobenou z biomasy, dále na elektřinu vyrobenou kombinovanou výrobou tepla a elektrické energie, pokud jsou generá-

tory šetrné k životnímu prostředí a elektřinu používanou pro přepravu zboží a osob po železnici, metrem, tramvají a trolejbusem (Láchová, 2007, s. 86).

3.4 Ekologické daně v České republice

Ekologické daně byly v České republice zavedeny v rámci ekologické daňové reformy. Cílem této implementace bylo sladění minimálních sazeb energie a elektřiny se sazbami evropských států. Dalším důvodem byla podpora ekologicky šetrnějšího chování do národní legislativy. (Tošovská et al., 2010, s. 102)

Ekologické daně jsou upraveny zákonem č. 261/2007 Sb. o stabilizaci veřejných rozpočtů, který vychází ze směrnice 2003/96/ES (Široký, 2008, s. 203). K již nastavené úrovni zdanění minerálních olejů se tak přidává i minimální zdanění na uhlí, zemní plyn a elektřinu. Sazby jsou stanoveny v závislosti na účelu použití energetických produktů. (Nerudová, 2011, s. 58)

Správu ekologických daní vykonávají v České republice celní orgány. Zdaňovacím obdobím je kalendářní měsíc. (Široký, 2013, s. 203)

3.4.1 Daň ze zemního plynu a některých dalších plynů

Předmětem daně je zemní plyn ve zkapalněném i plynném stavu, bioplyn, svítiplyn, vodní plyn, generátorový plyn, metan a další plyny. Tyto plyny jsou specifikovány pod číselnými kódy nomenklatury. (Svátková, 2009, s. 255)

Zemní plyn a další plyny se používají pro tyto účely:

- výroba tepla
- pohon motorů
- další specifické účely
- blíže nespecifikované účely (Svátková, 2009, s. 256)

Specifickými účely se rozumí např. zemní plyn pro stacionární motory, pro stroje používané při stavbách nebo pro vozidla, která nejsou určena pro jízdu na veřejných cestách (RWE, [b.r.]). Blíže nespecifikované účely zahrnují ostatní možnosti použití kromě třech uvedených způsobů výše, tedy převážně plyny bez ohledu na účel použití. Tyto plyny jsou většinou od daně osvobozeny. (Svátková, 2009, s. 256)

Plátcem daně je dodavatel plynu (obchodník se zemním plynem), který plyn dodal konečnému spotřebiteli v tuzemsku, provozovatel distribuční nebo přepravní soustavy nebo podzemního zásobníku plynu (Svátková, 2007, s. 256–257).

Podle zákona o stabilizaci veřejných rozpočtů (Česko, 2007) jsou plátcí daně také FO a PO, které použily plyn zdaněný nižší sazbou daně pro účely, ke kterým se vztahuje vyšší sazba daně, dále osoby, které použily plyn osvobozený od daně pro účely, na které se osvobození nevztahuje a osoby, které spotřebovaly nezdaněný plyn pro účely, k nimž se zdanění váže.

„Konečným spotřebitelem se rozumí fyzická nebo právnická osoba, která není držitelem povolení k nabytí plynu bez daně; konečným spotřebitelem není provozovatel distribuční soustavy, provozovatel přepravní soustavy a provozovatel podzemního zásobníku plynu.“ (Česko, 2007)

Osvobození od daně se týká zemního plynu a to zejména pro výrobu tepla v domácnostech a domovních kotelnách. Základem daně je množství plynu uvedené v jednotkách MWh spalného tepla. (Svátková, 2009, s. 260–262)

3.4.2 Daň z pevných paliv

„**Předmětem daně** je černé uhlí, brikety, bulety a podobná pevná paliva vyrobená z černého uhlí, hnědé uhlí, hnědouhelné brikety, též aglomerované hnědé uhlí kromě gagátu, koks a polokoks z černého uhlí, hnědé uhlí nebo rašeliny, též aglomerovaný, retortové uhlí.“ (Česko, 2007)

Dále jsou předmětem daně ostatní uhlovodíky specifikované kódy nomenklatury, které jsou používány pro výrobu tepla, např. dehet (Svátková, 2009, s. 265).

Plátcem daně je dodavatel, který dodal pevná paliva konečnému spotřebiteli v tuzemsku, osoba (FO i PO), která použila pevná paliva osvobozená od daně k jiným účelům, než jsou uvedeny pro osvobození od daně a osoba, která spotřebovala nezdaněná pevná paliva s výjimkou paliv osvobozených od daně (Česko, 2007).

„Konečným spotřebitelem se rozumí fyzická nebo právnická osoba, která není držitelem povolení k nabytí pevných paliv bez daně.“ (Svátková, 2009, s. 267)

Osvobození od daně se vztahuje např. na paliva, která jsou použita pro výrobu tepla domácností (Svátková, 2009, s. 268). Základem daně je množství pevných paliv uvedené v jednotkách GJ spalného tepla v původním vzorku. (Česko, 2007)

3.4.3 Daň z elektřiny

„**Předmětem daně** je elektřina.“ (Česko, 2007)

Tak jako u zemního plynu a pevných paliv je **plátcem daně** dodavatel elektřiny, který elektřinu dodal konečnému spotřebiteli na daňovém území (v tuzemsku). Dále je dodavatelem provozovatel distribuční a přenosové soustavy, osoby používající elektřinu osvobozenou od daně pro jiné účely, než na které se toto osvobození vztahuje a osoby, které spotřebovaly nezdaněnou elektřinu, s výjimkou elektřiny osvobozené od daně. Osobami se myslí osoby fyzické i právnické. (BusinessInfo.cz, 2013)

„Konečným spotřebitelem se rozumí fyzická nebo právnická osoba, která není držitelem povolení k nabytí elektřiny bez daně.“ (Česko, 2007)

Osvobození od daně se vztahuje např. na výrobu ekologicky šetrné elektřiny a elektřiny použité v železniční, tramvajové a trolejbusové dopravě. Základem daně je množství elektřiny vyjádřené v MWh. (Svátková, 2009, s. 275–277).

3.5 Ekologické daně v Itálii

Ekologické daně v Itálii byly zavedeny v roce 1998 v rámci tzv. „druhé vlny“ zavádění ekologických daňových reforem. Byla zavedena daň z minerálních olejů podle obsahu uhlíku a spotřební daň z uhlí. Příjmy z těchto daní byly kompenzovány snížením příspěvků na sociální zabezpečení. Ekologické daně vychází ze směrnice Rady 2003/96/ES. (Ritschelová, 2004, s. 69)

3.5.1 Daň z elektřiny

V Itálii existuje daň z elektřiny jak na státní úrovni, která je příjmem státního rozpočtu, tak dodatečná daň z elektřiny vybíraná městy.

Plátcem daně je dodavatel elektrické energie konečným spotřebitelům. Základem daně je množství kWh spotřebované elektrické energie. Zdaňovacím obdobím je kalendářní měsíc.

Osvobození se vztahuje např. na elektřinu používanou pro veřejné osvětlení a železniční služby, elektřinu pro vědecké účely. (OECD, [b.r.]

3.5.2 Daň z energetických produktů

Předmětem daně je zemní plyn, bionafta, biomasa, černé uhlí, hnědé uhlí a koks pro vytápění, motorová nafta, benzín, výroba koksu, rafinérské zpracování ropy a jaderného paliva, pohonné hmoty a maziva pro osobní dopravu, lehké a těžké topné oleje, ropný dehet.

Plátcem daně je výrobce, dovozce nebo dodavatel výrobku při jeho uvolnění pro použití nebo při poskytnutí služby. Zdaňovacím obdobím je čtrnáct dní.

Osvobození se vztahuje např. na energetické produkty využívané v námořní a vodní dopravě, metan a LPG využívané k přímé i nepřímé výrobě elektrické energie. (OECD, [b.r.])

3.5.3 Daň z emisí SO₂ a NO_x

Plátcem daně je fyzická nebo právnická osoba způsobující určité emise. Daň se platí čtvrtletně. Základem daně je množství měřených nebo odhadnutých emisí SO₂ či NO_x vznikajících ve velkých spalovnách. (OECD, [b.r.])

V Itálii existují i další daně, které lze zařadit mezi ekologické:

- daň z plastových tašek
- daň z hluku letadel
- daň z přetížení dopravy,
- speciální skládková daň za tuhý odpad. (OECD, [b.r.])

II. PRAKTICKÁ ČÁST

4 KOMPARACE EKOLOGICKÝCH DANÍ V ČESKÉ REPUBLICE A ITÁLII

V následující kapitole nejprve analyzuji sazby ekologických daní v České republice a Itálii. Následně budu srovnávat jak výši sazeb ekologických daní České republiky a Itálie, tak jejich srovnání s minimálními sazbami stanovenými Evropskou unií ve směrnici Rady 2003/96/ES. Vzhledem k tomu, že budu srovnávat sazby ekologických daní se směrnicí, tak do srovnání zahrnu také daně z minerálních olejů, které se podle této směrnice řadí k energetickým daním. Budu analyzovat ty komodity, na které se vztahují minimální sazby daně směrnicí. Část kapitoly věnuji výnosům ekologických daní v EU, zejména v České republice a Itálii.

4.1 Sazby ekologických daní v České republice

Sazby ekologických daní jsem rozdělila do tabulek podle účelu, na který jsou komodity použity. Energetické produkty jsou rozděleny na pohonné hmoty, pohonné hmoty pro průmyslové a obchodní účely a na paliva a elektřinu k vytápění pro obchodní či neobchodní účely.

Pohonné hmoty

Tab. 2 Sazby daní pohonných hmot v ČR (European Commission, 2014)

Předmět daně	Základ daně	Sazba daně v CZK	Sazba daně v EUR
Olovnatý benzín	1 000 l	13 710	534,57
Bezolovnatý benzín	1 000 l	12 840	500,64
Plynový olej (nafta)	1 000 l	10 950	426,95
Petrolej	1 000 l	10 950	426,95
Zkapalněný plyn (LPG)	1 000 kg	3 933	153,35
Zemní plyn	GJ	9,5	0,37

Podle zákona o spotřebních daních se mezi olovnatý benzín řadí motorové a technické benzíny a letecké pohonné hmoty benzinového typu s obsahem olova nad 0,013 g/l, s obsahem olova do 0,013 g/l včetně se jedná o bezolovnatý benzín (Česko, 2003).

V tab. 2 jsou uvedeny sazby daní jednotlivých pohonných hmot. Sazba daně olovnatého benzínu je 13 710 CZK/1 000 l. Olovnatý benzín se v České republice již neprodává. Sazba bezolovnatého benzínu činí 12 840 CZK/1 000 l. Daň z minerálních olejů tedy tvoří zhruba 36 % z celkové ceny bezolovnatého benzínu (12,84 Kč/l), počítám-li s částkou zhruba 36 Kč/l benzínu.

Plynový olej je známý jako motorová nafta. Sazba daně plynového oleje je nižší než sazba daně benzínu a činí 10 950 CZK/1 000 l. Počítám-li s částkou zhruba 35 Kč/l motorové nafty, tak 10,95 Kč tvoří daň z minerálních olejů (zhruba 31 %).

Petrolej je označován také jako kerosin. Je často využíván jako letecké palivo. (Vítejte na Zemi, © 2013) Sazba daně petroleje je stejná jako sazba daně plynového oleje, tedy 10 950 CZK/1 000 l.

Zkapalněný plyn (propan-butan) se v dnešní době často využívá jako plynné motorové palivo (Česká rafinérská, [b.r.]). Základem daně není množství v litrech jako u předchozích komodit, ale množství vyjádřené v kg. Sazba daně zkapalněného plynu činí 3 933 CZK/1 000 kg.

Sazba daně zemního plynu se v České republice uvádí v CZK/MWh spalného tepla. Směrnice EU však sazbu daně uvádí v GJ. Do roku 2011 byla sazba nulová. Od roku 2012 do konce roku 2014 činí 9,50 CZK/GJ, od roku 2015 by se měla zvýšit na 19 CZK/GJ.

Pohonné hmoty pro průmyslové a obchodní účely

Tab. 3 Sazby daní pohonných hmot pro průmyslové a obchodní účely v ČR (European Commission, 2014)

Předmět daně	Základ daně	Sazba daně v Kč	Sazba daně v EUR
Plynový olej	1 000 l	10 950	426,95
Petrolej	1 000 l	10 950	426,95
Zkapalněný plyn (LPG)	1 000 kg	1 290	50,3
Zemní plyn	GJ	8,5	0,33

V tab. 3 jsou uvedeny sazby daní pro průmyslové a obchodní účely. Sazby daní plynového oleje a petroleje pro průmyslové a obchodní účely jsou stejné jako sazby pohonných hmot, které nejsou určeny k průmyslovým a obchodním účelům. Sazba daně plynového oleje a petroleje činí 10 950 CZK/1 000 l. Zkapalněný plyn určený k prodeji či využití v průmyslu má zdanění nižší. Sazba daně zkapalněného plynu je 1 290 CZK/1 000 kg. Sazba daně zemního plynu určeného pro průmyslové a obchodní účely činí 8,5 CZK/1 000 kg. Zdanění zemního plynu pro tyto účely je tedy o 1 Kč/1 000 kg nižší než u pohonných hmot, které nejsou určeny k průmyslovým a obchodním účelům.

Paliva a elektřina k vytápění pro obchodní účely

Tab. 4 Sazby daní paliv a elektřiny pro obchodní účely v ČR (European Commission, 2014)

Předmět daně	Základ daně	Sazba daně v Kč	Sazba daně v EUR
Plynový olej	1 000 l	10 950	426,95
Těžký topný olej	1 000 kg	472	18,4
Petrolej	1 000 l	10 950	426,95
Zkapalněný plyn (LPG)	1 000 kg	0	0
Zemní plyn	GJ	8,5	0,33
Uhlí a koks	GJ	8,5	0,33
Elektřina	MWh	28,3	1,1

Paliva a elektřina k vytápění pro neobchodní účely

Tab. 5 Sazby daní paliv a elektřiny pro neobchodní účely v ČR (European Commission, 2014)

Předmět daně	Základ daně	Sazba daně v Kč	Sazba daně v EUR
Plynový olej	1 000 l	10 950	426,95
Těžký topný olej	1 000 kg	472	18,4
Petrolej	1 000 l	10 950	426,95
Zkapalněný plyn (LPG)	1 000 kg	0	0
Zemní plyn	GJ	8,5	0,33
Uhlí a koks	GJ	8,5	0,33
Elektřina	MWh	28,3	1,1

Tab. 4 a 5 ukazují sazby daní energetických produktů určených k vytápění v členění na obchodní a neobchodní účely.

Plynový olej využívaný k vytápění pro obchodní i neobchodní účely má stejnou daňovou sazbu ve výši 10 950 CZK/1 000 l. Zdanění plynového oleje patří mezi nejvyšší v EU. Petrolej má v obou případech také sazbu 10 950 CZK/1 000 l.

Těžký topný olej se využívá zejména pro průmyslové vytápění (Snižujeme.cz, 2013). Sazba daně těžkého topného oleje činí 472 CZK/1 000 kg jak pro obchodní, tak neobchodní účely. Využití zkapalněného plynu (LPG) je ekologicky i finančně výhodné. Sazba daně je nulová pro obchodní i neobchodní účely.

Zemní plyn je nejčastějším energetickým produktem vytápění. Sazba daně zemního plynu pro obchodní i neobchodní účely činí 8,5 CZK/GJ spalného tepla. Sazba daně uhlí a koks je stejně jako u zemního plynu 8,5 CZK/GJ spalného tepla. Základem daně z elektřiny je

množství elektřiny v MWh. Sazba daně elektřiny je ve výši 28,3 CZK/MWh pro obchodní i neobchodní účely.

4.2 Sazby ekologických daní v Itálii

Sazby ekologických daní v Itálii jsou rozděleny stejně jako v České republice podle účelu na pohonné hmoty, pohonné hmoty pro průmyslové a obchodní účely, paliva a elektřinu k vytápění pro obchodní a neobchodní účely.

Pohonné hmoty

Tab. 6 Sazby daní pohonných hmot v Itálii (European Commission, 2014)

Předmět daně	Základ daně	Sazba daně v EUR
Olovnatý benzín	1 000 l	728,4
Bezolovnatý benzín	1 000 l	728,4
Plynový olej (nafta)	1 000 l	617,4
Petrolej	1 000 l	337,49
Zkapalněný plyn (LPG)	1 000 kg	267,77
Zemní plyn	GJ	0,09

Jak je zřejmé z tab. 6, tak sazba daně olovnatého i bezolovnatého benzínu je stejná a činí 728,4 EUR/1 000 l. Itálie má druhou nejvyšší sazbu daně bezolovnatého benzínu v EU. Benzín pro zemědělské účely má v Itálii sníženou sazbu na 356,916 EUR. Sazba daně plynového oleje je 617,4 EUR/1 000 l. Také plynový olej (nafta) má sníženou sazbu pro vybrané účely, např. u sanitek a vozidel ozbrojených sil na 330 EUR/1 000 l. Itálie drží druhou nejvyšší příčku zdanění plynového oleje v EU hned za Velkou Británií.

Počítám-li s cenou benzínu 49,10 Kč/l (1,789 EUR) převzatou z webu České dálnice (2014), tak daň z minerálních olejů činí cca 20 Kč (0,7284 EUR). V Itálii tedy představuje daň z minerálních olejů u benzínu 40 %. U nafty tvoří daň z minerálních olejů cca 37 % (17 Kč/l), počítám-li s cenou 46,10 Kč/l (1,678 EUR) motorové nafty.

Sazba daně petroleje je 337,49 EUR/1 000 l. Sazba daně zkapalněného plynu (LPG) činí 267,77 EUR/1 000 kg. Sazba daně zemního plynu je přibližná, protože v Itálii je základem daně množství v m³. V přepočtu na GJ sazba daně zemního plynu činí 0,09 EUR.

Pohonné hmoty pro průmyslové a obchodní účely

Tab. 7 Sazby daní pohonných hmot pro průmyslové a obchodní účely v Itálii (European Commission, 2014)

Předmět daně	Základ daně	Sazba daně v EUR
Plynový olej	1 000 l	185,22
Petrolej	1 000 l	101,25
Zkapalněný plyn (LPG)	1 000 kg	80,33
Zemní plyn	GJ	0,32

Na rozdíl od České republiky jsou všechny sazby pohonných hmot využívané pro průmyslové a obchodní účely odlišné (tab. 7). Sazba daně plynového oleje využívaného pro průmyslové a obchodní účely je nižší a činí 185,22 EUR/1 000 l. Taktéž zdanění petroleje je nižší, sazba daně činí 101,25 EUR/1 000 l. Naopak sazba daně zkapalněného plynu pro průmyslové a obchodní účely je vyšší a činí 80,33 EUR/ 1 000 kg. Jak už jsem zmínila, sazba daně ze zemního plynu je přibližná, protože v Itálii se stanoví na m³. Přepočtená sazba daně je 0,32 EUR/GJ.

Paliva a elektřina pro obchodní účely

Tab. 8 Sazby daní paliv a elektřiny pro obchodní účely v Itálii (European Commission, 2014)

Předmět daně	Základ daně	Sazba daně v EUR
Plynový olej	1 000 l	403,21
Těžký topný olej	1 000 kg	63,75
Petrolej	1 000 l	337,49
Zkapalněný plyn (LPG)	1 000 kg	18,99
Zemní plyn	GJ	0,34
Uhlí a koks	GJ	0,16
Elektřina	MWh	12,5

Paliva a elektřina pro neobchodní účely

Tab. 9 Sazby daní paliv a elektřiny pro neobchodní účely v Itálii (European Commission, 2014)

Předmět daně	Základ daně	Sazba daně v EUR
Plynový olej	1 000 l	403,21
Těžký topný olej	1 000 kg	128,27
Petrolej	1 000 l	337,49
Zkapalněný plyn (LPG)	1 000 kg	189,94

Zemní plyn	GJ	
	0–120 m ³	1,19
	121–480 m ³	4,73
	481–1560 m ³	4,59
	> 1560 m ³	5,03
Uhlí a koks	GJ	0,32
Elektrina	MWh	22,7

V Itálii je odlišná sazba daně pro obchodní účely a pro neobchodní účely u většiny paliv a elektřiny (tab. 8 a 9). Stejná sazba daně jak pro obchodní i neobchodní účely je u plynového oleje a petroleje. Sazba daně plynového oleje činí 403,21 EUR/1 000 l a sazba daně petroleje činí 337,49 EUR/1 000 l.

Sazba daně těžkého topného oleje je nižší pro obchodní účely a její výše je 63,75 EUR/1 000 kg. Pro neobchodní účely je sazba daně těžkého topného oleje ve výši 128,27 EUR/1 000 kg. Zdanění zkapalněného plynu (LPG) pro obchodní účely je nižší než zdanění pro neobchodní účely. Sazba daně zkapalněného plynu pro obchodní účely činí 18,99 EUR/1 000 kg a pro neobchodní účely 189,94 EUR/1 000 kg.

Sazba daně zemního plynu je pro obchodní účely stanovena ve výši 0,34 EUR/GJ. Sazba daně z uhlí a koksu pro obchodní účely je stanovena na základě hmotnosti a činí 4,60 EUR/1 000 kg, což je zhruba 0,16 EUR/GJ. Zdanění elektřiny je ve výši 12,5 EUR/MWh. Sazba daně z elektřiny je snížena na 7,5 EUR/MWh při měsíční spotřebě vyšší než 200.000 kWh a nižší než 1.200.000 kWh. Pokud spotřeba elektřiny přesáhne 1.200.000 kWh, tak činí sazba daně z elektřiny 4,820 EUR.

Sazby daně ze zemního plynu pro neobchodní účely se liší podle roční spotřeby. Do spotřeby 120 m³ činí sazba daně 1,19 EUR/GJ. Je-li roční spotřeba vyšší než 120 m³ a menší než 481 m³, tak je sazba daně 4,73 EUR/GJ, od 481 m³ do 1560 m³ činí 4,59 EUR/GJ. Pro roční spotřebu zemního plynu vyšší než 1560 m³ se uplatňuje sazba 5,03 EUR/GJ. Sazba daně z uhlí a koksu je stanovena na základě hmotnosti a činí 9,20 EUR/1 000 kg, což je zhruba 0,32 EUR/GJ.

4.3 Srovnání daňových sazeb České republiky a Itálie se sazbami podle směrnice 2003/96/ES

Směrnice 2003/96/ES upravuje minimální zdanění energetických produktů a elektřiny v EU, jak jsem již zmínila v teoretické části. Pro lepší srovnání jsem údaje České republiky uvedla jak v národní měně, tak v EUR. Kurz eura byl převzat z tabulek energetických daní

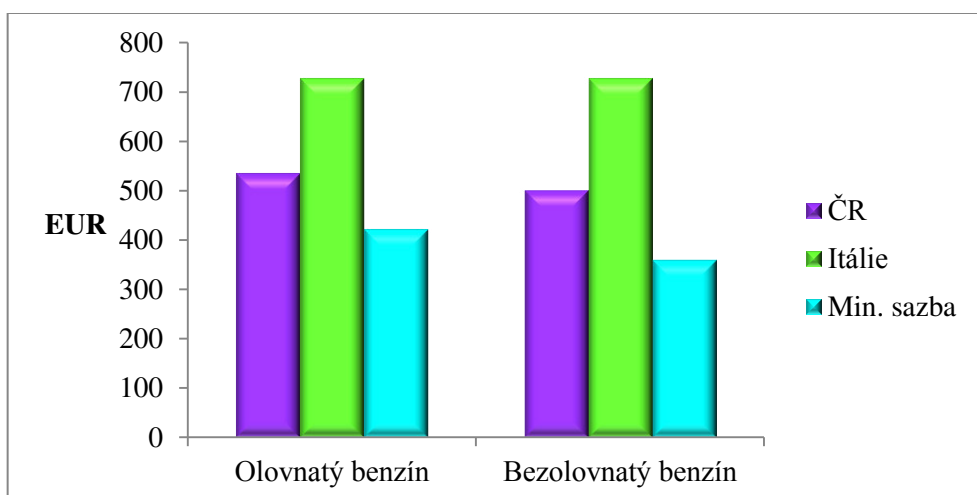
Evropské komise, které jsem využila pro srovnání. Přepočet měny byl v těchto tabulkách proveden v říjnu 2013 (25,647 Kč/EUR).

4.3.1 Benzín

Benzín je používán jako pohonná hmota. Podle obsahu olova se rozlišuje olovnatý a bezolovnatý benzín. Směrnice stanovuje odlišné minimální sazby pro tyto komodity (tab. 10).

Tab. 10 Srovnání zdanění benzínu v České republice a Itálii s minimálními sazbami EU (European Commission, 2014)

Předmět daně	Základ daně	Sazba daně v ČR	Sazba daně v ČR	Sazba daně v Itálii	Sazba směrnice 2003/96/ES
		Kč	EUR	EUR	EUR
Olovnatý benzín	1 000 l	13 710	534,57	728,4	421
Bezolovnatý benzín	1 000 l	12 840	500,64	728,4	359

Obr. 1 Srovnání zdanění benzínu (European Commission, 2014)

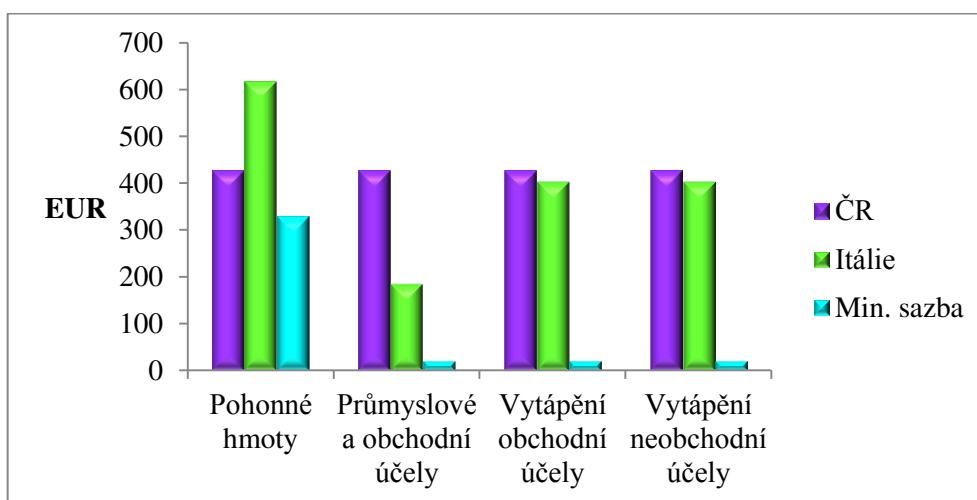
Minimální sazba daně olovnatého benzínu stanovená směrnicí je 421 EUR/1 000 l a bezolovnatého benzínu 359 EUR/1 000 l. Z obr. 1 je patrné, že Česká republika i Itálie dodržují stanovené minimální sazby. Itálie má vyšší sazbu daně u obou komodit. U olovnatého benzínu převyšuje minimální sazbu o téměř o 3/4 a u bezolovnatého benzínu dokonce o 100 %. Česká republika také přesahuje minimální sazby daně směrnice, ale ne v takové výši jako Itálie, zdanění olovnatého benzínu je vyšší zhruba o 27 % a bezolovnatého benzínu o 39 %. Itálie má oproti České republice vyšší sazbu daně olovnatého benzínu o 36 % a bezolovnatého benzínu o 45 %.

4.3.2 Plynový olej

Plynový olej se využívá jako pohonná hmota, pohonná hmota pro průmyslové a obchodní účely a jako palivo k vytápění pro obchodní i neobchodní účely. Směrnice stanovuje odlišnou sazbu pro pohonné hmoty, pro ostatní účely je sazba daně stejná, viz tab. 11.

Tab. 11 Srovnání zdanění plynového oleje v České republice a Itálii s minimálními sazbami EU (European Commission, 2014)

Účel využití plynového oleje	Základ daně	Sazba daně v ČR	Sazba daně v ČR	Sazba daně v Itálii	Sazba směrnice 2003/96/ES
		Kč	EUR	EUR	EUR
Pohonné hmoty	1 000 l	10 950	426,95	617,4	330
Průmyslové a obchodní účely	1 000 l	10 950	426,95	185,22	21
Vytápění – obchodní účely	1 000 l	10 950	426,95	403,21	21
Vytápění – neobchodní účely	1 000 l	10 950	426,95	403,21	21

Obr. 2 Srovnání zdanění plynového oleje (European Commission, 2014)

Minimální sazba daně plynového oleje využívaného jako pohonná hmota činí 330 EUR/1 000 l (kromě pohonných hmot sloužících pro průmyslové a obchodní účely). Pro ostatní účely je sazba daně ve výši 21 EUR/1 000 l. Česká republika i Itálie mají nastaveny vyšší sazby daně. Česká republika používá jednotnou sazbu daně pro všechny účely využití plynového oleje a to ve výši 426,95 EUR/1 000 l. Plynový olej sloužící jako pohonná hmota má v ČR zdanění vyšší o 29 % oproti minimální sazbě, pro ostatní účely je daň mnohonásobně vyšší, což je patrné i z obr. 2.

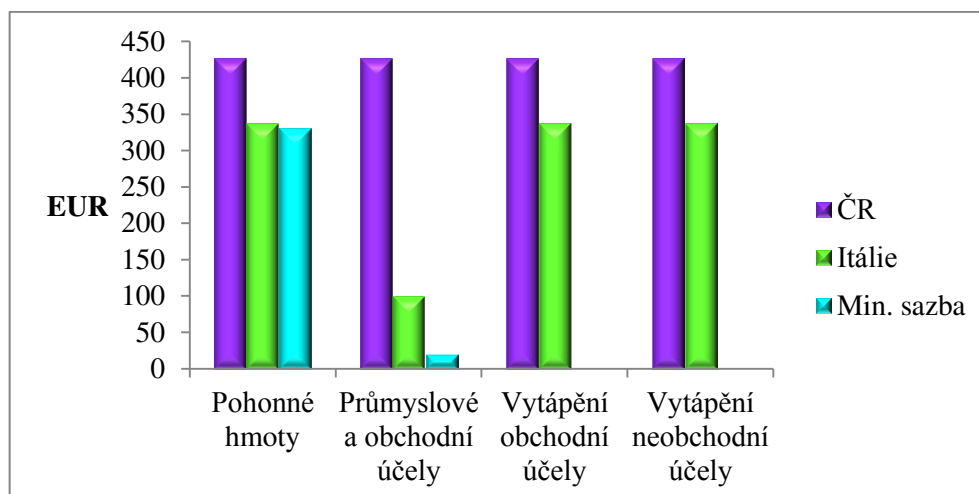
Sazba daně plynového oleje užívaného jako pohonná hmota činí v Itálii 617,4 EUR/1 000 l, což je o 87 % více než je minimální sazba EU. Jak je vidět z obr. 2, pro ostatní účely využití plynového oleje jsou sazby nastaveny mnohem výše než je minimální sazba daná směrnicí. Kromě plynového oleje užívaného jako pohonná hmota (vyjma průmyslových a obchodních účelů) má Itálie nižší zdanění této komodity. Česká republika má o 130 % vyšší sazbu daně plynového oleje pro průmyslové a obchodní účely než Itálie, pro účel vytápění je rozdíl minimální (zhruba 6 %). Naopak Itálie má vyšší sazbu daně o 45 % než Česká republika u plynového oleje sloužícího jako pohonná hmota (motorová nafta).

4.3.3 Petrolej

Petrolej se používá jako pohonná hmota, pohonná hmota pro průmyslové a obchodní účely a k vytápění jak pro obchodní, tak neobchodní účely. Směrnice stanovuje sazby pro pohonné hmoty, pro účely vytápění je sazba nulová. Sazby daně v České republice jsou ve stejné výši pro všechny účely použití a jsou stejné jako u plynového oleje. Minimální sazby daně petroleje sloužícího jako pohonná hmota jsou také shodné s minimálními sazbami plynového oleje.

Tab. 12 Srovnání zdanění petroleje v České republice a Itálii s minimálními sazbami EU (European Commission, 2014)

Účel využití petroleje	Základ daně	Sazba daně v ČR	Sazba daně v ČR	Sazba daně v Itálii	Sazba směrnice 2003/96/ES
		Kč	EUR	EUR	EUR
Pohonné hmoty	1 000 l	10 950	426,95	337,49	330
Průmyslové a obchodní účely	1 000 l	10 950	426,95	101,25	21
Vytápění – obchodní účely	1 000 l	10 950	426,95	337,49	0
Vytápění – neobchodní účely	1 000 l	10 950	426,95	337,49	0

Obr. 3 Srovnání zdanění petroleje (European Commission, 2014)

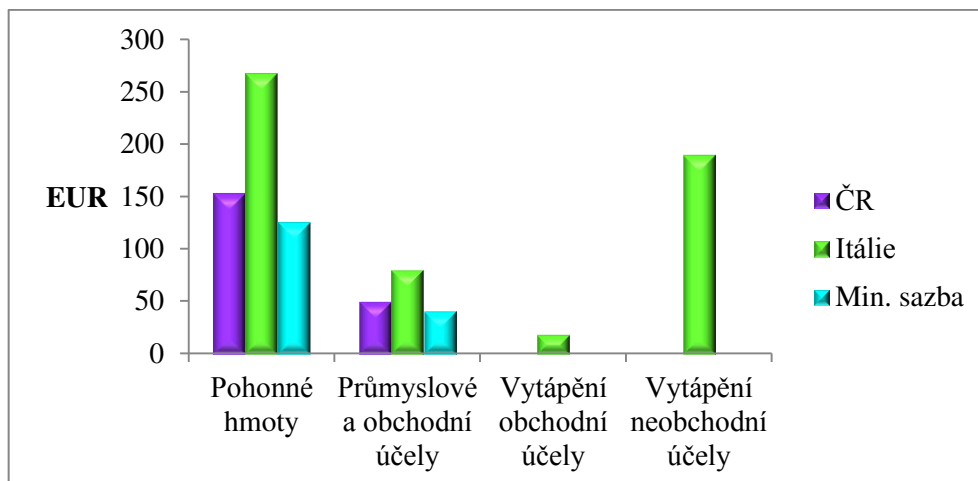
Česká republika i Itálie přesahují sazby daně stanovené směrnicí EU pro všechny účely použití (tab. 12). Na rozdíl od plynového oleje má Itálie sazbu daně nižší u petroleje pro účely pohonných hmot a také nižší než má Česká republika. Sazba této daně v Itálii je nepatrně vyšší než minimální sazba. Česká republika má oproti Itálii vyšší všechny sazby daně z petroleje (obr. 3). Největší rozdíl je u pohonné hmoty pro průmyslové a obchodní účely, kdy je sazba daně v České republice zhruba o 326 EUR vyšší než v Itálii. Sazby daně z petroleje určeného k vytápění jsou dle směrnice EU nulové, Česká republika má sazbu daně ve výši 426,95 EUR a Itálie ve výši 337,49 EUR.

4.3.4 Zkapalněný plyn (LPG)

Zkapalněný plyn je využíván jako pohonná hmota, pohonná hmota pro průmyslové a obchodní účely a k vytápění pro obchodní i neobchodní účely. Směrnice uvádí rozdílné sazby u pohonných hmot pro průmyslové a obchodní účely (tab. 13).

Tab. 13 Srovnání zdanění zkapalněného plynu v České republice a Itálii s minimálními sazbami EU (European Commission, 2014)

Účel využití LPG	Základ daně	Sazba daně v ČR	Sazba daně v ČR	Sazba daně v Itálii	Sazba směrnice 2003/96/ES
		Kč	EUR	EUR	EUR
Pohonné hmoty	1 000 kg	3 933	153,35	267,77	125
Průmyslové a obchodní účely	1 000 kg	1 290	50,3	80,33	41
Vytápění – obchodní účely	1 000 kg	0	0	18,99	0
Vytápění – neobchodní účely	1 000 kg	0	0	189,94	0

Obr. 4 Srovnání zdanění LPG (European Commission, 2014)

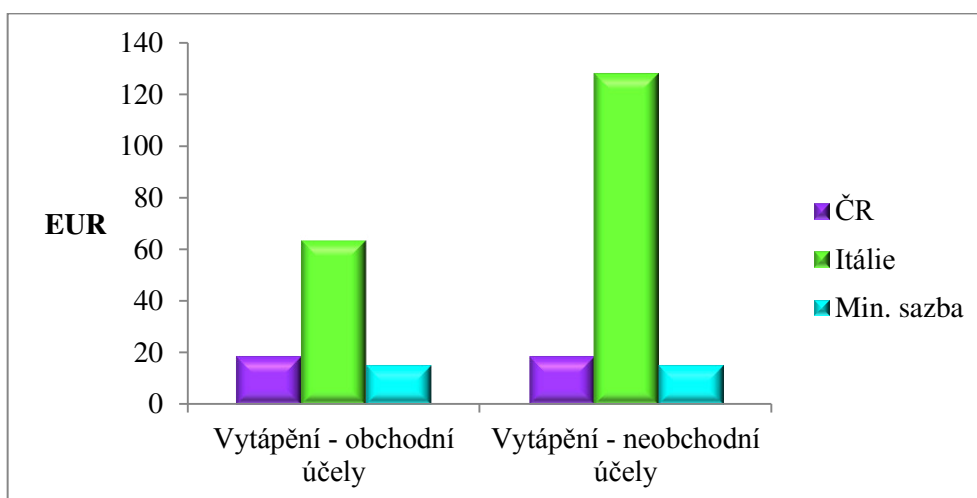
Základ daně je oproti předchozím komoditám stanoven v množství v 1 000 kg. Směrnice EU stanovuje minimální sazby zkapalněného plynu pouze pro účely pohonných hmot (obr. 4). Pro účely výroby tepla je sazba daně zkapalněného plynu podle směrnice nulová. V porovnání s minimálními sazbami Česká republika uplatňuje sazbu daně o 23 % vyšší pro účel pohonných hmot i pro pohonné hmoty pro průmyslové a obchodní účely. Itálie má sazby daně mnohem vyšší než jsou minimální sazby stanovené směrnicí, pro průmyslové a obchodní účely pohonných hmot o 96 % a pro pohonné hmoty pro neobchodní účely o více než 100 %. Itálie má oproti České republice sazby vyšší, u pohonných hmot o 75 %, pro průmyslové a obchodní účely o 60 %. V případě využití LPG k vytápění je v České republice nulová sazba. Itálie má sazby ve výši 18,99 EUR/1 000 kg pro obchodní účely a 189,94 EUR/1 000 kg pro neobchodní účely.

4.3.5 Těžký topný olej

Těžký topný olej je využíván jako palivo k vytápění. Minimální sazba daná směrnicí je stejná pro obchodní i neobchodní účely. Také Česká republika uplatňuje stejnou sazbu daně pro obchodní i neobchodní účely. Sazby daní těžkého topného oleje jsou uvedeny v tab. 14.

Tab. 14 Srovnání zdanění těžkého topného oleje v České republice a Itálii s minimálními sazbami EU (European Commission, 2014)

Účel využití těžkého topného oleje	Základ daně	Sazba daně v ČR	Sazba daně v ČR	Sazba daně v Itálii	Sazba směrnice 2003/96/ES
		Kč	EUR	EUR	EUR
Vytápění – obchodní účely	1 000 kg	472	18,4	63,75	15
Vytápění – neobchodní účely	1 000 kg	472	18,4	128,27	15

Obr. 5 Srovnání zdanění těžkého topného oleje (European Commission, 2014)

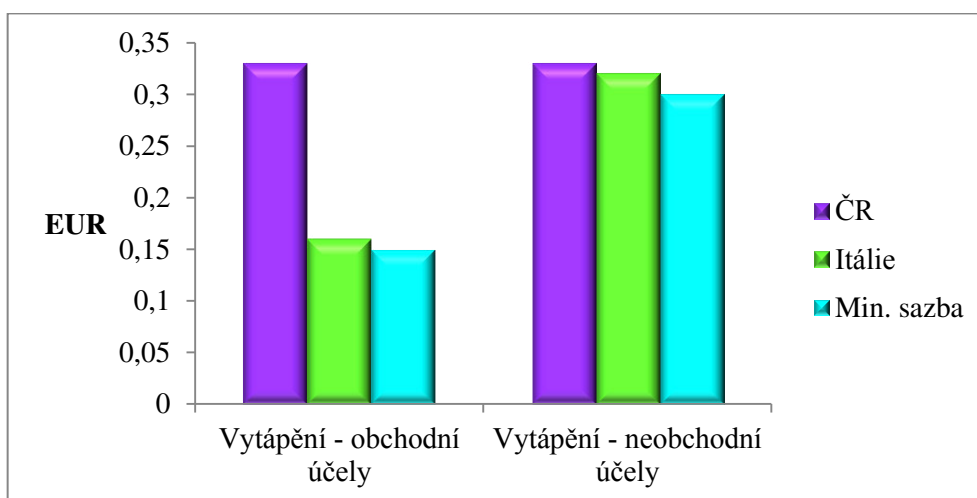
Česká republika má nepatrně vyšší zdanění těžkého topného oleje než je minimální zdanění určené směrnicí EU. Minimální sazba daně těžkého topného oleje je 15 EUR/1 000 kg, sazba daně v České republice je o 3,4 EUR vyšší. Z obr. 5 lze vidět markantnější rozdíly zdanění v Itálii oproti ČR i EU. Sazby daně jsou několikanásobně vyšší než sazby minimální a sazby v České republice. Itálie uplatňuje rozdílné sazby daně pro obchodní účely a pro neobchodní účely. Sazba daně pro obchodní účely je 63,75 EUR/1 000 kg a pro neobchodní účely zhruba o 100 % vyšší (128,27 EUR/1 000 kg).

4.3.6 Uhlí a koks

Uhlí a koks patří do skupiny pevných paliv. Tyto komodity se používají k vytápění pro obchodní i neobchodní účely. Směrnice EU uvádí odlišné minimální sazby daně pro jednotlivé účely.

Tab. 15 Srovnání zdanění uhlí a koksu v České republice a Itálii s minimálními sazbami EU (European Commission, 2014)

Účel využití uhlí a koksu	Základ daně	Sazba daně v ČR	Sazba daně v ČR	Sazba daně v Itálii	Sazba směrnice 2003/96/ES
		Kč	EUR	EUR	EUR
Vytápění – obchodní účely	GJ	8,5	0,33	0,16	0,15
Vytápění – neobchodní účely	GJ	8,5	0,33	0,32	0,3

Obr. 6 Srovnání zdanění uhlí a koksu (European Commission, 2014)

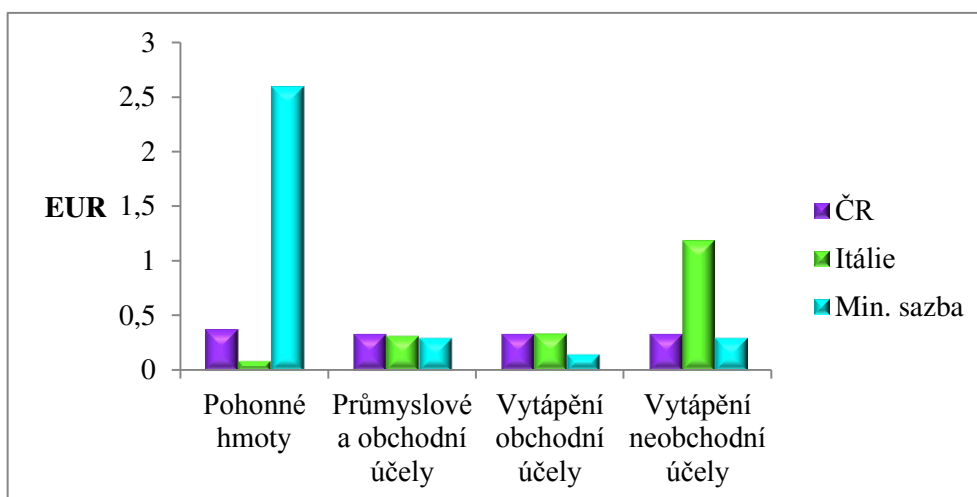
Minimální sazba daně uhlí a koksu pro obchodní účely je ve výši 0,15 EUR/GJ a pro neobchodní účely ve výši 0,3 EUR/GJ (tab. 15). Itálie překračuje minimální sazby v téměř nepatrné výši, jak je patrné z obr. 6. Česká republika zdaňuje uhlí a koks pro obchodní účely o 100 % více než je minimální sazba daně. Sazba daně uhlí a koksu v České republice je stejná pro obchodní i neobchodní účely. Sazby daně v Itálii jsou nižší než v České republice.

4.3.7 Zemní plyn

V tab. 16 je zemní plyn rozdělen podle účelu využití. Zemní plyn lze využít k vytápění pro obchodní i neobchodní účely, jako pohonnou hmotu a pohonnou hmotu pro průmyslové a obchodní účely.

Tab. 16 Srovnání zdanění zemního plynu v České republice a Itálii s minimálními sazbami EU (European Commission, 2014)

Účel využití zemního plynu	Základ daně	Sazba daně v ČR	Sazba daně v ČR	Sazba daně v Itálii	Sazba směrnice 2003/96/ES
		Kč	EUR	EUR	EUR
Pohonné hmoty	GJ	9,5	0,37	0,09	2,6
Průmyslové a obchodní účely	GJ	8,5	0,33	0,32	0,3
Vytápění - obchodní účely	GJ	8,5	0,33	0,34	0,15
Vytápění - neobchodní účely	GJ	8,5	0,33	1,19 4,73 4,59 5,03	0,3

Obr. 7 Srovnání zdanění zemního plynu (European Commission, 2014)

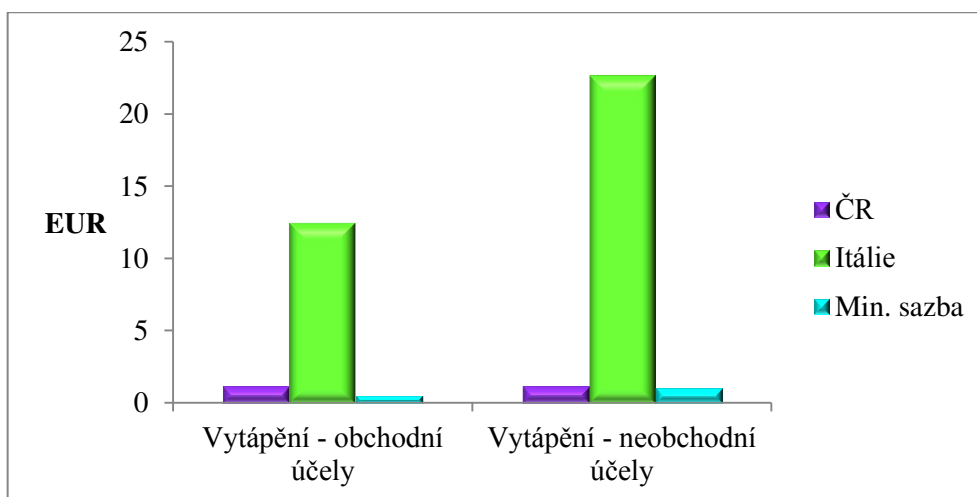
Z obr. 7 je zřejmé, že Česká republika i Itálie dosud nespĺňují minimální sazby daně zemního plynu užívaného jako pohonná hmota. V ostatních případech výše zdanění překračuje minimální sazby směrnice EU. Zdanění zemního plynu pro pohonné hmoty pro průmyslové a obchodní účely je téměř stejné u České republiky a Itálie a také v porovnání s minimální sazbou. Sazba daně ze zemního plynu určeného k vytápění pro obchodní účely daná směrnicí EU je 0,15 EUR/GJ. Sazby daní v České republice a Itálii jsou oproti této minimální sazbě o 100 % vyšší. Minimální zdanění zemního plynu pro neobchodní účely činí 0,3 EUR/GJ. Česká republika uplatňuje stejnou sazbu daně pro neobchodní účely jako pro obchodní účely. Sazby daně ze zemního plynu v Itálii se liší podle spotřeby, nejnižší sazba daně je 1,19 EUR/GJ, nejvyšší sazba 5,03 EUR/GJ. Na obr. 7 je znázorněna nejnižší sazba, ale lze vidět, že je mnohem vyšší než minimální sazba a sazba daně v České republice.

4.3.8 Elektřina

Elektřina využívaná pro výrobu tepla má odlišné minimální sazby pro obchodní a pro neobchodní účely podle směrnice EU (tab. 17). Česká republika uplatňuje stejné sazby pro oba účely. Itálie má sazby nastaveny odlišně pro obchodní a neobchodní účely.

Tab. 17 Srovnání zdanění elektřiny v České republice a Itálii s minimálními sazbami EU (European Commission, 2014)

Účel využití elektřiny	Základ daně	Sazba daně v ČR	Sazba daně v ČR	Sazba daně v Itálii	Sazba směrnice 2003/96/ES
		Kč	EUR	EUR	EUR
Vytápění - obchodní účely	MWh	28,3	1,1	12,5	0,5
Vytápění - neobchodní účely	MWh	28,3	1,1	22,7	1,0

Obr. 8 Srovnání zdanění elektřiny (European Commission, 2014)

Jak je patrné z obr. 8, Itálie má v porovnání s minimálními sazbami a sazbami České republiky vysoké zdanění. Minimální sazba daně z elektřiny pro obchodní účely je podle směrnice 0,5 EUR/MWh a pro neobchodní účely 1 EUR/MWh. Česká republika má v obou případech sazbu 1,1 EUR/MWh. V Itálii činí sazba daně z elektřiny pro obchodní účely 12,5 EUR/MWh a pro neobchodní účely 22,7 EUR/MWh.

4.4 Výnosy ekologických daní

V této části budu analyzovat výnosy ekologických daní České republiky a Itálie a souhrn celkových výnosů Evropské unie. Pro srovnání výnosů ekologických daní využívám tabul-

ky z Eurostatu, kde jsou výnosy těchto daní uvedené jak v národních měnách, tak v EUR. Zaměřím se na vývoj výnosů ekologických daní v průběhu několika let.

Eurostat (2013) řadí k ekologickým daním nejen energetické daně, ale také daně silniční či poplatky, poplatky za znečištění apod., proto nejprve srovnám celkové výnosy ekologických daní, ale následně srovnám pouze výnosy energetických daní a elektřiny analyzovaných v předchozí části.

Tab. 18 Výnosy celkových ekologických daní v letech 2005 až 2012 (Eurostat, 2014)

Výnosy ekologických daní v letech 2005–2012 (mld. EUR)								
Rok	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
EU (27 zemí)	280,542	289,266	296,828	290,159	281,320	292,381	302,537	310,293
ČR (CZK)	80,388	83,292	88,439	90,51	90,322	90,184	94,297	90,426
ČR	2,699	2,938	3,185	3,628	3,416	3,566	3,834	3,595
Itálie	40,098	41,297	41,398	39,47	40,709	40,746	42,541	47,257

Tab. 18 se zaměřuje na celkové výnosy ekologických daní v absolutních hodnotách. Výnosy jsou uvedeny v miliardách EUR, u České republiky jsem navíc uvedla výnosy v CZK.

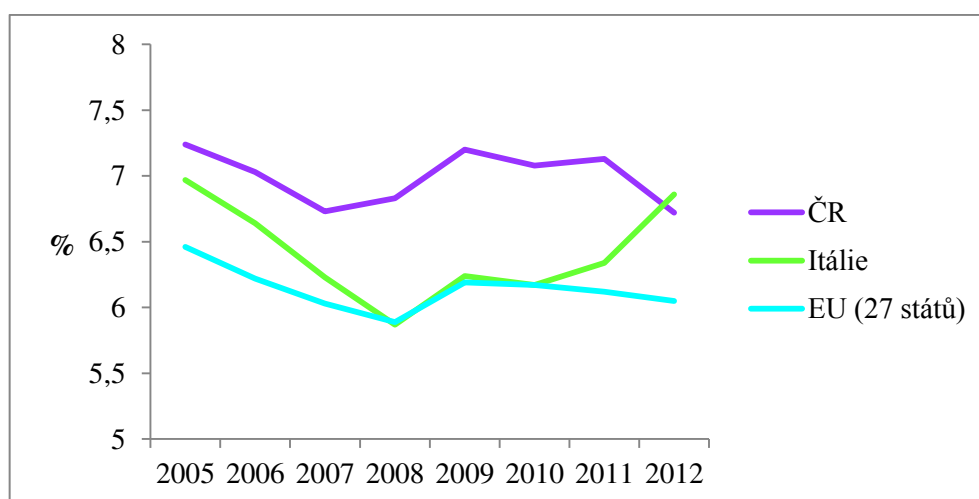
Údaje jsou pouze pro 27 zemí EU, není zahrnuto Chorvatsko, které přistoupilo do EU v roce 2013. V roce 2012 přinesly ekologické daně přibližně 310 mld. EUR do státních rozpočtů zemí Evropské unie. Od roku 2005 se tak výnosy zvýšily o 11 %. V České republice přinesly ekologické daně do státního rozpočtu zhruba 3,5 miliard EUR v roce 2012. Od roku 2005 se výnosy zvýšily zhruba o 33 % (v EUR). V roce 2012 výnosy v národní měně činily 90,4 mld. Kč, tedy přibližně o 10 mld. více než v roce 2005, což je o 12 % více. Oproti roku 2011 se však výnosy ekologických daní snížily zhruba o 4 %.

V Itálii jsou výnosy z ekologických daní podstatně vyšší než v České republice. Nicméně Itálie je rozlohou zhruba čtyřikrát větší a má přibližně 60 mil. obyvatel. V roce 2012 výnosy dosáhly přibližně 47 mld. EUR. Od roku 2005 se zvýšily zhruba o 18 %. Také od roku 2011 se zvýšily ze 42,5 mld. EUR na 47, 2 mld. EUR (o 11 %).

Tab. 19 Podíl celkových ekologických daní na celkových příjmech z daní a sociálních příspěvků (Eurostat, 2014)

Podíl ekologických daní na celkových příjmech z daní a sociálních příspěvků (v %)								
Rok	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Evropská unie (27 zemí)	6,46	6,22	6,03	5,89	6,19	6,17	6,12	6,05
Česká republika	7,24	7,03	6,73	6,83	7,2	7,08	7,13	6,72
Itálie	6,97	6,64	6,23	5,87	6,24	6,17	6,34	6,86

Podíl ekologických daní na celkových příjmech z daní a sociálních příspěvků se výrazně neliší mezi Českou republikou a Itálií. V České republice se v roce 2012 ekologické daně podílely na příjmech z daní a sociálních příspěvků 6,72 %. V Itálii to bylo 6,86 %. Podíl ekologických daní na příjmech z daní a sociálních příspěvků EU činil 6,05 %. Byl tedy o něco nižší než v České republice a Itálii.

Obr. 9 Podíl celkových ekologických daní na příjmech z daní a sociálních příspěvků (Eurostat, 2014)

Z grafu (obr. 9) lze vidět, že podíl ekologických daní na příjmech kolísá, většinou však nejde o výrazné změny. V Itálii je podobný vývoj ekologických daní jako v EU do roku 2008, kdy podíl ekologických daní na příjmech klesá. V České republice podíl ekologických daní na příjmech klesá do roku 2007. Do roku 2010 je vývoj poměrně stejný u ČR, Itálie i EU. Poté podíl ekologických daní na příjmech z daní a sociálních příspěvků Evropské unie mírně klesá, v České republice také od roku 2011 klesá, naopak v Itálii podíl ekologických daní roste.

Tab. 20 Podíl celkových ekologických daní na HDP (Eurostat, 2014)

Podíl ekologických daní na HDP (v %)								
Rok	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Evropská unie (27 zemí)	2,53	2,47	2,39	2,32	2,39	2,38	2,39	2,4
Česká republika	2,58	2,48	2,41	2,35	2,4	2,38	2,47	2,35
Itálie	2,79	2,77	2,66	2,51	2,68	2,63	2,69	3,02

V roce 2012 činil podíl ekologických daní na HDP 2,4 % v Evropské unii. V České republice se ekologické daně podílely na HDP 2,35 % a v Itálii 3,02 %. V Evropské unii a Itálii byl tak podíl ekologických daní na HDP vyšší než v roce 2011, v České republice naopak

nižší oproti roku 2011. Podíl ekologických daní na HDP v Itálii byl nejvyšší od roku 2005 až do roku 2012 ve srovnání s ČR a EU. Česká republika má ve všech letech téměř stejný podíl ekologických daní na HDP jako má EU, jak lze vidět z tab. 20.

4.4.1 Výnosy energetických daní

V této části jsem se rozhodla analyzovat energetické daně, protože tvoří největší podíl na celkových ekologických daních a tato práce je zaměřena na energetické daně.

Tab. 21 Výnosy energetických daní v letech 2005 až 2012 (Eurostat, 2014)

Výnosy energetických daní v letech 2005–2012 (v mld. EUR)								
Rok	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
EU (27 zemí)	212,479	216,976	219,452	215,619	213,394	221,456	227,961	233,004
ČR	2,495	2,712	2,939	3,363	3,182	3,314	3,574	3,349
ČR (CZK)	74,314	76,882	81,605	83,908	84,118	83,816	87,899	84,224
Itálie	31,349	32,142	31,677	29,883	31,401	31,322	32,591	36,598

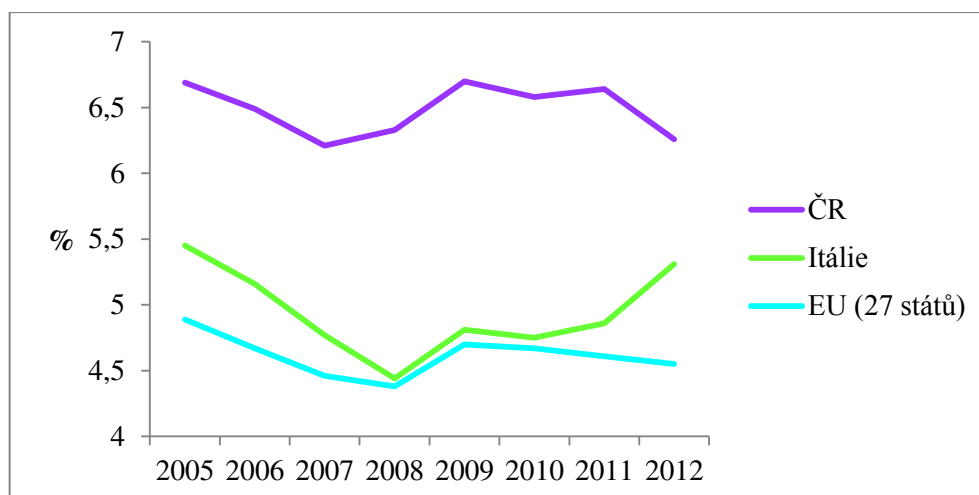
V roce 2012 v Evropské unii a v Itálii tvořily energetické daně přibližně 3/4 výnosů celkových ekologických daní a v České republice tvořily zhruba 93% podíl na celkových výnosech ekologických daní. Rozdíly z výnosů energetických daní u České republiky a Itálie jsou výrazné (tab. 21), nicméně je nutné zohlednit již zmiňované rozdílné geografické a populační charakteristiky. Vývoj výnosů energetických daní Evropské unie je stejný jako vývoj celkových ekologických daní, kdy výnosy do roku 2007 rostou, v roce 2008 a 2009 je zaznamenán pokles, ale od roku 2010 opět rostou.

V České republice mají výnosy energetických daní taky stejný vývoj jako celkové výnosy, co se týče růstu či poklesu výnosů. Rozdíl je v roce 2009, kdy výnosy energetických daní vzrostly, ale celkové výnosy ekologických daní poklesly. Výnosy energetických daní v Itálii kolísají více než celkové výnosy ekologických daní. Výnosy celkových ekologických daní klesly pouze v roce 2008, kdežto výnosy samotných energetických daní klesly v letech 2007, 2008 a 2010.

Tab. 22 Podíl energetických daní na celkových příjmech z daní a sociálních příspěvků (Eurostat, 2014)

Podíl energetických daní na celkových příjmech z daní a sociálních příspěvků (v %)								
Rok	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Evropská unie (27 zemí)	4,89	4,67	4,46	4,38	4,7	4,67	4,61	4,55
Česká republika	6,69	6,49	6,21	6,33	6,7	6,58	6,64	6,26
Itálie	5,45	5,16	4,77	4,44	4,81	4,75	4,86	5,31

Tab. 22 ukazuje, že v roce 2012 se energetické daně podílely 6,26 % na příjmech z daní a sociálních příspěvků v ČR a 5,31 % v Itálii. Energetické daně v těchto dvou zemích tvořily vyšší podíl na příjmech na rozdíl od souhrnu všech zemí EU. Podíl energetických daní Evropské unie na celkových příjmech z daní a sociálních příspěvků činil 4,55 %. Česká republika má oproti Itálii výraznější podíl energetických daní na celkových ekologických daních ve všech uvedených letech.

Obr. 10 Podíl energetických daní na příjmech z daní a sociálních příspěvků (Eurostat, 2014)

Obr. 10 znázorňuje podíl energetických daní na příjmech z daní a sociálních příspěvků v jednotlivých letech. Itálie má srovnatelnější podíl energetických daní na celkových daních s Evropskou unií. Podíl energetických daní klesá až do roku 2007, v roce 2008 a 2009 je zaznamenán nárůst. Od roku 2010 podíl energetických daní na celkových příjmech v EU mírně klesá, naopak v Itálii podíl energetických daní roste. V České republice je podíl energetických daní kolísavější. Podíl energetických daní na celkových příjmech z daní a sociálních příspěvků klesá do roku 2007, v roce 2008 je zaznamenán nárůst, v roce 2010 opět mírný pokles. V roce 2011 se podíl energetických daní zvýšil, ale v roce 2012 opět klesá.

5 DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ

V době od 2. 3. 2014 do 31. 3. 2014 jsem provedla dotazníkové šetření zaměřené na ekologické daně s cílem zjistit jejich vliv na daňové poplatníky jak v České republice, tak v Itálii. Dotazník byl zaměřen na respondenty s vlastními příjmy. Počet lidí, kteří odmítli dotazník vyplnit, jsem neevidovala.

Dotazníkové šetření v České republice proběhlo zejména u respondentů z Jihomoravského a Zlínského kraje. Snažila jsem se o to, aby v dotazníku byly zahrnuty všechny věkové kategorie. Dotazník jsem zpracovala v elektronické formě. Získala jsem odpovědi od 57 respondentů. Dotazník je uveden v příloze I.

Stejně dotazníkové šetření jsem provedla i u italských respondentů. Sběr odpovědí se uskutečnil na severu Itálie, zejména v oblasti Janova. Dotazník jsem zpracovala v elektronické formě v italském jazyce. Získala jsem odpovědi od 53 respondentů. Spolupráci s respondenty z Itálie hodnotím velmi kladně, téměř všichni poskytli zpětnou vazbu a potvrdili vyplnění dotazníku. Dotazník je uveden v příloze II.

Na úvod jsem v dotazníku stanovila otázky ohledně informačních podnětů týkajících se životního prostředí. Dále už jsem se zabývala ekologickými daněmi, povědomím lidí o ekologických daních a zejména jejich chováním při zdražování energetických komodit způsobených mimo jiné i zvýšením ekologických daní.

Nejprve jsem si získané odpovědi od respondentů zpracovala do tabulek. Pro účel vyhodnocení dotazníku a zkoumání vlivu ekologických daní na daňové poplatníky jsem si stanovila statistické hypotézy, které jsem následně ověřovala. Pro lepší znázornění jsem odpovědi doplnila grafy.

5.1 Výsledky dotazníkového šetření

V následující části uvádím odpovědi respondentů z České republiky a Itálie na jednotlivé otázky dotazníkového šetření. Odpovědi jsou zpracované v tabulkách a jsou uvedeny v absolutních i relativních četnostech.

Otázka č. 1 Jak často se setkáváte s informačními podněty týkajícími se ochrany životního prostředí?

Tab. 23 Jak často se respondenti setkávají s informačními podněty týkajícími se ochrany životního prostředí (vlastní zpracování)

Stát	ČR		Itálie	
	Počet	%	Počet	%
denně	8	14	7	13
několikrát týdně	11	19	16	29
několikrát měsíčně	18	32	13	25
několikrát ročně	17	30	13	25
méně než jedenkrát ročně	3	5	3	6
vůbec	0	0	1	2

Tab. 23 uvádí odpovědi respondentů na otázku č. 1. V České republice nejvíce respondentů uvedlo, že se s informačními podněty ŽP setkávají několikrát měsíčně (32 %) či několikrát ročně (30 %). 14 % respondentů se setkává denně s informačními podněty. Každý respondent se setkává s podněty týkajícími se životního prostředí, odpověď „vůbec“ nebyla zaznamenána.

V Itálii byly odpovědi „několikrát týdně“, „několikrát měsíčně“ a „několikrát ročně“ téměř rovnoměrně zastoupeny. Nejčastěji se respondenti setkávají s informačními podněty týkajícími se životního prostředí několikrát týdně (29 %). Několikrát měsíčně a několikrát ročně odpovědělo shodně 25 % respondentů. 13 % respondentů se setkává denně s informačními podněty. Jeden respondent odpověděl, že se neseťkává s informačními podněty vůbec.

Otázka č. 2 Kde se nejčastěji setkáváte s informačními podněty týkajícími se ochrany životního prostředí?

Tab. 24 Kde se respondenti nejčastěji setkávají s informačními podněty týkajícími se ochrany životního prostředí (vlastní zpracování)

Stát	ČR		Itálie	
	Počet	%	Počet	%
v televizi	15	26	13	25
na internetu	28	49	22	42
v tištěných zdrojích	8	14	13	25
v práci	4	7	5	8
nesetkávám se s žádnými informačními podněty	0	0	0	0
jiné	2	4	0	0

Odpovědi na otázku č. 2 jsou uvedeny v tab. 24. Druhá otázka navazovala na otázku č 1. Téměř polovina českých respondentů (49 %) se setkává s informačními podněty na internetu. 26 % respondentů odpovědělo, že se nejčastěji setkávají s informačními podněty v televizi a 14 % respondentů v tištěných zdrojích. V práci se setkává s informačními podněty 7 % respondentů. Jinou odpověď než z nabízených uvedli dva respondenti, kteří se setkávají s informačními podněty „venku“ (např. kontejnery na odpad).

V Itálii se 42 % respondentů setkává s informačními podněty životního prostředí nejčastěji na internetu. Čtvrtina respondentů se setkává s informačními podněty v televizi a taktéž čtvrtina respondentů v tištěných zdrojích. V práci se setkává s informačními podněty 8 % respondentů. Zajímavé je, že žádný respondent neoznačil odpověď „nesetkávám se s žádnými informačními podněty“, přičemž v předchozí otázce jeden respondent odpověděl, že se nesetkává s informačními podněty týkajícími se životního prostředí vůbec.

Otázka č. 3 Povědomí respondentů o ekologických daních

Tab. 25 Povědomí o ekologických daních (vlastní zpracování)

Stát	ČR		Itálie	
	Počet	%	Počet	%
ekologické daně znám	7	12	8	15
ekologické daně neznám	12	21	14	26
vím, že ekologické daně existují, ale znám jen některé	38	67	31	59

V tab. 25 jsou zobrazeny odpovědi na otázku č. 3. Tato otázka byla zaměřena na povědomí respondentů o ekologických daních, jestli respondenti vědí o existenci ekologických daní. 67 % respondentů z České republiky ví, že ekologické daně existují, ale znají jen některé. Pouhých 12 % respondentů zná ekologické daně a 21 % respondentů nezná ekologické daně vůbec. 59 % respondentů z Itálie ví, že ekologické daně existují, ale neznají všechny. Ekologické daně zná 15 % respondentů a 26 % respondentů nezná ekologické daně vůbec.

Otázka č. 4 Které daně se řadí mezi daně ekologické

Tab. 26 Daně, které patří mezi daně ekologické (vlastní zpracování)

Stát	ČR		Itálie	
	Počet	%	Počet	%
daň z elektřiny, daň ze zemního plynu, daň z černého uhlí, daň z tabákových výrobků	8	14	4	8
DPH, daň z elektřiny, daň z pevných paliv, daň ze zemního plynu	4	7	10	19

daň z elektřiny, daň ze zemního plynu, daň z pevných paliv, daň za znečištění prostředí	25	44	16	31
daň z elektřiny, daň ze zemního plynu, daň z pevných paliv, daň z minerálních olejů	20	35	22	42

Tab. 26 zobrazuje možnosti ekologických daní, které měli respondenti na výběr, správně je poslední odpověď. Mezi ekologické daně patří daň z elektřiny, daň ze zemního plynu a daň z pevných paliv. EU do kategorie ekologických daní řadí také daň z minerálních olejů. Správně dokáže vyjmenovat ekologické daně 35 % respondentů z České republiky. Nejvíce respondentů (44 %) se domnívalo, že mezi ekologické daně patří daň za znečištění prostředí. 7 % respondentů dokonce označilo DPH jako ekologickou daň.

42 % respondentů z Itálie dokáže správně vyjmenovat ekologické daně. 31 % respondentů zvolilo odpověď, kde je místo daně z minerálních olejů uvedena daň za znečištění prostředí, tedy chybnou odpověď. 19 % respondentů by mezi ekologické daně zařadilo i DPH. Zbýlých 8 % zvolilo první odpověď, která taky není správná. Jeden respondent na tuto otázku neodpověděl.

Otázka č. 5 Názor na ekologické daně

Tab. 27 Názor respondentů na ekologické daně (vlastní zpracování)

Stát	ČR		Itálie	
	Počet	%	Počet	%
mají pozitivní vliv na ŽP → omezují negativní činnosti ohrožující ŽP	16	28	20	38
nemají žádný vliv na ŽP → nedokáží ovlivnit činnosti ohrožující ŽP	13	23	8	15
jsou zejména prostředkem příjmů státního rozpočtu	22	38	21	41
neznám ekologické daně, proto nedokážu posoudit	6	11	3	6

Cílem otázky č. 5 bylo zjistit názor respondentů na ekologické daně. Odpovědi jsou uvedeny v tab. 27. Nejvíce respondentů v České republice (38 %) si myslí, že ekologické daně jsou zejména prostředkem příjmů státního rozpočtu, což není až tak překvapující. Druhou nejčtenější odpovědí (28 %) bylo, že ekologické daně mají pozitivní vliv na životní prostředí, naopak 23 % respondentů si myslí, že nemají vliv na životní prostředí a nedokáží tak ovlivnit činnosti ohrožující životní prostředí. 11 % respondentů nedokázalo posoudit otázku, protože ekologické daně neznají.

Nejvíce respondentů v Itálii (41 %) si myslí, že ekologické daně jsou pouze prostředkem příjmů státního rozpočtu. 38 % respondentů považuje ekologické daně za pozitivní nástroj ochrany životního prostředí. 15 % respondentů si myslí, že ekologické daně nemají žádný vliv na životní prostředí. Tři respondenti nedokáží posoudit, protože neznají ekologické daně. Jeden respondent na otázku vůbec neodpověděl.

Otázka č. 6 Co používáte k vytápění domu?

Tab. 28 Komodita, kterou používají respondenti k vytápění domu (vlastní zpracování)

Stát	ČR		Itálie	
	Počet	%	Počet	%
elektrinu	10	18	1	2
zemní plyn	38	67	48	91
pevná paliva	3	50	4	8
obnovitelné zdroje	3	5	0	0
jiné	3	5	0	0

V tab. 28 jsou uvedeny odpovědi na otázku č. 6. Nejvíce českých respondentů (67%) používá k vytápění domu zemní plyn, 18 % respondentů využívá elektrinu. Pevná paliva používá 5 % lidí, obnovitelné zdroje také 5 % lidí. Jinak odpověděli 3 respondenti (5 %), kdy jeden respondent uvedl dálkové topení z elektrárny, další používá kombinaci biomasy a solárních článků a jeden uvedl teplovod.

Překvapivých 90 % respondentů používá v Itálii zemní plyn k vytápění domu. Elektrinu využívá pouze jeden respondent. 8 % respondentů uvedlo za zdroj vytápění pevná paliva. Obnovitelné zdroje neuvedl žádný respondent.

Otázka č. 7 Jaká položka podle Vás nejvíce ovlivňuje cenu elektřiny?

Tab. 29 Položka, která nejvíce ovlivňuje cenu elektřiny dle respondentů (vlastní zpracování)

Stát	ČR		Itálie	
	Počet	%	Počet	%
cena samotné elektřiny (tzv. silová elektřina)	12	21	17	32
poplatky za distribuci a služby	35	61	26	49
DPH	5	9	10	19
ekologická daň	5	9	0	0

Cílem této otázky č. 7 bylo zjistit, jestli mají respondenti představu, která položka nejvíce ovlivňuje cenu elektřiny. Odpovědi jsou uvedeny v tab. 29. V České republice si nejvíce

respondentů (61 %) myslí, že cenu elektřiny nejvíce ovlivňují poplatky za distribuci a služby, 21 % respondentů uvedlo cenu samotné elektřiny. 9 % lidí uvedlo DPH a ekologickou daň.

V Itálii téměř polovina respondentů (49 %) považuje poplatky za distribuci a služby za položku nejvíce ovlivňující cenu elektřiny. 32 % respondentů zvolilo cenu samotné elektřiny. 19 % respondentů si myslí, že nejvíce ovlivňuje cenu DPH.

Otázka č. 8 Jaký by byl Váš postoj v případě růstu daně ze zemního plynu, která by měla vliv na růst ceny zemního plynu?

Tab. 30 Postoj respondentů v případě růstu ceny zemního plynu (vlastní zpracování)

Stát	ČR		Itálie	
	Počet	%	Počet	%
snížil/a bych spotřebu plynu	14	24	20	38
změnil/a bych dodavatele plynu	9	16	3	6
zvolil/a bych alternativní možnost (např. místo plynu použití dřeva)	12	21	2	4
růst ceny by mě neovlivnil	22	39	28	52

Otázku č. 8 jsem stanovila, abych zjistila, jaký vliv má zvýšení ceny zemního plynu na chování respondentů. Tab. 30 zobrazuje odpovědi. Překvapivě 22 respondentů z České republiky (39 %) by růst ceny vůbec neovlivnil. Další odpovědi byly poměrně vyrovnané. 24 % respondentů by snížilo spotřebu plynu. 21 % respondentů by zvolilo alternativní možnost, jako příklad jsem uvedla např. využití dřeva k vytápění. 16 % respondentů by změnilo dodavatele plynu. Je nezbytné podotknout, že respondenti, které by růst ceny neovlivnil, nemusí využívat zemní plyn. Nicméně to neovlivní nejméně 3 respondenty (z 38) využívající zemní plyn, pokud odpovědi srovnáme s otázkou č. 6.

Co se týče italských respondentů, překvapilo mě, že 28 z nich (52%) by růst ceny zemního plynu neovlivnil, přičemž 90 % lidí zemní plyn využívá k vytápění domu. 38 % respondentů by snížilo spotřebu zemního plynu, 6 % respondentů by změnilo dodavatele plynu. Dva respondenti (4 %) by zvolili alternativní možnost.

Otázka č. 9 Jaký by byl Váš postoj v případě růstu daně z elektřiny, která by měla vliv na růst ceny elektřiny?

Tab. 31 Postoj respondentů v případě růstu ceny elektřiny (vlastní zpracování)

Stát	ČR		Itálie	
	Počet	%	Počet	%
snížil/a bych spotřebu elektřiny	21	37	31	58
změnil/a bych dodavatele elektřiny	13	23	4	8
zvolil/a bych alternativní možnost	11	19	5	9
růst ceny by mě neovlivnil	12	21	13	25

Z tab. 31 je zřejmé, že v porovnání s předchozí otázkou jsou respondenti z České republiky ochotni více šetřit v případě elektřiny. Nejvíce respondentů (37 %) by snížilo spotřebu elektřiny. 23 % respondentů by změnilo dodavatele elektřiny a 19 % respondentů by zvolilo alternativní možnost. 12 respondentů (21 %) by růst ceny elektřiny neovlivnil.

Také v Itálii, na rozdíl od zemního plynu, je 58 % respondentů ochotných snížit spotřebu elektřiny. 8 % respondentů by změnilo dodavatele elektřiny a 9 % respondentů by zvolilo alternativní možnost. 25 % respondentů by růst ceny neovlivnil.

Otázka č. 10 Jaký způsob dopravy (z uvedených) využíváte nejčastěji?

Tab. 32 Způsob dopravy, který využívají respondenti nejčastěji (vlastní zpracování)

Stát	ČR		Itálie	
	Počet	%	Počet	%
automobil	31	54	28	52
vlak	5	9	7	13
autobus	8	14	1	2
kolo	3	5	1	2
motocykl	1	2	12	23
chodím převážně pěšky	9	16	4	8

Otázku č. 10 jsem stanovila, abych zjistila, kolik respondentů využívá ekologičtější způsoby dopravy, také předchází další otázce. Odpovědi jsou uvedeny v tab. 32. V České republice nejvíce respondentů (54 %) jezdí autem. Druhá nejčastější odpověď (16 %) byla, že respondenti chodí převážně pěšky, nicméně je to pouhých 9 respondentů, což je v porovnání s 31 respondenty využívajícími auto málo. 14 % respondentů využívá autobusovou dopravu. Respondenti nejméně využívají kolo, motocykl a vlak.

V Itálii nejvíce respondentů (52 %) využívá automobil. Italové také často využívají motocykl (23 %). 13 % respondentů využívá nejčastěji vlak, 8 % respondentů chodí převážně pěšky. Autobusovou dopravu i kolo zvolil pouze jeden respondent.

Otázka č. 11 Jste ochotni snížit spotřebu minerálních olejů (benzínu, nafty) v souvislosti s růstem daně z minerálních olejů majícím vliv na růst ceny minerálních olejů?

Tab. 33 Ochota respondentů snížit spotřebu minerálních olejů v případě růstu ceny (vlastní zpracování)

Stát	ČR		Itálie	
	Počet	%	Počet	%
ano, významně	7	12	11	21
ano, v menším rozsahu	32	56	26	49
ne, vůbec	8	14	12	23
nejezdím autem, netýká se mě	10	18	4	8

V tab. 33 jsou uvedeny odpovědi na otázku č. 11. V České republice je 56 % respondentů ochotných snížit spotřebu minerálních olejů v menším rozsahu, tedy šetřit. 12 % je ochotných snížit spotřebu významně. 14 % respondentů není ochotných snížit spotřebu minerálních olejů vůbec a 18 % respondentů nejezdí autem.

Téměř polovina respondentů z Itálie (48 %) je ochotných snížit spotřebu minerálních olejů v menším rozsahu. 21 % respondentů je ochotných více šetřit a snížit spotřebu minerálních olejů významně. 23 % respondentů by spotřebu nesnížilo vůbec a 8 % respondentů se tato otázka netýká, protože nejezdí autem.

Otázka č. 12 Pohlaví

Tab. 34 Pohlaví respondentů (vlastní zpracování)

Stát	ČR		Itálie	
	Počet	%	Počet	%
muž	21	37	25	47
žena	36	63	28	53

I přes snahu o rovnoměrné zastoupení mužů a žen vyplnilo dotazník v České republice více žen (63 %). Mužská kategorie byla zastoupena 37 %. V Itálii byly kategorie mužů a žen zastoupeny téměř rovnoměrně. Na dotazník odpovědělo 53 % žen a 47 % mužů.

Otázka č. 13 Věk*Tab. 35 Věk respondentů (vlastní zpracování)*

Stát	ČR		Itálie	
	Počet	%	Počet	%
méně než 25	11	19	10	19
25– 40	21	37	16	30
41– 60	17	30	18	34
61 a více	8	14	9	17

V České republice nejvíce respondentů (37 %) odpovídajících na dotazník bylo ve věkové kategorii 25 až 40 let a 41 až 60 let (30 %). Respondentů mladších 25 let odpovědělo 19 % a starších 61 let 14 %. Nejvíce respondentů z Itálie (34 %) bylo ve věku 41 až 60 let. 30 % respondentů patřilo do věkové kategorie 25 až 40 let. 19 % odpovědí bylo od respondentů mladších 25 let a 17 % respondentů starších 61 let.

Otázka č. 14 Čistý měsíční příjem (Kč) v České republice*Tab. 36 Čistý měsíční příjem respondentů v České republice (vlastní zpracování)*

Odpověď	Počet	%
do 10 000	10	18
10 000–20 000	32	57
20 000–35 000	11	20
35 000 a více	3	5

Otázka byla stanovena z důvodu, abych zjistila, jestli respondenti s nižšími příjmy vykazují vyšší známky šetření v případě zvyšování cen. Nejvíce respondentů (57 %) má příjmy ve výši 10 000 až 20 000 Kč. 20 % respondentů má příjmy spadající do kategorie 20 000 až 35 000 Kč. 18 % respondentů má příjmy nižší 10 000 Kč. Pouze 3 respondenti (5 %) mají příjmy vyšší 35 000 Kč. Jeden respondent na tuto otázku neodpověděl.

Otázka č. 14 Čistý měsíční příjem (EUR) v Itálii*Tab. 37 Čistý měsíční příjem respondentů v Itálii (vlastní zpracování)*

Odpověď	Počet	%
do 1.000 EUR (27 000 Kč)	11	21
1.000–1.500 EUR (27 000–40 000 Kč)	17	31
1.500–2.000 EUR (40 000–54 000 Kč)	13	25
více než 2.000 EUR (54 000 Kč)	12	23

Vzhledem k odlišným platovým podmínkám v Itálii jsem zvolila vyšší příjmové kategorie. Většina Italů má vyšší mzdy či platy než Češi. Pro zjednodušení jsem použila kurz

27 CZK/EUR. Nejvíce respondentů (31 %) spadá do příjmové kategorie 1.000 až 1.500 EUR. 25 % respondentů má příjem ve výši 1.500 až 2.000 EUR. 23 % respondentů má příjmy vyšší než 2.000 EUR. 21 % respondentů má příjmy nižší 1.000 EUR. Mile mě překvapilo, že na tuto otázku byli ochotni odpovědět všichni respondenti.

5.2 Statistické ověření hypotéz

Důležitou součástí této části je statisticky ověřit předem stanovené hypotézy týkající se znalosti problematiky ekologických daní a jejich vlivu na daňové poplatníky.

Prvním záměrem je ověřit znalost ekologických daní vybraných respondentů, proto jsem si stanovila následující hypotézu:

H1 – Ekologické daně zná více než polovina respondentů.

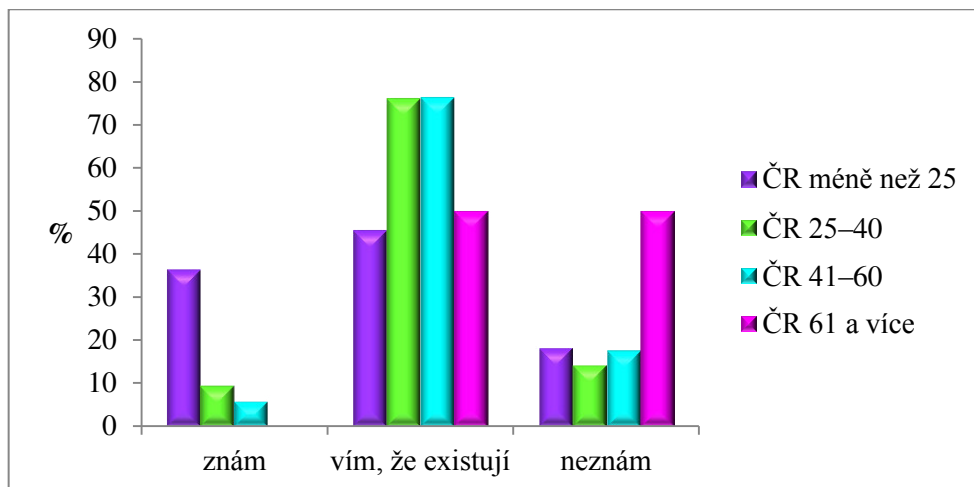
Respondenty, kteří vědí, že ekologické daně existují, ale neznají všechny, jsem zařadila do kategorie „zná“. Cílem je zjistit, jestli respondenti mají povědomí o ekologických daních, jestli ví, že ekologické daně existují. První jsem vždy testovala hypotézy týkající se respondentů z ČR, následně z Itálie.

Použila jsem jednovýběrový proporční test v programu XLStatistics (obr. 11). Předpokládám jeden základní soubor (57 respondentů z ČR a 53 respondentů z Itálie) a zkoumám, jestli se jedna proporce majoritně podílí na tomto základním souboru z hlediska výběru.

Large Sample Tests and Confidence Intervals for Proportions (π)		
Sample Data		
Answer:	Zna	
Sample size	57	
Sample proportion	0,789474	
SE proportion	0,053999	
Hypothesis Tests		Confidence Intervals for π
$H_0: \pi = 0,5$		Type (2,U,L) 2
Alternative		Level 0,95
☐ \neq ☒ $>$ ☐ $<$		ME
$H_1: \pi > 0,5$		Lower
Z 4,370957		Upper
p-value = 6,19E-06		0,108173
		0,681301
		0,897646
Power Analysis		
Sample Size Determination 		

Obr. 11 Řešení hypotézy H1 v programu XLStatistics (vlastní zpracování)

Jelikož p-hodnota je menší než α (0,05), tak zamítám $H_0: \pi = 0,5$ a přijímám alternativu $H_1: \pi > 0,5$. Ověřila jsem, že ekologické daně zná více než polovina respondentů v ČR.

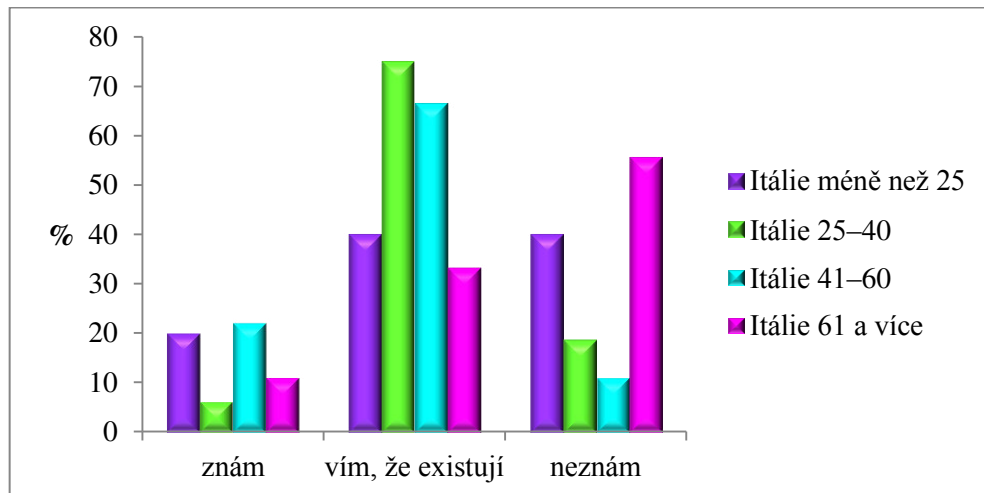
Obr. 12 Povědomí o ekologických daních podle věkových kategorií v ČR (vlastní zpracování)

Odpovědi jsem zpracovala graficky podle věkových kategorií (obr. 12). 45 % respondentů mladších 25 let ví, že ekologické daně existují, ale neznají všechny druhy ekologických daní. 36 % respondentů ekologické daně zná. Respondenti ve věkové kategorii 25 až 40 let a 41 až 60 let také nejčastěji odpovídali, že mají povědomí o ekologických daních, ale neznají všechny ekologické daně. Žádný respondent starší 60 let nezná ekologické daně. Polovina těchto respondentů ví, že existují. Druhá polovina ekologické daně nezná.

Large Sample Tests and Confidence Intervals for Proportions (π)		
Sample Data		
Answer:	Zná	
Sample size	53	
Sample proportion	0,735849	
SE proportion	0,06056	
Hypothesis Tests		
$H_0: \pi = 0,5$		
Alternative		
☐	☒	☐
\neq	$>$	$<$
$H_1: \pi > 0,5$		
Z 3,434014		
p-value = 0,000297		
Confidence Intervals for π		
Type (2,U,L) 2		
Level 0,95		
ME	Lower	Upper
0,121522	0,614327	0,857371
Power Analysis		
Sample Size Determination		

Obr. 13 Řešení hypotézy H_1 v programu XLStatistics (vlastní zpracování)

V případě Itálie (obr. 13) je p-hodnota také menší než α (0,05), zamítám $H_0: \pi = 0,5$ a přijímám alternativu $H_1: \pi > 0,5$. Ověřila jsem, že ekologické daně zná více než polovina respondentů v Itálii.

Obr. 14 Povědomí o ekologických daních podle věkových kategorií v Itálii (vlastní zpracování)

Na obr. 14 lze vidět, že v Itálii více respondentů mladších 25 let nezná ekologické daně (40 %) oproti českým respondentům. Respondenti ve věku 25–40 a 41–60 také nejčastěji odpovídali, že ví o existenci ekologických daních a znají jen některé. Respondenti ve věku 41–60 let znají ekologické daně více než respondenti z České republiky. 56 % respondentů starších 60 let nezná ekologické daně, ale 33 % ví o jejich existenci a 11 % ekologické daně zná.

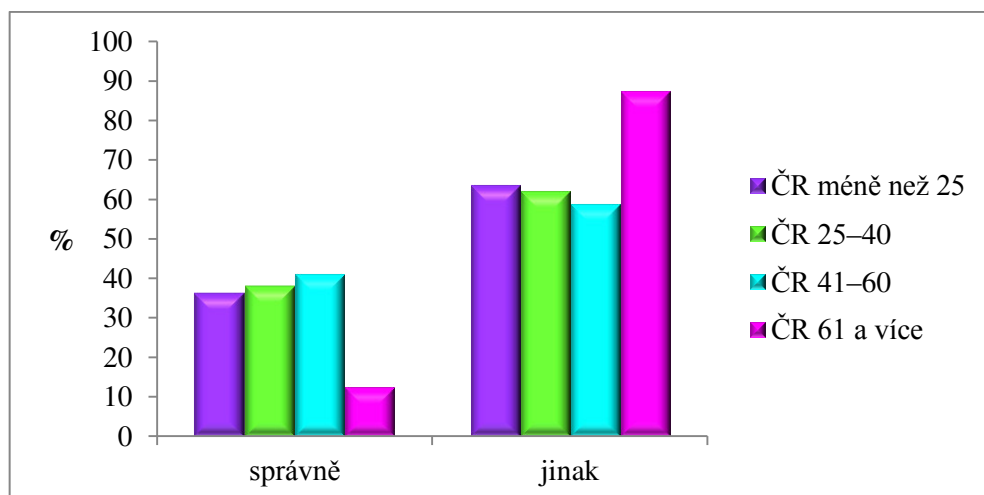
H2 – Více než polovina respondentů dokáže ekologické daně správně vyjmenovat.

Tato hypotéza navazuje na předcházející. Cílem je ověřit, jestli lidé dokážou ekologické daně správně vyjmenovat, tedy jak ekologické daně opravdu znají. Opět jsem použila jednovýběrový proporční test v programu XLStatistics.

Large Sample Tests and Confidence Intervals for Proportions (π)		
Sample Data		
Answer:	Vyjmenovalo	
Sample size	57	
Sample proportion	0,350877	
SE proportion	0,063213	
Hypothesis Tests		
$H_0: \pi =$	0,5	
Alternative	☐ \neq ☒ $>$ ☐ $<$	
$H_1: \pi >$	0,5	
Z	-2,25171	
p-value =	0,98783	
Confidence Intervals for π		
Type (2,U,L)	2	
Level	0,95	
ME	Lower	Upper
0,12663	0,224247	0,477507
Power Analysis		
Sample Size Determination		

Obr. 15 Řešení hypotézy H_2 v programu XLStatistics (vlastní zpracování)

Dle p-hodnoty, která je větší než α (0,05), nepřijímám hypotézu, která by potvrdila správné vyjmenování ekologických daní více než polovinou respondentů. Zjistila jsem, že méně než polovina respondentů z České republiky dokáže ekologické daně správně vyjmenovat. Na obr. 15 lze vidět, že 35 % respondentů správně vyjmenovalo ekologické daně (sample proportion).

Obr. 16 Správnost vyjmenování ekologických daní v ČR (vlastní zpracování)

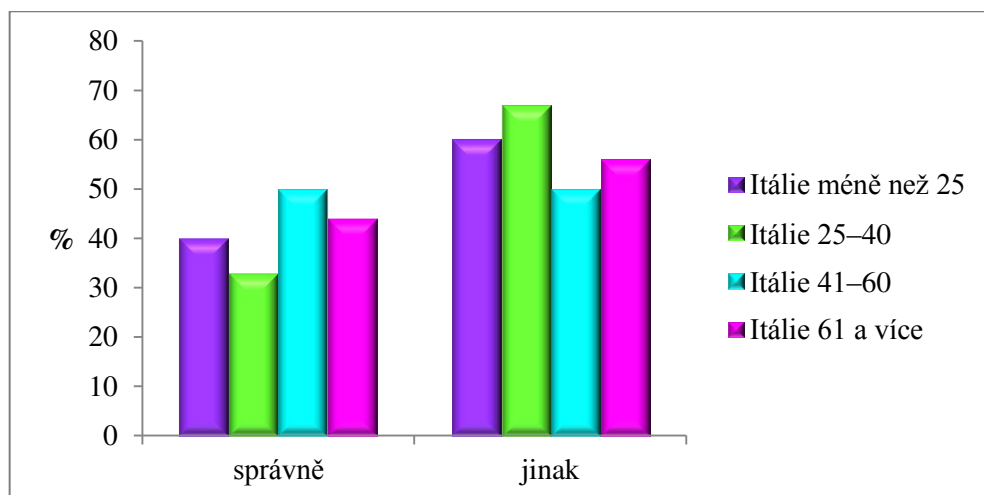
I když tedy více než polovina respondentů z ČR zná ekologické daně, nebo alespoň ví o jejich existenci, tak správně je vyjmenovala přibližně třetina. Podívám-li se na jednotlivé věkové kategorie (obr. 16), tak první tři věkové kategorie jsou téměř vyrovnané. Ujistila

jsem se, že tvrzení nejmladších respondentů (36 %), kteří odpovídali, že znají ekologické daně, je pravdivé, 36 % těchto respondentů je správně vyjmenovalo.

Large Sample Tests and Confidence Intervals for Proportions (π)		
Sample Data		
Answer:	Vyjmenovalo	▼
Sample size	52	
Sample proportion	0,423077	
SE proportion	0,068512	
Hypothesis Tests		
$H_0: \pi = 0,5$		
Alternative		
☐ \neq	☒ $>$	☐ $<$
$H_1: \pi > 0,5$		
Z -1,1094		
p-value = 0,866371		
Confidence Intervals for π		
Type (2,U,L) 2		
Level 0,95		
ME	Lower	Upper
0,137544	0,285533	0,560621
Power Analysis		
Sample Size Determination 		

Obr. 17 Řešení hypotézy H_2 programu XLStatistics (vlastní zpracování)

V případě Itálie také méně jak polovina respondentů dokáže ekologické daně správně vyjmenovat, protože p-hodnota je vyšší než α (0,05) a nemůžu potvrdit správné vyjmenování ekologických daní více než polovinou respondentů. Díky nižší p-hodnotě však můžu konstatovat, že v Itálii správně vyjmenovalo ekologické daně více respondentů oproti respondentům z ČR. Správně je vyjmenovalo 42 % respondentů.

Obr. 18 Správnost vyjmenování ekologických daní v Itálii (vlastní zpracování)

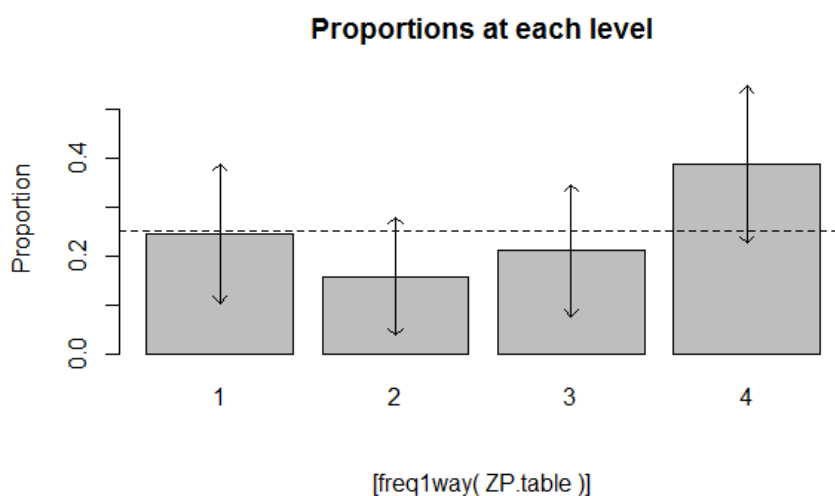
Ověřila jsem, že i v Itálii více jak polovina respondentů zná ekologické daně či má povědomí o jejich existenci, ale tak jako v České republice, tak i v Itálii ani polovina nevyjmenovala ekologické daně správně. Předpokládám, že je to dáno tím, že většina respondentů neví, že daň z minerálních olejů se podle směrnice 2003/96/ES řadí k ekologickým daním. Odpovědi respondentů různých věkových kategorií z Itálie jsou vyrovnané (obr. 18). Nejlépe odpovídali respondenti ve věku 41–60 let, 50 % z nich správně vyjmenovalo ekologické daně.

Hlavním cílem této části práce je prozkoumat, jaký dopad mají ekologické daně na daňové poplatníky ve vybraných zemích, zejména pak (mimo jiné) při zvyšování cen v důsledku zvýšení ekologických daní. K tomuto jsem si stanovila následující hypotézy H3 až H5 a zpracovala je v programu R.

Budu ověřovat, jestli jsou proporce (jednotlivé odpovědi) statisticky signifikantní (významné) a jsou mezi nimi rozdíly. Podle p-hodnoty buď zamítám, či nezamítám H_0 . Pokud nezamítám H_0 , tak mezi proporcemi v základním souboru (odpověďmi respondentů) není výrazný rozdíl => žádná odpověď významně nepřevažuje. Pokud zamítám H_0 , tak přejdu k post hoc testu, podle kterého zjišťuji, mezi kterými odpověďmi je statisticky významný rozdíl. Pokud IS obsahuje nulu, potom jsou proporce stejné, odlišnosti jsou ve výstupu z R vyznačeny hvězdičkou (*).

H3 - Zvýšení ceny zemního plynu mimo jiné z důvodu zvýšení ekologické daně má vliv na snížení spotřeby zemního plynu.

Česká republika

Obr. 19 Grafické řešení hypotézy H3 v programu R (vlastní zpracování)

Na obr. 19 jsou zobrazeny jednotlivé odpovědi respondentů a jejich proporce. Č. 1 značí odpověď „snížil/a bych spotřebu plynu“, č. 2 „změnil/a bych dodavatele plynu“, č. 3 „zvolil/a bych alternativní možnost“ a č. 4 „růst ceny by mě neovlivnil“.

```

data: ZP.table      n = 57

Individual (large sample) 95% CIs
  (adjusted for 4 multiple comparisons)
  sample prop conf.lower conf.upper
1      0.246      0.103      0.388
2      0.158      0.037      0.279
3      0.211      0.076      0.345
4      0.386      0.225      0.547

Chi-square test for uniformity
  X-squared = 6.5088, df = 3, p-value = 0.08932

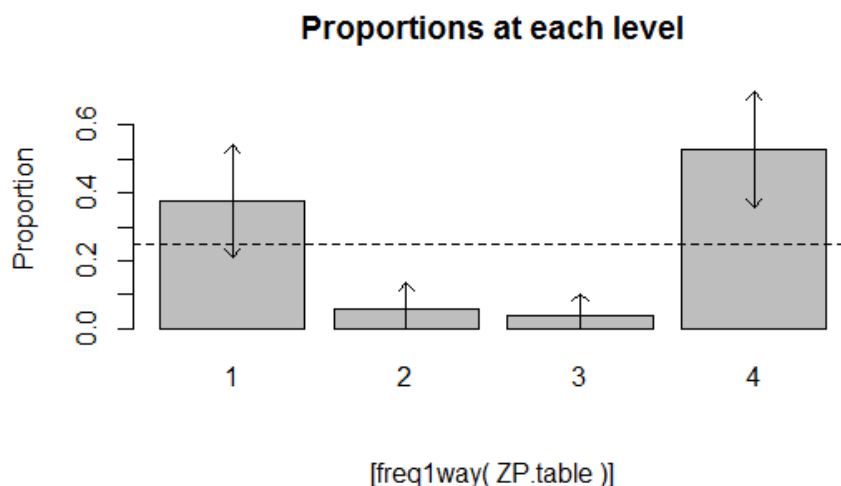
95% CIs for differences in true proportions (rowname-colname)
  (adjusted for 6 multiple comparisons)
      2      3      4
1 (-0.132,0.308) (-0.201,0.271) (-0.414,0.133)
2      (-0.264,0.159) (-0.473,0.017)
3      (-0.438,0.087)

```

Obr. 20 Řešení hypotézy H3 v programu R (vlastní zpracování)

Na základě p-hodnoty (0,089), která je větší než α (0,05), nezamítám H_0 (proporce v základním souboru jsou stejné), viz obr. 20. U respondentů z ČR není žádná výrazná (převyšující) reakce na zvýšení ceny plynu.

Itálie

Obr. 21 Grafické řešení hypotézy H3 v programu R (vlastní zpracování)

Na obr. 21 jsou zobrazeny jednotlivé odpovědi respondentů a jejich proporce. Č. 1 značí odpověď „snížil/a bych spotřebu plynu“, č. 2 „změnil/a bych dodavatele plynu“, č. 3 „zvolil/a bych alternativní možnost“ a č. 4 „růst ceny by mě neovlivnil“.

```

data: ZP.table    n = 53

Individual (large sample) 95% CIs
(adjusted for 4 multiple comparisons)
  sample prop conf.lower conf.upper
1      0.377    0.211    0.544
2      0.057   -0.023    0.136
3      0.038   -0.028    0.103
4      0.528    0.357    0.700

Chi-square test for uniformity
  X-squared = 37.3396, df = 3, p-value = 3.9e-08

95% CIs for differences in true proportions (rowname-colname)
(adjusted for 6 multiple comparisons)
  2      3      4
1 (0.112,0.529)* (0.141,0.538)* (-0.491,0.19)
2              (-0.092,0.13) (-0.69,-0.254)*
3              (-0.697,-0.284)*

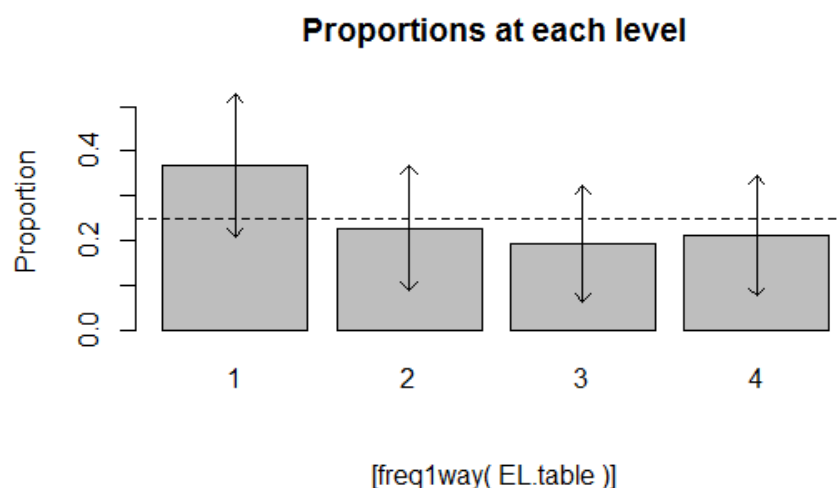
```

Obr. 22 Řešení hypotézy H3 v programu R (vlastní zpracování)

Dle p-hodnoty (menší než α) zamítám H_0 , takže mohu přejít k post hoc testu a zjistit, mezi kterými odpověďmi je statisticky signifikantní (významný) rozdíl (obr. 22). Z intervalů spolehlivosti je patrné, že odpověď „růst ceny by mě neovlivnil“ je mezi odpověďmi nejvýraznější. Výraznou odpovědí je však i „snížil/a bych spotřebu plynu“.

H4 - Zvýšení ceny elektřiny mimo jiné z důvodu zvýšení ekologické daně má vliv na snížení spotřeby.

Česká republika

Obr. 23 Grafické řešení hypotézy H4 v programu R (vlastní zpracování)

Na obr. 23 jsou zobrazeny jednotlivé odpovědi respondentů. Č. 1 značí odpověď „snížil/a bych spotřebu elektřiny“, č. 2 „změnil/a bych dodavatele elektřiny“, č. 3 „zvolil/a bych alternativní možnost“ a č. 4 „růst ceny by mě neovlivnil“.

```

data: EL.table    n = 57

Individual (large sample) 95% CIs
(adjusted for 4 multiple comparisons)
  sample prop conf.lower conf.upper
1      0.368   0.209   0.528
2      0.228   0.089   0.367
3      0.193   0.062   0.324
4      0.211   0.076   0.345

Chi-square test for uniformity
  X-squared = 4.4035, df = 3, p-value = 0.2211

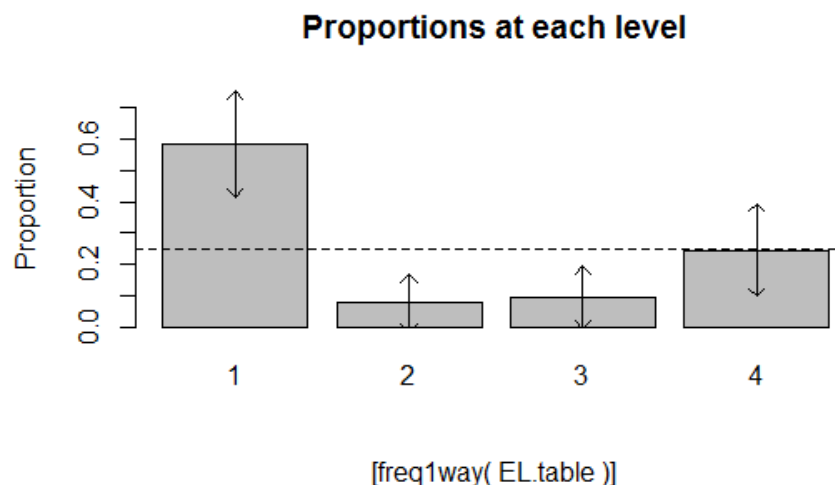
95% CIs for differences in true proportions (rowname-colname)
(adjusted for 6 multiple comparisons)
      2      3      4
1 (-0.125,0.406) (-0.079,0.43) (-0.102,0.418)
2              (-0.191,0.262) (-0.214,0.249)
3              (-0.239,0.204)

```

Obr. 24 Řešení hypotézy H4 v programu R (vlastní zpracování)

Na základě p-hodnoty (0,2211) nezamítám H₀, proporce v základním souboru jsou stejné, žádná odpověď výrazně nepřevyšuje ostatní. Podle statistického šetření mezi odpověďmi není žádná výrazná (převyšující) reakce na zvýšení ceny elektřiny.

Itálie

Obr. 25 Grafické řešení hypotézy H4 v programu R (vlastní zpracování)

Na obr. 25 jsou zobrazeny jednotlivé odpovědi respondentů. Č. 1 zobrazuje odpověď „snížil/a bych spotřebu elektřiny“, č. 2 „změnil/a bych dodavatele elektřiny“, č. 3 „zvolil/a bych alternativní možnost“ a č. 4 „růst ceny by mě neovlivnil“.

```

data: EL.table    n = 53

Individual (large sample) 95% CIs
  (adjusted for 4 multiple comparisons)
  sample prop conf.lower conf.upper
1      0.585    0.416    0.754
2      0.075   -0.015    0.166
3      0.094   -0.006    0.195
4      0.245    0.098    0.393

Chi-square test for uniformity
  X-squared = 35.3774, df = 3, p-value = 1.014e-07

95% CIs for differences in true proportions (rowname-colname)
  (adjusted for 6 multiple comparisons)
  2      3      4
1 (0.28,0.739)* (0.251,0.731)* (0.033,0.646)*
2              (-0.168,0.13) (-0.366,0.026)
3              (-0.355,0.053)

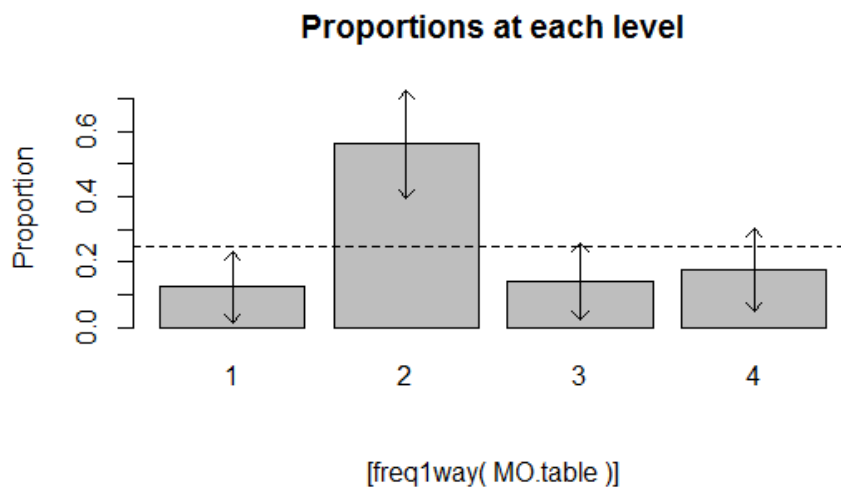
```

Obr. 26 Řešení hypotézy v programu R (vlastní zpracování)

Dle velmi nízké p-hodnoty zamítám H_0 a přecházím k post hoc testu, abych zjistila mezi kterými odpověďmi je statisticky signifikantní (významný) rozdíl. Podle intervalů spolehlivosti lze konstatovat, že odpověď „snížil/a bych spotřebu elektřiny“ převažuje mezi ostatními odpověďmi. Italští respondenti jsou tedy ovlivněni zvýšením cen elektřiny a jsou ochotni snížit spotřebu elektřiny.

H5 - Zvýšení cen minerálních olejů v důsledku zvýšení ekologické daně má vliv na snížení spotřeby minerálních olejů.

Česká republika

Obr. 27 Grafické řešení hypotézy H5 v programu R (vlastní zpracování)

Na obr. 27 jsou zobrazeny jednotlivé odpovědi respondentů, jestli jsou ochotni snižovat spotřebu minerálních olejů v důsledku růstu cen. Č. 1 značí odpověď „ano, významně“, č. 2 „ano, v menším rozsahu“, č. 3 „ne, vůbec“ a č. 4 „netýká se mě“.

```

data: MO.table      n = 57

Individual (large sample) 95% CIs
  (adjusted for 4 multiple comparisons)
  sample prop conf.lower conf.upper
1      0.123    0.014    0.231
2      0.561    0.397    0.726
3      0.140    0.025    0.255
4      0.175    0.050    0.301

Chi-square test for uniformity
  X-squared = 29.807, df = 3, p-value = 1.515e-06

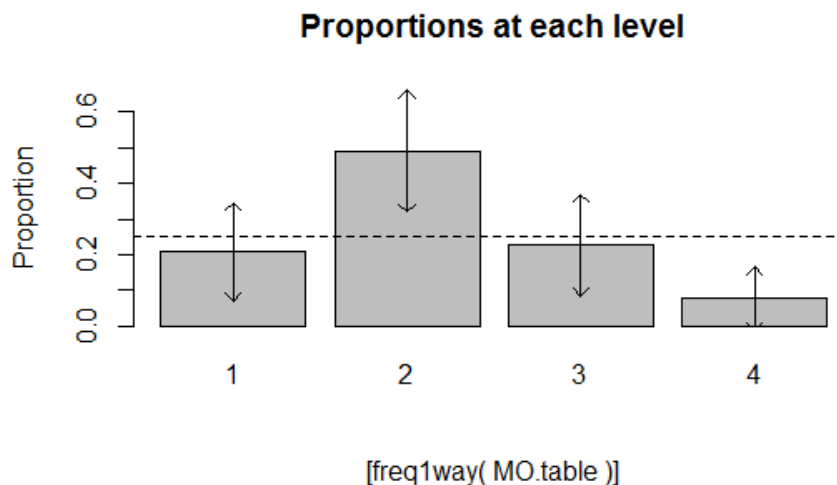
95% CIs for differences in true proportions (rowname-colname)
  (adjusted for 6 multiple comparisons)
  2          3          4
1 (-0.684,-0.194)* (-0.197,0.162) (-0.243,0.137)
2          (0.168,0.674)* (0.118,0.654)*
3          (-0.231,0.161)

```

Obr. 28 Řešení hypotézy H5 v programu R (vlastní zpracování)

Dle p-hodnoty (obr. 28) zamítám H₀, můžu přejít k post hoc testu a zjistit, mezi kterými odpověďmi je statisticky významný rozdíl. Z konfidenčních intervalů je patrné, že odpověď „ano, v menším rozsahu“ je mezi proporcemi (ostatními odpověďmi) nejvýraznější, což lze vidět i z obr. 27. Respondenti v ČR jsou ochotni snížit spotřebu minerálních olejů v případě růstu ceny minerálních olejů v důsledku zvýšení ekologické daně.

Itálie

Obr. 29 Grafické řešení hypotézy H5 v programu R (vlastní zpracování)

Na obr. 27 jsou zobrazeny jednotlivé odpovědi respondentů. Č. 1 značí odpověď „ano, významně“, č. 2 „ano, v menším rozsahu“, č. 3 „ne, vůbec“ a č. 4 „netýká se mě“.

```
data: MO.table      n = 53

Individual (large sample) 95% CIs
  (adjusted for 4 multiple comparisons)
  sample prop conf.lower conf.upper
1      0.208      0.068      0.347
2      0.491      0.319      0.662
3      0.226      0.083      0.370
4      0.075     -0.015      0.166

Chi-square test for uniformity
  X-squared = 19.2264, df = 3, p-value = 0.0002455

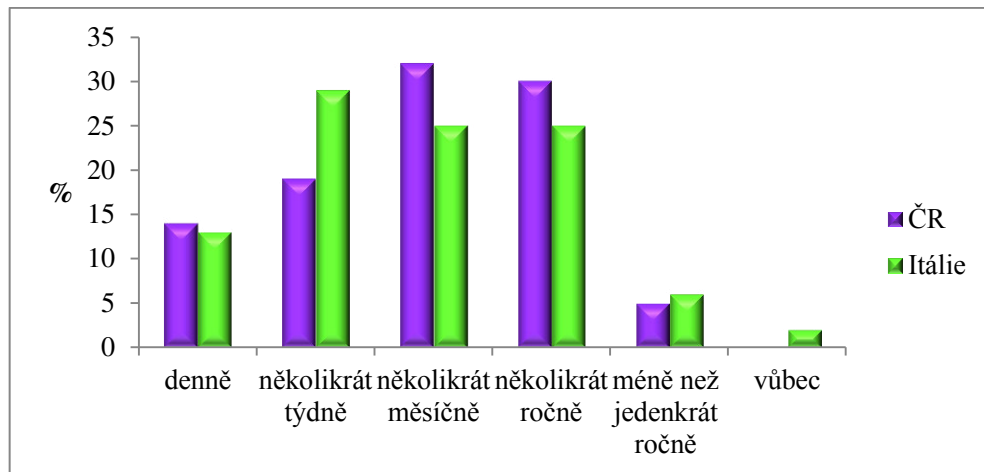
95% CIs for differences in true proportions (rowname-colname)
  (adjusted for 6 multiple comparisons)
      2          3          4
1 (-0.568,0.002) (-0.257,0.22) (-0.055,0.319)
2              (-0.027,0.556) (0.188,0.642)*
3                          (-0.041,0.342)
```

Obr. 30 Řešení hypotézy H5 v programu R (vlastní zpracování)

Dle p-hodnoty zamítám H₀, takže mohu přejít k post hoc testu a zjistit, mezi kterými odpověďmi je statisticky signifikantní rozdíl. Podle intervalů spolehlivosti můžu potvrdit, že nejvýraznější odpovědí je „ano, v menším rozsahu“. Zvýšení ceny minerálních olejů v důsledku zvýšení ekologické daně má vliv na snížení spotřeby minerálních olejů u respondentů v Itálii.

5.3 Shrnutí výsledků dotazníkového šetření

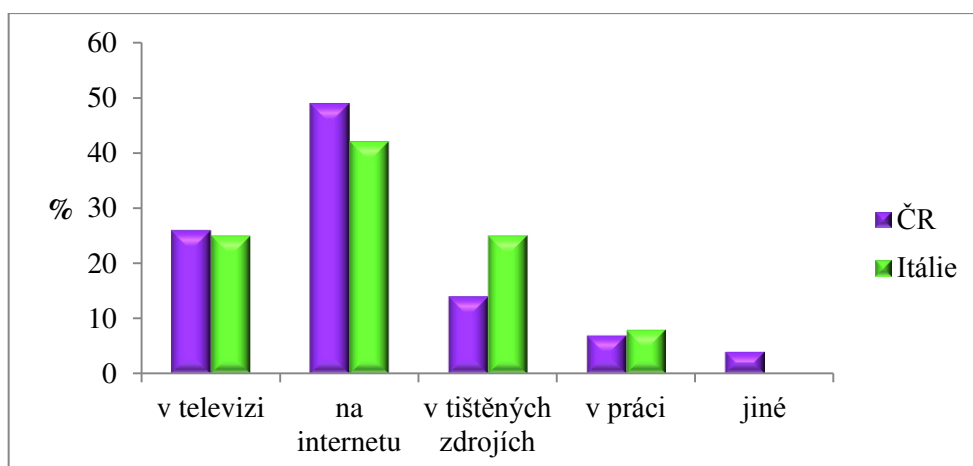
Pro lepší srovnání výsledků dotazníkového šetření České republiky a Itálie jsem se rozhodla další odpovědi zpracovat také graficky. V této části srovnám a zhodnotím odpovědi respondentů podle jednotlivých otázek, které jsem neřešila statistickým šetřením nebo některé odpovědi, které jsem rozdělila podle věkových nebo příjmových kategorií.

Obr. 31 Jak často se respondenti setkávají s informačními podněty týkajícími se ochrany ŽP (vlastní zpracování)

Na obr. 31 jsou uvedeny odpovědi na otázku č. 1 z dotazníku. Denně se setkává s informačními podněty týkajícími se životního prostředí téměř stejný počet respondentů z České republiky i Itálie. Denně se setkávají s informačními podněty nejčastěji respondenti ve věku 25–40 let v České republice a v Itálii respondenti ve věku 41–60 let.

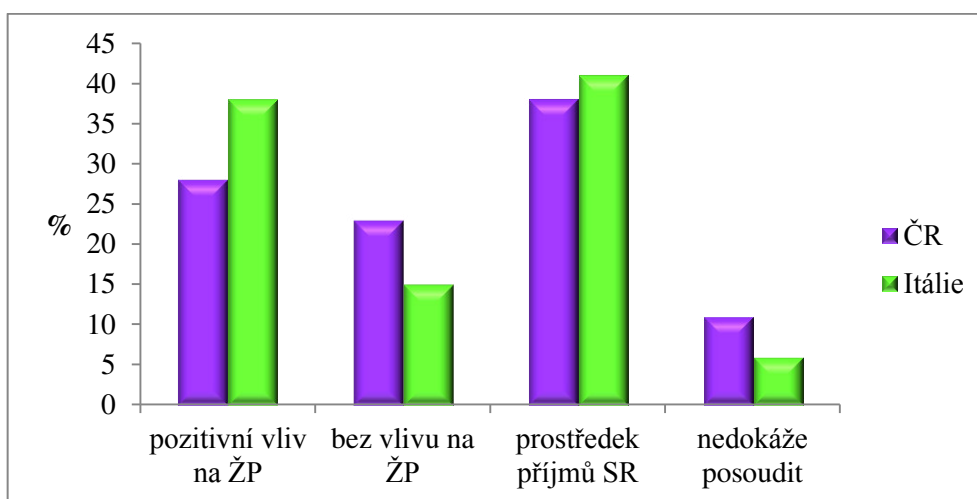
Z obr. 31 je zjevné, že nejčastější odpověď v Itálii byla, že se setkávají s informačními podněty několikrát týdně. V České republice byla nejčastější odpověď „několikrát měsíčně“. Většina respondentů z České republiky i Itálie se tedy setkává s informačními podněty alespoň jedenkrát ročně. Všichni respondenti z České republiky se setkávají s informačními podněty. Pouze jeden respondent z Itálie ve věku 25–40 let odpověděl, že se vůbec nese setkává s informačními podněty. Myslím si, že každý člověk se v životě setká s informačními podněty týkajícími se životního prostředí, ale někteří lidé takové podněty nevnímají.

Obr. 32 Kde se respondenti nejčastěji setkávají s informačními podněty týkajícími se ŽP (vlastní zpracování)

Respondenti se nejčastěji setkávají s informačními podněty týkajícími se životního prostředí na internetu. Tato odpověď byla nejčastější jak v České republice, tak v Itálii. Očekávala jsem, že tato odpověď bude častá, protože internet je v dnešní době běžnou součástí každodenního života spousty lidí. V České republice tuto odpověď volili nejčastěji respondenti do věku 40 let a v Itálii až do věku 60 let. Může to být dáno tím, že v České republice méně lidí starších 60 let než v Itálii využívá internet.

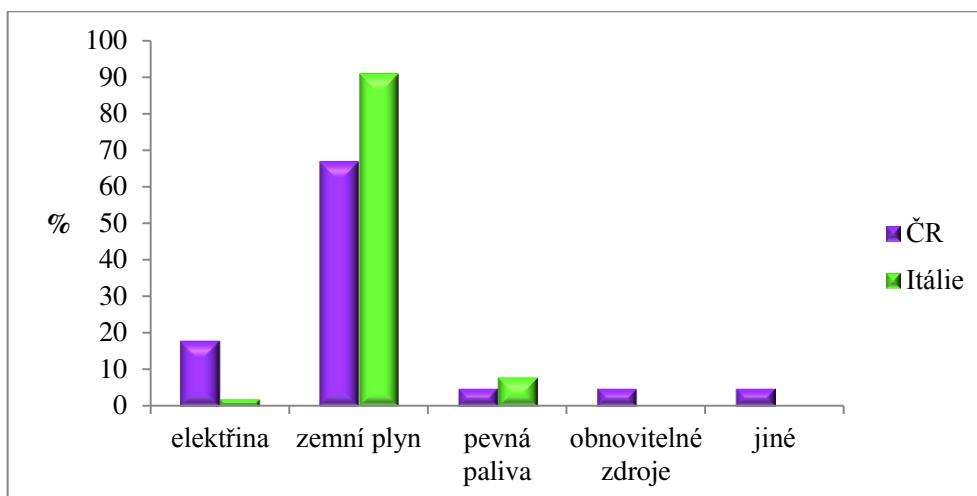
Druhá nejčastější odpověď u respondentů v Itálii byla, že se setkávají s informačními podněty v televizi a v tištěných zdrojích. Televizi volili jako druhou nejčastější odpověď také čeští respondenti, tištěné zdroje byly v pořadí třetí. Starší lidé nad 60 let volili nejčastěji televizi v České republice, v Itálii volili tištěné zdroje. Několik respondentů se setkává s informačními podněty také v práci. Jiné odpovědi byly zaznamenány pouze v České republice, jak jsem již uvedla výše. I když jeden respondent z Itálie odpověděl, že se neseťká s informačními podněty vůbec, tak na tuto otázku odpověděl, že se setkává s informačními podněty nejčastěji na internetu.

Obr. 33 Názor respondentů na ekologické daně (vlastní zpracování)

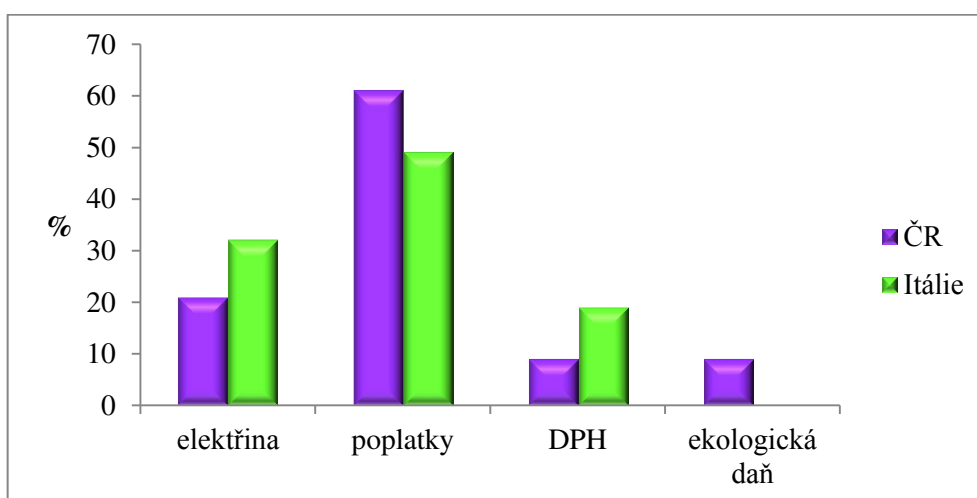
Cílem ekologických daní je zejména omezit negativní dopad na životní prostředí u vybraných statků či služeb. Nejvíce respondentů v České republice a Itálii si však myslí, že ekologické daně jsou zejména prostředkem příjmů státního rozpočtu. Italové jsou optimističtější, 38 % respondentů si myslí, že ekologické daně mají pozitivní vliv na životní prostředí a omezují negativní činnosti týkající se životního prostředí. V České republice si 28 % respondentů myslí, že ekologické daně mají pozitivní vliv na životní prostředí a 23 % respondentů si myslí, že nemají žádný vliv na životní prostředí a nedokáží ovlivnit negativní činnosti týkající se životního prostředí. V Itálii si 15 % respondentů myslí, že ekologické

daně nemají žádný vliv na životní prostředí. Jak je zjevné z obr. 33, několik respondentů z obou států nedokáže posoudit, jaký mají ekologické daně dopad, protože je neznají.

Obr. 34 Energetický produkt využívaný respondenty k vytápění (vlastní zpracování)

V Itálii více než 90 % respondentů využívá zemní plyn k vytápění domu. Důvod, proč je nejčastěji využíván zemní plyn v Itálii, je ten, že většina dotázaných žije v bytech ve městech, kde je obvyklé vytápění právě zemním plynem. Z obr. 34 je zřejmé, že v České republice převažuje také zemní plyn, využívá jej 67 % respondentů. V Itálii jen nepatrná část respondentů používá pevná paliva a elektřinu využívá pouze jeden respondent. V České republice využívá pevná paliva pouze 5 % respondentů z dotázaných. Obnovitelné zdroje využívají pouze respondenti v České republice.

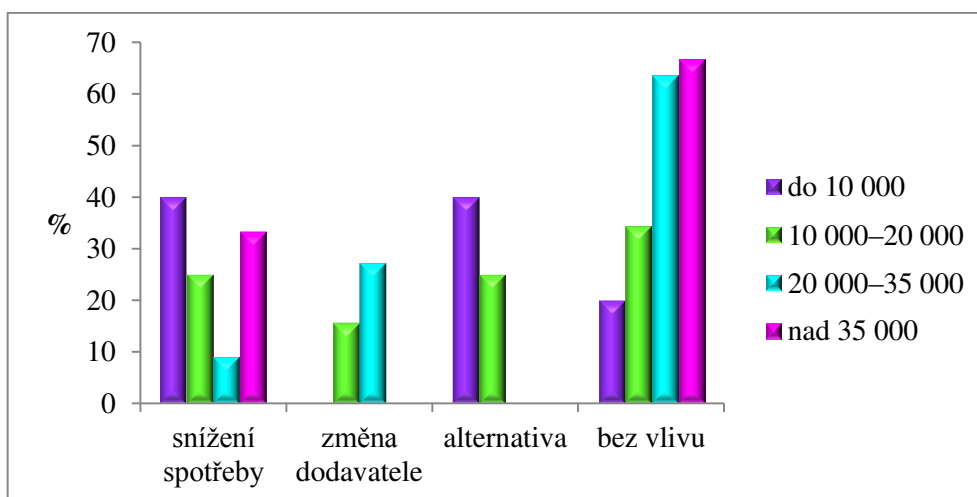

Obr. 35 Položky, které nejvíce ovlivňují cenu elektřiny dle respondentů (vlastní zpracování)

Respondenti z České republiky i Itálie si myslí, že poplatky ovlivňují nejvíce cenu elektřiny. Samotnou elektřinu uvedli na druhém místě. Téměř 20 % respondentů z Itálie si myslí, že je cena nejvíce ovlivněna daní z přidané hodnoty. Někteří respondenti z České republiky uvedli také ekologickou daň.

A z čeho se tedy celková cena elektřiny skládá? Uveďme si, jestli jde o samotnou silovou elektřinu, poplatky, DPH či ekologickou daň. Vinšová (2013) uvádí, že jen zlomek ceny menší než polovina je za samotnou (silovou) elektřinu. Silovou elektřinou se myslí skutečně odebraná elektřina dodaná zákazníkům. Struktura ceny elektřiny se mírně liší u větších a menších domácností. Silová elektřina většinou tvoří 33 až 39 % z celkové ceny. Nejvíce je cena elektřiny ovlivněna většinou poplatky. Jenom poplatky za distribuci a přenos elektřiny tvoří cca 31 až 38 %. Dalšími poplatky jsou např. poplatky za systémové služby, poplatky na podporované zdroje energie. Tyto poplatky tvoří většinou téměř polovinu celkové ceny elektřiny. Nejmenší část tvoří DPH a ekologická daň.

V Itálii tvoří samotná elektřina větší částku z celkové ceny elektřiny než v České republice. Obvykle je to zhruba 55 %. Druhou nejvyšší položku celkové ceny tvoří poplatky, které činí zhruba 27 % celkové ceny. DPH a ekologická daň jsou v Itálii také nejmenší částí celkové ceny elektřiny. (Stagnaro a Verde, 2014) V Itálii je elektrická energie zdaňována 10% sazbou DPH, v České republice 21% sazbou DPH. Elektřina v Itálii patří mezi nejdražší v Evropské unii.

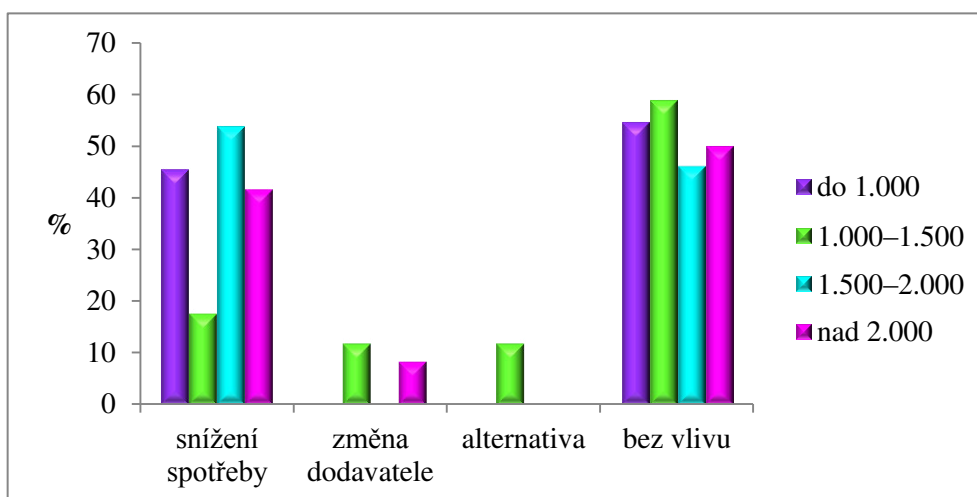

Obr. 36 Reakce respondentů v ČR na zvýšení ceny zemního plynu v závislosti na příjmu v Kč (vlastní zpracování)

Graf je rozdělen podle čistých měsíčních příjmů respondentů z České republiky (obr. 36). Zaměřila jsem se na toto rozdělení, abych zjistila, jestli mají jednotlivé skupiny příjmů vliv

na chování respondentů, zejména jestli respondenti s nižšími příjmy vykazují známky šetření.

Z obr. 36 je zjevné, že čím vyšší mají respondenti měsíční příjem, tím méně jsou ovlivněni zvyšováním cen zemního plynu, který může být mimo jiné zdražen kvůli zvýšení ekologických daní. Více než 60 % respondentů s příjmy vyššími 20 000 Kč by růst ceny zemního plynu neovlivnil. Respondenti s nízkými příjmy (do 10 000 Kč) vykazují nejvyšší známky šetření, 40 % respondentů by při zvýšení ceny zemního plynu snížilo spotřebu plynu. 40 % respondentů by zvolilo jinou vhodnou alternativu místo využití zemního plynu, např. použití dřeva k vytápění domu. Změnu dodavatele zemního plynu by nejčastěji volili respondenti s příjmy 20 000 až 35 000 Kč. Vzhledem k tomu, že příjmy větší 35 000 Kč mají pouze tři respondenti, tak odpověď „snížení spotřeby“ je u této kategorie zanedbatelná, odpověděl tak jeden respondent.

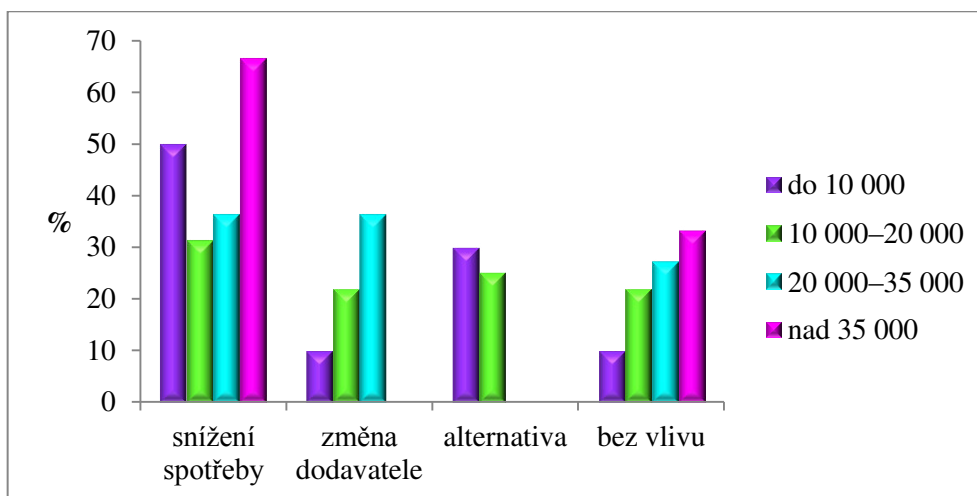

Obr. 37 Reakce respondentů v Itálii na zvýšení ceny zemního plynu v závislosti na příjmu v EUR (vlastní zpracování)

Na rozdíl od respondentů z České republiky, někteří respondenti z Itálie s vyššími příjmy vykazují šetřivější chování než respondenti s nižšími příjmy. Jak jsem již zmínila, příjmové kategorie byly nastaveny vyšší než v České republice z důvodu jiného životního standardu v Itálii a odlišných výdělků. Příjem, který je v Česku považován mnoha lidmi za nadprůměrný a nedosažitelný, je v Itálii průměrný.

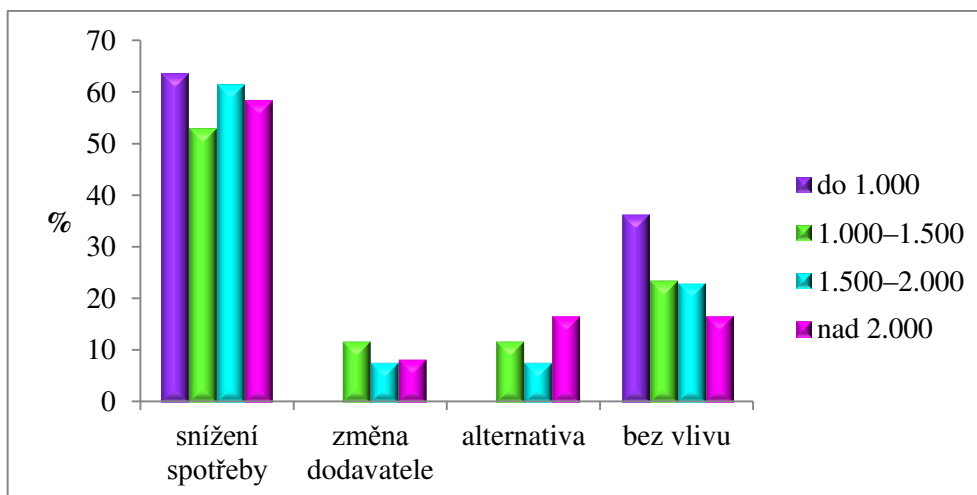
Nejvíce jsou ochotni šetřit respondenti s příjmy do 1.000 EUR (cca 27 000 Kč). Naopak nejméně jsou ochotni šetřit respondenti s příjmy 1.000 až 1.500 EUR (cca do 40 000 Kč). Respondenti by nejčastěji snížili spotřebu zemního plynu při zvyšování cen (ti, kteří vyka-

zují známky šetřivého chování). Změnu dodavatele zemního plynu či jinou alternativu (např. dřevo) volilo málo respondentů.

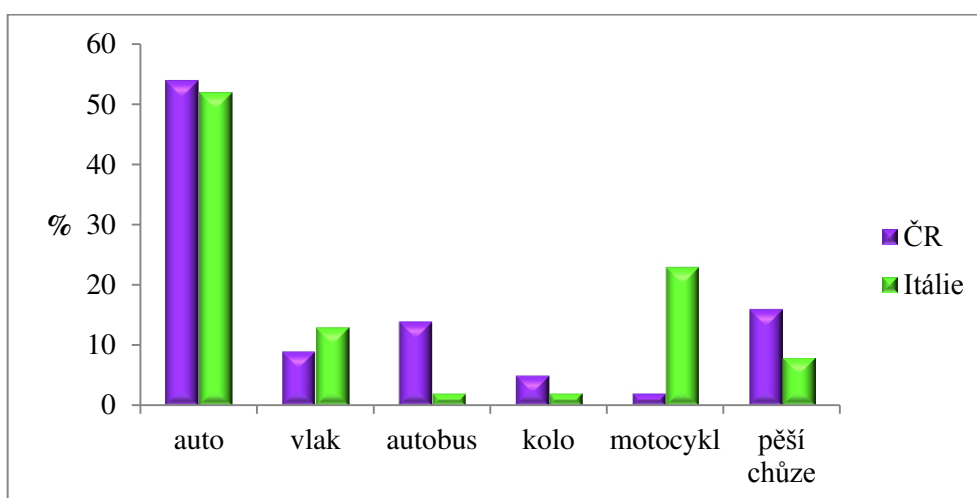
Obr. 38 Reakce respondentů v ČR na zvýšení ceny elektřiny v závislosti na příjmech v Kč (vlastní zpracování)

V České republice jsou respondenti ochotni šetřit více elektrickou energií než zemním plynem, porovná-li obr. 37 a 38. Respondenti s nejnižšími příjmy (do 10 000 Kč) by nejčastěji snížili spotřebu elektřiny v případě zvýšení ceny. 30 % respondentů by si zvolilo jinou alternativu místo využití elektřiny a 10 % by změnilo dodavatele elektřiny. 72 % respondentů s příjmy 20 000 Kč až 35 000 Kč vykazují také známky šetřivého chování a to tím, že jsou ochotni snížit spotřebu elektřiny či změnit dodavatele při zvyšování cen elektrické energie. Respondenti s příjmy 10 000 Kč až 20 000 Kč by nejčastěji také snížili spotřebu elektřiny, ale jednotlivé odpovědi jsou téměř vyrovnané.

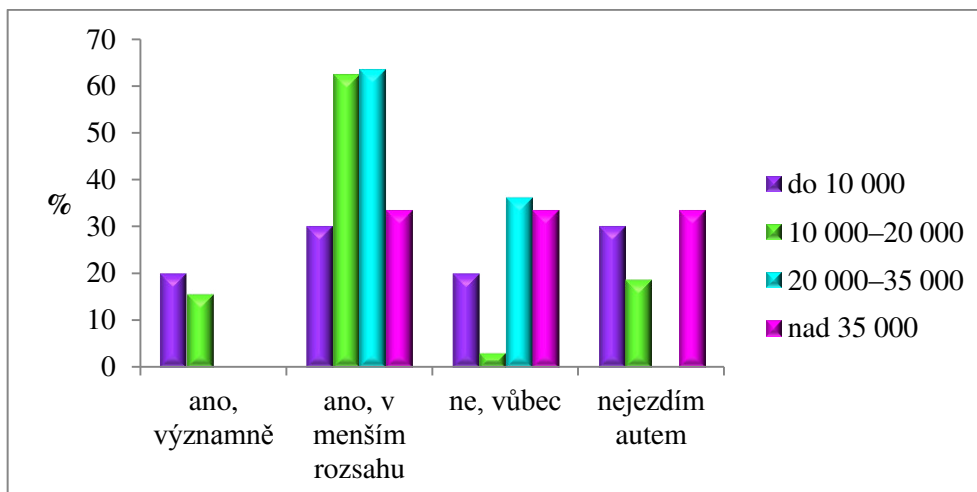
Obr. 39 Reakce respondentů v Itálii na zvýšení ceny elektřiny v závislosti na výši příjmu v EUR (vlastní zpracování)

Také v Itálii respondenti vykazují vyšší známky šetření u elektřiny než u zemního plynu (obr. 39). Zajímavé je, že více než 90 % respondentů využívá zemní plyn k vytápění, ale nejsou tak ochotní šetřit jako v případě elektřiny. Na druhou stranu v Itálii je velmi drahá elektřina, takže to není až tak překvapující. Co mě však překvapilo je, že respondenti s nejnižšími příjmy jsou nejméně ovlivněni zdražováním cen elektřiny. Naopak respondenti s nejvyššími příjmy jsou ochotni více šetřit a snížit spotřebu elektřiny, změnit dodavatele či si zvolit jinou alternativu. Respondenti s příjmy 1.000 až 2.000 EUR nejčastěji volili snížení spotřeby elektřiny v případě zvyšování cen elektřiny.

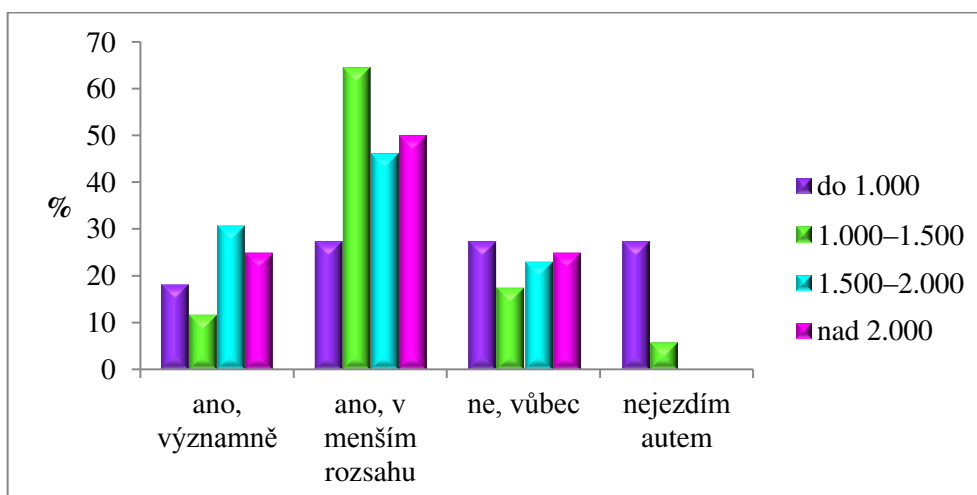
Obr. 40 Nejčastější způsob dopravy v ČR a Itálii (vlastní zpracování)

Není příliš překvapující, že nejčastěji využívaným prostředkem byl zvolen automobil, jak v České republice, tak v Itálii (obr. 40). V Itálii je druhým nejčastěji používaným dopravním prostředkem motocykl. Na motocyklu jezdí zejména lidé do 25 let. Druhým nejčastějším způsobem dopravy byla zvolena pěší chůze v České republice, která řadí respondenty mezi lidi chovající se šetrně k životnímu prostředí. Nejčastěji však volili pěší chůzi nejstarší respondenti. Respondenti z Itálie jezdí častěji vlakem, v České republice je respondenty častěji využívána autobusová doprava.

Obr. 41 Reakce respondentů v ČR na zvýšení ceny minerálních olejů v závislosti na výši příjmu v Kč (vlastní zpracování)

Polovina respondentů s příjmy do 10 000 Kč je ochotných snížit spotřebu minerálních olejů (ať už významně či v menším rozsahu) v případě zvýšení cen minerálních olejů mimo jiné z důvodu zvýšení daně z minerálních olejů. 20 % respondentů by nesnížilo spotřebu minerálních olejů vůbec a 30 % nejezdí autem. Nejvíce jsou ochotni snížit spotřebu minerálních olejů respondenti s příjmy od 10 000 Kč do 20 000 Kč. Lidé s vyššími příjmy (nad 20 000 Kč) jsou ochotni snížit spotřebu minerálních olejů alespoň v menším rozsahu (cca 60 % respondentů). Z obr. 41 je zřejmé, že odpověď „ano, v menším rozsahu“ převládá.

Obr. 42 Reakce respondentů v Itálii na zvýšení ceny minerálních olejů v závislosti na výši příjmu EUR (vlastní zpracování)

V Itálii by významně snížilo spotřebu minerálních olejů více respondentů než v České republice (obr. 42). Respondenti s nejnižšími příjmy (do 1.000 EUR) jsou nejméně ochotni

snížit spotřebu minerálních olejů. Lidé s nejvyššími příjmy (nad 2.000 EUR) jsou ochotni snížit spotřebu minerálních olejů i významně (25 %), polovina alespoň v menším rozsahu. Většina respondentů by snížila spotřebu minerálních olejů alespoň v menším rozsahu.

6 ZHODNOCENÍ SYSTÉMU EKOLOGICKÝCH DANÍ A JEJICH Vliv NA DAŇOVÉ POPLATNÍKY

Daňová soustava České republiky je relativně složitá a spousta lidí se v ní neorientuje. Podle mého názoru je daňová soustava Itálie složitější než v České republice. Z mého dotazování a zjišťování bližších informací o Itálii jsem zjistila, že poslední dobou dochází tak často k daňovým změnám (či změnám vlády), že sami obyvatelé Itálie se přestávají v daňovém systému orientovat. Samotné ekologické daně nepatří mezi systém daní, který je všem občanům v České republice a Itálii příliš známý.

Daňoví poplatníci (koneční spotřebitelé) jsou ovlivněni ekologickými daněmi, přesto z dotazníkového šetření vyplývá, že znalost systému ekologických daní není příliš vysoká. Ze statistického šetření jsem zjistila, že povědomí o ekologických daních má sice více než polovina respondentů České republiky i v Itálii, ale tito respondenti spíše o ekologických daních ví, ale nedokáží je všechny správně jmenovat. Správně ekologické daně nevyjmenovala ani polovina respondentů v České republice i Itálii. V České republice se v ekologických daních lépe orientují lidé mladší 25 let, v Itálii naopak starší lidé (zejména 41–60 let), ale nejstarší lidé (nad 60 let) se v obou zemích orientují v ekologických daních špatně.

Ekologické daně by měly vést ke snížení poškození životního prostředí a k jeho ochraně. Co se týče samotných informačních podnětů týkajících se ochrany životního prostředí, tak s informačními podněty se setkávají všichni respondenti. I když jeden respondent odpověděl, že se neseťká s informačními podněty vůbec, tak v další otázce uvedl, že se setkává s informačními podněty na internetu. Z toho usuzuji, že někteří lidé nevědí, co si mají představit pod pojmem informační podněty či takové podněty nevnímají, i když se s nimi setkávají.

I když primárním cílem ekologických daní není získání dalších peněžních prostředků do státního rozpočtu, tak nejvíce respondentů si myslí, že ekologické daně jsou zejména prostředkem příjmů státního rozpočtu. Pouhých 38 % respondentů v Itálii a 28 % respondentů v České republice si myslí, že ekologické daně mají pozitivní vliv na životní prostředí. Někteří respondenti to ani nedokáží posoudit. Podle ekologické daňové reformy by ekologické daně neměly přinést vyšší daňovou zátěž, kompenzace by měla přijít např. v podobě poklesu přímých daní. V České republice od zavedení ekologických daní klesly např. sazby sociálního pojištění v roce 2009 z 8 % na 6,5 % u zaměstnanců a z 26 na 25 % u za-

městnavatele odvádějících SP za zaměstnance. Také poklesly daně z příjmů. Spousta respondentů tedy neví o této výnosové neutralitě (teorii dvojí dividendy). Otázkou však zůstává, jak takovou situaci řešit např. u důchodců, kteří pokles daní z příjmu nepocítují, či u lidí s minimálními příjmy, kteří v dnešní době navyšování cen mají problém s příjmy vystačit. Podle mého názoru by měl být v tomto směru systém ekologických daní propracovanější.

U dotazníkového šetření jsem se zaměřila převážně na pohonné hmoty, zemní plyn, elektřinu, popř. jiná paliva k vytápění. Zemní plyn je od ekologické daně osvobozen, pokud je používán pro výrobu tepla domácností. Je to tím, že spalováním zemního plynu se do ovzduší dostává minimum škodlivých zplodin. I když převažuje v obou zemích zemní plyn k vytápění a je tedy hojně využíván, tak respondenti jsou ochotni šetřit více s elektřinou. Cena elektřiny v České republice je vysoká, nicméně v Itálii je mnohem dražší, je tedy pochopitelné, že respondenti jsou ochotni šetřit. Srovnám-li daně ze zemního plynu, tak Itálie má nastaveny čtyři úrovně zdanění pro neobchodní účely podle spotřeby a vysoce převyšuje minimální sazbu EU i sazbu daně v ČR. Velké rozdíly jsou také ve zdanění elektřiny, kdy Itálie převyšuje sazby daně ČR i minimální sazby dané směrnicí.

Statistickým šetřením jsem zjistila, že zvýšení ceny zemního plynu nemá významný vliv na snížení spotřeby zemního plynu respondenty v ČR. V Itálii nejsou odpovědi proporcionálně stejné, nejvíce respondentů by nebylo ovlivněno zvýšením ceny zemního plynu, ale významnou skupinu tvoří i respondenti, kteří by spotřebu zemního plynu snížili. Dále jsem zjistila, že v případě zvýšení ceny elektřiny by respondenti v Itálii snížili spotřebu elektřiny, v České republice nemá zvýšení ceny elektřiny významný vliv na snížení spotřeby elektřiny.

V rámci dotazníkového šetření uvedlo svůj příjem 56 respondentů z ČR a 53 respondentů z Itálie. Čím vyšší mají čeští respondenti měsíční příjem, tím méně jsou ovlivněni zvyšováním cen zemního plynu, který může být mimo jiné zdražen kvůli zvýšení ekologických daní u zemního plynu. V Itálii se naopak šetření neprojevuje přímo úměrně s růstem příjmu, někteří respondenti s vyššími příjmy jsou ochotni více šetřit se zemním plynem než respondenti s nižšími příjmy.

Co se týče ostatních energetických produktů, tak Česká republika i Itálie splňují minimální sazby směrnice EU vyjma zemního plynu pro pohonné hmoty pro neobchodní účely. Směrnice EU má u některých produktů nulové sazby daně, např. u petroleje či zkapalněné-

ho plynu určeného k vytápění. ČR má však u petroleje určeného k vytápění sazbu cca 427 EUR/1 000 l a Itálie 337 EUR/1 000 l. U zkapalněného plynu má ČR také nulovou sazbu, Itálie má sazbu cca 19 EUR/1 000 kg u vytápění pro obchodní účely a přibližně 190 EUR/1 000 kg pro neobchodní účely.

Těžký topný olej se používá pouze k vytápění, minimální sazby jsou stejné pro obchodní i neobchodní účely, ČR uplatňuje také stejné sazby pro obchodní i neobchodní účely a má téměř stejné sazby jako směrnice EU. Těžký topný olej v Itálii má zdanění několikanásobně větší. Naopak u uhlí a koksu se sazby daně Itálie téměř rovnají minimálním sazbám EU, ČR převyšuje minimální sazby i sazby daně v Itálii (pro obchodní i neobchodní účely).

Důležitou součástí práce byly i daně z minerálních olejů, na které jsou také stanoveny minimální sazby daně. Na respondenty mají nejvíce dopad daně z benzínu a plynového oleje (motorové nafty), protože patří mezi nejčastěji užívané pohonné hmoty. Více jak polovina respondentů využívá automobily k dopravě v obou zemích, což není příliš vhodná volba pro životní prostředí, ale většina je ochotna snížit spotřebu. Významněji jsou ochotni snižovat spotřebu benzínu a nafty respondenti v Itálii. Ceny benzínu a nafty v Itálii patří k nejvyšším v EU, vyšší sazby benzínu jsou aktuálně pouze v Nizozemsku a Norsku a vyšší ceny nafty v Norsku. Statisticky jsem ověřila, že respondenti z obou zemí by alespoň v menším rozsahu snížili spotřebu minerálních olejů při zvýšení cen minerálních olejů.

Daň z benzínu v České republice tvoří 36 % (12,84 Kč/l) celkové ceny. Daň z plynového oleje (nafty) tvoří 31 % (10,95 Kč/l) celkové ceny. Itálie má druhou nejvyšší sazbu daně benzínu a nafty v EU. Daň z benzínu tvoří 40 % (v přepočtu 20 Kč) celkové ceny a daň z plynového oleje (nafty) 36 % (v přepočtu 17 Kč) celkové ceny. Respondenti s vyššími příjmy nekladou takovou důležitost vyššímu zdanění na rozdíl od respondentů s nižšími příjmy.

Pokud jde o výnosy ekologických daní, tak výnosy v Itálii jsou podstatně vyšší než v ČR, ale Itálie je také větší jak rozlohou, tak podle počtu obyvatel. Výnosy v Itálii v roce 2012 vzrostly, v ČR klesly. V Itálii výnosy rostou od roku 2009. Podíl ekologických daní na HDP je vyšší v Itálii než ČR. Růst výnosů ekologických daní znamená, že v Itálii rostou sazby ekologických daní, či svědčí o neochotě snížit spotřebu ekologických produktů, což příliš nekoresponduje s výsledky statistického šetření. Sazby ekologických daní prošly více změnami než v České republice, protože jsou zavedeny v Itálii déle.

Vyšší sazby daní energetických produktů mohou přispívat k šetrnějšímu chování lidí, ochota šetřit byla zaznamenána zejména u benzínu, nafty a elektřiny. Pokud by byla dodržována výnosová neutralita, tak by mi zvyšování ekologických daní nevadilo, nicméně by nemělo příliš ovlivnit zejména domácnosti s nižšími příjmy. V dnešní době zdražování a stejných měsíčních příjmů u spousty lidí není zvyšování ekologických daní příliš na místě.

ZÁVĚR

Ochrana životního prostředí je nezbytně důležitá, aby nedocházelo k nadměrné spotřebě paliv a energií, které škodí životnímu prostředí. Současné tempo spotřeby neobnovitelných zdrojů není udržitelné. Je podstatné chránit životní prostředí různými nástroji. Ekologické daně, na které byla zaměřena tato práce, hrají důležitou roli mezi ekonomickými nástroji ochrany životního prostředí.

Cílem práce bylo analyzovat systém ekologických daní v České republice a Itálii se zaměřením na ekologické daně podle směrnice Rady 2003/96/ES, srovnat systémy ekologických daní, a zjistit, kde dochází k nejvyšším rozdílům mezi zdaněním České republiky a Itálie. Druhou částí práce bylo provedení dotazníkového šetření s cílem zjistit vliv ekologických daní na daňové poplatníky. Na základě provedených analýz byl zhodnocen systém ekologických daní v obou zemích, včetně dopadů na daňové poplatníky.

V Itálii byly ekologické daně zavedeny dříve než v České republice. První ekologické daně vznikaly již od roku 1998, v České republice se k dani z minerálních olejů (rok 2003) přidaly ostatní ekologické daně až roku 2008. Hlavním cílem zavedení ekologických daní bylo motivovat ekonomické subjekty k takovému chování, které povede ke snížení poškození životního prostředí. Chování ekonomických subjektů (pouze u domácností) jsem zkoumala dotazníkovým šetřením a statistickými metodami.

Srovnávala jsem energetické produkty u České republiky a Itálie se směrnicí EU a zjistila jsem, že sazby ekologických daní v Itálii jsou většinou různorodé podle účelu využití komodit. Česká republika u jednotlivých komodit zpravidla rozlišuje různé daňové sazby podle účelu. Velké rozdíly jsem zaznamenala např. u benzínu, kdy zdanění bezolovnatého benzínu v Itálii je o 45 % vyšší než v České republice a o 100 % vyšší než minimální sazba EU. Česká republika převyšuje minimální sazbu daně u benzínu o 39 %. V případě plynového oleje má Itálie nastaveny vyšší daňové sazby pro pohonné hmoty (o 87 % vyšší než minimální sazba EU), ale pro ostatní účely jsou sazby daní plynového oleje v České republice vyšší. Benzín a motorová nafta v Itálii patří mezi nejdražší v Evropské unii.

Itálie má nižší sazby než ČR např. u petroleje. Česká republika zdaňuje petrolej stejně jako plynový olej. Naopak Itálie má několikanásobně vyšší sazby u těžkého topného oleje, Česká republika má nastaveny téměř stejné sazby daně jako minimální sazby EU. Nejmenší rozdíly jsou u zemního plynu určeného pro pohonné hmoty k průmyslovým a obchodním účelům, kdy jsou sazby daně zemního plynu skoro stejné jak v Itálii a České republice, tak

v porovnání s minimálními sazbami. Využití zkapalněného plynu je ekologicky a finančně výhodné v České republice, kde jsou sazby daně nulové (stejně jako u směrnice EU), ale Itálie zkapalněný plyn k vytápění zdaňuje. Některé sazby ekologických daní by mohly být nižší, jak v České republice, tak v Itálii, protože několikanásobně převyšují minimální sazby EU, mohly by být sníženy u těch energetických produktů, které jsou ekologicky šetrnější pro životní prostředí, např. u již zmíněného zkapalněného plynu (LPG).

Zemní plyn je jedním z nejčastějších energetických produktů využívaných k vytápění, což bylo potvrzeno i dotazníkovým šetřením. Směrnice stanovuje základ daně zemního plynu v GJ, v Itálii se stanovuje základ daně z množství v m³ a v České republice v MWh. Zdanění v MWh má své výhody, protože tak lze porovnat, jestli je vytápění zemním plynem či elektřinou výhodnější, protože základ daně elektřiny je také v MWh. Zemní plyn patří mezi ekologicky šetrnější, proto je pro domácnosti osvobozen. Nicméně ekologická daň může mít vliv na zvýšení ceny zemního plynu, protože zrušení osvobození pro domácnosti je diskutovaným tématem. Elektřina osvobozená od daně je pouze ta, která je ekologicky šetrná, např. z biomasy či sluneční energie. Ekologičtější způsoby vytápění nejsou podle dotazníkového šetření příliš populární, např. obnovitelné zdroje využívá pouze minimum respondentů v ČR. Zájem spotřebitelů o levnější či ekologičtější zdroje vytápění je značný, bohužel informovanost je stále nízká.

Z dotazníkového šetření dále vyplynulo, že znalost ekologických daní není příliš vysoká vzhledem k tomu, že ekologické daně jsou zavedeny již několik let. Většina respondentů alespoň ekologické daně zná, i když je všechny nedokáže vyjmenovat. V Itálii je znalost ekologických daní vyšší, nicméně nešlo o výrazný rozdíl oproti České republice. Ochota respondentů šetřit energií byla zaznamenána zejména u elektřiny. V ČR má na snížení spotřeby elektřiny vliv příjem respondentů, čím nižší příjem, tím vyšší ochota šetřit. Paradoxní je, že u Itálie tomu bylo naopak, čím vyšší příjem, tím vyšší ochota snížit spotřebu elektřiny, přičemž cena elektřiny v Itálii patří k nejvyšším v EU. Nejvíce jsou ochotní respondenti snižovat spotřebu minerálních olejů při zvyšování cen minerálních olejů.

Možné změny chování ekonomických subjektů by mohly být podníceny zvyšováním ekologických daní, ale přílišné zvyšování ekologických daní by mohlo postihnout sociálně slabší spotřebitele, pro které by další navyšování cen, v tomto případě energetických komodit, mohlo být neúnosné. Východisko vidím při zachování výnosové neutrality adekvátním poklesem jiných daní.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

BOEIJEN-OSTASZEWSKA, Ola van a Marnix SCHELLEKENS, 2012. *European tax handbook 2012*. Amsterdam: IBFD, 974 s. ISBN 978-90-8722-134-8.

BŘEZINA, Josef, 2009. Zavedení ekologických daní v ČR. In: *Účetní kavárna* [online]. [cit. 2014-02-25]. Dostupné z: <http://www.ucetnikavarna.cz/archiv/dokument/doc-d35666v45353-zavedeni-ekologickych-dani-v-cr/>

BUSINESSINFO.CZ, 2013. Ekologické daně. In: *BusinessInfo.cz: Oficiální portál pro podnikání a export* [online]. [cit. 2014-02-25]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/ekologicke-dane-3532.html>

Ceny pohonných hmot, 2014. *České dálnice* [online]. [cit. 2014-05-03]. Dostupné z: <http://www.ceskedalnice.cz/zahranici/ceny-phm>

ČESKO, 1992a. Zákon č. 586/1992 ze dne 20. listopadu 1992 o daních z příjmů. In: *Sbírka zákonů České republiky* [online]. Částka 117 [cit. 2014-02-25]. Po zadání čísla předpisu dostupné z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/>

ČESKO, 1992b. Zákon č. 338/1992 ze dne 4. května 1992 o dani z nemovitých věcí. In: *Sbírka zákonů České republiky* [online]. Částka 71 [cit. 2014-02-25]. Po zadání čísla předpisu dostupné z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/>

ČESKO, 1993. Zákon č. 16/1993 ze dne 21. prosince 1992 o dani silniční. In: *Sbírka zákonů České republiky* [online]. Částka 6 [cit. 2014-02-25]. Po zadání čísla předpisu dostupné z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/>

ČESKO, 2003. Zákon č. 353/2003 ze dne 26. září 2003 o spotřebních daních. In: *Sbírka zákonů České republiky* [online]. Částka 118 [cit. 2014-03-01]. Po zadání čísla předpisu dostupné z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/>

ČESKO, 2004. Zákon č. 235/2004 ze dne 1. dubna 2004 o dani z přidané hodnoty. In: *Sbírka zákonů České republiky* [online]. Částka 78 [cit. 2014-02-25]. Po zadání čísla předpisu dostupné z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/>

ČESKO, 2007. Zákon č. 261/2007 ze dne 19. září 2007 o stabilizaci veřejných rozpočtů. In: *Sbírka zákonů České republiky* [online]. Částka 85 [cit. 2014-02-25]. Po zadání čísla předpisu dostupné z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/>

ČESKO. MINISTERSTVO PRŮMYSLU A OBCHODU, 2013. Interaktivní exportní profil země: Itálie. In: *BusinessInfo.cz: Oficiální portál pro podnikání a export* [online]. [cit. 2014-01-30]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/interaktivni-exportni-profil-zeme-italie-28219.html#!&chapter=3>

Daň ze zemního plynu, [b.r.]. *RWE* [online]. [cit. 2014-02-25]. Dostupné z: <http://www.rwe.cz/cs/vo-zp-dan-ze-zp/>

Daně, © 2008 - 2012a. *Ministerstvo životního prostředí* [online]. [cit. 2014-02-25]. Dostupné z: <http://www.mzp.cz/cz/dane>

Database on instruments used for environmental policy, [b.r.]. *OECD* [online]. [cit. 2014-02-25]. Dostupné z: http://www2.oecd.org/ecoinst/queries/QueryResult_2.aspx?Key=8bdc5643-c498-4c4d-bcf1-aebf216ce994&QryCtx=1&QryFlag=1

DVOŘÁKOVÁ, Veronika, 2013. *Zdaňování příjmů fyzických a právnických osob 2013/2014*. Praha: Linde, 327 s. ISBN 978-80-7201-916-8.

Ekologická daňová reforma, © 2008 - 2012b. *Ministerstvo životního prostředí* [online]. [cit. 2014-02-25]. Dostupné z: <http://www.mzp.cz/cz/edr>

Environmental tax revenues, 2014. *Eurostat* [online]. [cit. 2014-05-03]. Dostupné z: <http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/submitViewTableAction.do>

Environmental tax statistics, 2013. *Eurostat* [online]. [cit. 2014-02-25]. Dostupné z: http://epp.eurostat.ec.europa.eu/statistics_explained/index.php/Environmental_tax_statistics

Excise duty tables: Energy products and electricity, 2014. *European Commission: Taxation and Customs Union* [online]. [cit. 2014-05-01]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/taxation_customs/resources/documents/taxation/excise_duties/energy_products/rates/excise_duties-part_ii_energy_products_en.pdf

Glossary of Tax Terms, 2014. *OECD* [online]. [cit. 2014-02-25]. Dostupné z: <http://www.oecd.org/ctp/glossaryoftaxterms.htm>

Income tax for individuals, [b.r.]. *Agenzia delle Entrate* [online]. [cit. 2014-01-30]. Dostupné z: http://www1.agenziaentrate.it/inglese/italian_taxation/income_tax.htm

ITÁLIE. MINISTERSTVO PRŮMYSLU A OBCHODU, 2013a. Itálie míchá daněmi: zrušení daně z nemovitosti, zavedení Service Tax a hrozba zvýšení základní sazby DPH. In: *BusinessInfo.cz: Oficiální portál pro podnikání a export* [online]. [cit. 2014-01-30]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/italie-micha-danemi-zruseni-dane-z-nemovitosti-39643.html>

ITÁLIE. MINISTERSTVO PRŮMYSLU A OBCHODU, 2013b. V Itálii je od 1.10.2013 zvýšena základní sazba DPH na 22 %. In: *BusinessInfo.cz: Oficiální portál pro podnikání a export* [online]. [cit. 2014-01-30]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/v-italii-je-od-1-10-2013-zvysena-zakladni-sazba-40888.html>

KUBÁTOVÁ, Květa, 2010. *Daňová teorie a politika*. 5., aktualiz. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 275 s. ISBN 978-80-7357-574-8.

LÁCHOVÁ, Lenka, 2007. *Daňové systémy v globálním světě*. Vyd. 1. Praha: ASPI, 271 s. ISBN 978-80-7357-320-1.

Letecký petrolej, © 2013. *Vítejte na Zemi: multimediální ročenka životního prostředí* [online]. [cit. 2014-05-03]. Dostupné z: http://www.vitejtenazemi.cz/cenia/index.php?p=letecky_petrolej&site=doprava

MARKOVÁ, Hana, 2014. *Daňové zákony 2014: úplná znění platná k 1.1.2014*. 23. vyd. Praha: Grada, 272 s. ISBN 978-80-247-5171-9.

MEZŘICKÝ, Václav, 2005. *Environmentální politika a udržitelný rozvoj*. Vyd. 1. Praha: Portál, 207 s. ISBN 8073670038.

NERUDOVÁ, Danuše, 2011. *Harmonizace daňových systémů zemí Evropské unie*. 3., přeprac. a rozš. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 319 s. ISBN 978-80-7357-695-0.

PETLACHOVÁ, Petra, 2013. Co se změní u daně z převodu nemovitostí po 1. 1. 2014? Změny budou i u daně dědické a darovací. In: *Finanční správa* [online]. [cit. 2014-01-30]. Dostupné z: <http://www.financnisprava.cz/cs/financni-sprava/pro-media/tiskove-zpravy/2013/co-se-zmeni-u-dane-z-prevodu-nemovitosti-po-1-1-2014-zmeny-budou-i-u-dane-dedicke-a-darovaci-4576>

Politika životního prostředí, © 2012. *Cenia: česká informační agentura životního prostředí* [online]. [cit. 2014-02-25]. Dostupné z: <http://www1.cenia.cz/www/environmentalni-ekonomika/politika-zp>

REMTOVÁ, Květa, 2006. *Strategie podniku v péči o životní prostředí: dobrovolné nástroje*. Vyd. 1. Praha: Oeconomica, 100 s. ISBN 80-245-1086-3.

RITSCHELOVÁ, Iva, 2004. *Úvod do ekonomiky životního prostředí*. Vyd. 2., upr. Ústí nad Labem: Univerzita Jana Evangelisty Purkyně, Fakulta životního prostředí, 110 s. ISBN 80-7044-581-5.

Směrnice EU, ©2012. *Energostat* [online]. [cit. 2014-02-25]. Dostupné z: <http://energostat.cz/eu-smernice.html>

Spotřební daně a jejich správa, © 2009. *Celní správa České republiky* [online]. [cit. 2014-01-29]. Dostupné z: <http://www.celnisprava.cz/cz/dane/spotrebni-dane/Stranky/default.aspx>

STAGNARO, Carlo a Stefano VERDE, 2014. Perché la luce costa sempre di più? Una risposta più corretta alla domanda di Legambiente. In: *Leoni blog* [online]. [cit. 2014-05-05]. Dostupné z: <http://www.leoniblog.it/2012/04/06/perche-la-luce-costa-sempre-di-piu-una-risposta-piu-corretta-alla-domanda-di-legambiente/>

Státní politika životního prostředí ČR, 2012. *Ministerstvo životního prostředí* [online]. [cit. 2014-02-25]. Dostupné z: [http://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/statni_politika_zivotniho_prostredi/\\$FILE/OE-DN-statni_politika_zp-20130110.pdf.pdf](http://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/statni_politika_zivotniho_prostredi/$FILE/OE-DN-statni_politika_zp-20130110.pdf.pdf)

SVÁTKOVÁ, Slavomíra, 2009. *Spotřební a ekologické daně v České republice*. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 300 s. ISBN 978-80-7357-443-7.

ŠÍMOVÁ, Tereza, 2006. Ekologická daňová reforma v Evropě. In: *Liberální institut* [online]. [cit. 2014-02-25]. Dostupné z: http://libinst.cz/etexts/ZP/simova_edr_energy.pdf

ŠIROKÝ, Jan a kol., 2008. *Daňové teorie: s praktickou aplikací*. 2. vyd. Praha: C.H. Beck, xvi, 301 s. ISBN 978-80-7400-005-8.

ŠIROKÝ, Jan, 2012. *Daně v Evropské unii: daňové systémy všech 27 členských států EU a Chorvatska, legislativní základy daňové harmonizace včetně judikátů SD, odraz ekonomické krize v daňové politice EU*. 5. aktualiz. a přeprac. vyd. Praha: Linde, 400 s. ISBN 978-80-7201-881-9.

ŠIROKÝ, Jan, 2013. *Daně v Evropské unii: daňové systémy všech 28 členských států EU, legislativní základy daňové harmonizace včetně judikátů SD, odraz ekonomické krize v daňové politice EU, zdanění finančního sektoru*. 6. aktualiz. a přeprac. vyd. včetně CD. Praha: Linde Praha, 386 s. ISBN 978-80-7201-925-0.

TIETENBERG, Thomas H a Lynne LEWIS, c2012. *Environmental & natural resource economics*. 9th ed. Upper Saddle River, N.J.: Pearson Education, xxviii, 666 s. ISBN 978-0-13-139257-1.

Topení olejem: Možnost vytápění v domácnostech, 2013. In: *Snížujeme.cz* [online]. [cit. 2014-05-03]. Dostupné z: <http://www.snizujeme.cz/clanky/topeni-olejem-v-domacnosti/>

TOŠOVSKÁ, Eva et al., 2010. *Makroekonomické souvislosti ochrany životního prostředí*. Vyd. 1. Praha: C.H. Beck, xxi, 201 s. ISBN 978-80-7400-308-0.

VINŠOVÁ, Michaela, 2013. Účet za elektřinu. Za co vlastně platíme?. In: *Peníze.cz* [online]. [cit. 2014-05-05]. Dostupné z: <http://www.penize.cz/nakupy/259853-ucet-za-elektrinu-za-co-vlastne-platime>

ZAJÍČKOVÁ, Miroslava, Radim BOHÁČ a Igor VEČEŘ, 2012. *Základ daně z příjmů a DPH ve vybraných státech EU z pohledu daňové harmonizace*. Vyd. 1. Praha: Leges, 470 s. ISBN 978-80-87576-21-2.

ZASTUPITELSKÝ ÚŘAD ŘÍM (ITÁLIE), 2013. Itálie: Finanční a daňový sektor. In: *BusinessInfo.cz: Oficiální portál pro podnikání a export* [online]. [cit. 2014-02-17]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/italie-financni-a-danovy-sektor-18353.html>

Zkapalněné ropné plyny, [b.r.]. *Česká rafinérská* [online]. [cit. 2014-05-03]. Dostupné z:
<http://www.ceskarafinerska.cz/cz/zkapalnene-ropne-plyny.aspx>

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

ES	Evropské sdružení
EUROSTAT	Statistický úřad evropských společenství
FO	Fyzická osoba
GJ	Gigajoul
HDP	Hrubý domácí produkt
IS	Interval spolehlivosti
LPG	Propan-butan
MSP	Malé a střední podniky
MWh	Megawatthodina
NO _x	Oxidy dusíku
OECD	Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj
PO	Právnícká osoba
SO ₂	Oxid siřičitý
SP	Sociální pojištění
ŽP	Životní prostředí

SEZNAM OBRÁZKŮ

<i>Obr. 1 Srovnání zdanění benzínu</i>	41
<i>Obr. 2 Srovnání zdanění plynového oleje</i>	42
<i>Obr. 3 Srovnání zdanění petroleje</i>	44
<i>Obr. 4 Srovnání zdanění LPG</i>	45
<i>Obr. 5 Srovnání zdanění těžkého topného oleje</i>	46
<i>Obr. 6 Srovnání zdanění uhlí a koksu</i>	47
<i>Obr. 7 Srovnání zdanění zemního plynu</i>	48
<i>Obr. 8 Srovnání zdanění elektřiny</i>	49
<i>Obr. 9 Podíl celkových ekologických daní na příjmech z daní a sociálních příspěvků</i>	51
<i>Obr. 10 Podíl energetických daní na příjmech z daní a sociálních příspěvků</i>	53
<i>Obr. 11 Řešení hypotézy H1 v programu XLStatistics</i>	63
<i>Obr. 12 Povědomí o ekologických daních podle věkových kategorií v ČR</i>	64
<i>Obr. 13 Řešení hypotézy H1 v programu XLStatistics</i>	64
<i>Obr. 14 Povědomí o ekologických daních podle věkových kategorií</i>	65
<i>Obr. 15 Řešení hypotézy H2 v programu XLStatistics</i>	66
<i>Obr. 16 Správnost vyjmenování ekologických daní v ČR</i>	66
<i>Obr. 17 Řešení hypotézy H2 programu XLStatistics</i>	67
<i>Obr. 18 Správnost vyjmenování ekologických daní v Itálii</i>	67
<i>Obr. 19 Grafické řešení hypotézy H3 v programu R</i>	68
<i>Obr. 20 Řešení hypotézy H3 v programu R</i>	69
<i>Obr. 21 Grafické řešení hypotézy H3 v programu R</i>	69
<i>Obr. 22 Řešení hypotézy H3 v programu R</i>	70
<i>Obr. 23 Grafické řešení hypotézy H4 v programu R</i>	70
<i>Obr. 24 Řešení hypotézy H4 v programu R</i>	71
<i>Obr. 25 Grafické řešení hypotézy H4 v programu R</i>	71
<i>Obr. 26 Řešení hypotézy v programu R</i>	72
<i>Obr. 27 Grafické řešení hypotézy H5 v programu R</i>	72
<i>Obr. 28 Řešení hypotézy H5 v programu R</i>	73
<i>Obr. 29 Grafické řešení hypotézy H5 v programu R</i>	73
<i>Obr. 30 Řešení hypotézy H5 v programu R</i>	74
<i>Obr. 31 Jak často se respondenti setkávají s informačními podněty týkajícími se ochrany ŽP</i>	75

<i>Obr. 32 Kde se respondenti nejčastěji setkávají s informačními podněty</i>	<i>75</i>
<i>Obr. 33 Názor respondentů na ekologické daně.....</i>	<i>76</i>
<i>Obr. 34 Energetický produkt využívaný respondenty k vytápění.....</i>	<i>77</i>
<i>Obr. 35 Položky, které nejvíce ovlivňují cenu elektřiny dle respondentů.....</i>	<i>77</i>
<i>Obr. 36 Reakce respondentů v ČR na zvýšení ceny zemního plynu v závislosti na příjmu v Kč</i>	<i>78</i>
<i>Obr. 37 Reakce respondentů v Itálii na zvýšení ceny zemního plynu v závislosti na příjmu v EUR.....</i>	<i>79</i>
<i>Obr. 38 Reakce respondentů v ČR na zvýšení ceny elektřiny v závislosti na příjmech v Kč.....</i>	<i>80</i>
<i>Obr. 39 Reakce respondentů v Itálii na zvýšení ceny elektřiny v závislosti na výši příjmu v EUR.....</i>	<i>80</i>
<i>Obr. 40 Nejčastější způsob dopravy v ČR a Itálii.....</i>	<i>81</i>
<i>Obr. 41 Reakce respondentů v ČR na zvýšení ceny minerálních olejů v závislosti na výši příjmu v Kč</i>	<i>82</i>
<i>Obr. 42 Reakce respondentů v Itálii na zvýšení ceny minerálních olejů v závislosti na výši příjmu v EUR.....</i>	<i>82</i>

SEZNAM TABULEK

<i>Tab. 1 Sazby daně z příjmu fyzických osob v Itálii</i>	18
<i>Tab. 2 Sazby daní pohonných hmot v ČR</i>	35
<i>Tab. 3 Sazby daní pohonných hmot pro průmyslové a obchodní účely v ČR.....</i>	36
<i>Tab. 4 Sazby daní paliv a elektřiny pro obchodní účely v ČR.....</i>	37
<i>Tab. 5 Sazby daní paliv a elektřiny pro neobchodní účely v ČR</i>	37
<i>Tab. 6 Sazby daní pohonných hmot v Itálii</i>	38
<i>Tab. 7 Sazby daní pohonných hmot pro průmyslové a obchodní účely v Itálii</i>	39
<i>Tab. 8 Sazby daní paliv a elektřiny pro obchodní účely v Itálii</i>	39
<i>Tab. 9 Sazby daní paliv a elektřiny pro neobchodní účely v Itálii.....</i>	39
<i>Tab. 10 Srovnání zdanění benzínu v České republice a Itálii s minimálními sazbami EU.....</i>	41
<i>Tab. 11 Srovnání zdanění plynového oleje v České republice a Itálii s minimálními sazbami EU.....</i>	42
<i>Tab. 12 Srovnání zdanění petroleje v České republice a Itálii s minimálními sazbami EU.....</i>	43
<i>Tab. 13 Srovnání zdanění zkapalněného plynu v České republice a Itálii s minimálními sazbami EU.....</i>	44
<i>Tab. 14 Srovnání zdanění těžkého topného oleje v České republice a Itálii s minimálními sazbami EU</i>	46
<i>Tab. 15 Srovnání zdanění uhlí a koksů v České republice a Itálii s minimálními sazbami EU.....</i>	47
<i>Tab. 16 Srovnání zdanění zemního plynu v České republice a Itálii s minimálními sazbami EU.....</i>	48
<i>Tab. 17 Srovnání zdanění elektřiny v České republice a Itálii s minimálními sazbami EU.....</i>	49
<i>Tab. 18 Výnosy celkových ekologických daní v letech 2005 až 2012</i>	50
<i>Tab. 19 Podíl celkových ekologických daní na celkových příjmech z daní a sociálních příspěvků</i>	50
<i>Tab. 20 Podíl celkových ekologických daní na HDP.....</i>	51
<i>Tab. 21 Výnosy energetických daní v letech 2005 až 2012</i>	52
<i>Tab. 22 Podíl energetických daní na celkových příjmech z daní a sociálních příspěvků</i>	52

<i>Tab. 23 Jak často se respondenti setkávají s informačními podněty týkajícími se ochrany životního prostředí.....</i>	<i>55</i>
<i>Tab. 24 Kde se respondenti nejčastěji setkávají s informačními podněty týkajícími se ochrany životního prostředí.....</i>	<i>55</i>
<i>Tab. 25 Povědomí o ekologických daních</i>	<i>56</i>
<i>Tab. 26 Daně, které patří mezi daně ekologické.....</i>	<i>56</i>
<i>Tab. 27 Názor respondentů na ekologické daně.....</i>	<i>57</i>
<i>Tab. 28 Komodita, kterou používají respondenti k vytápění domu</i>	<i>58</i>
<i>Tab. 29 Položka, která nejvíce ovlivňuje cenu elektřiny dle respondentů</i>	<i>58</i>
<i>Tab. 30 Postoj respondentů v případě růstu ceny zemního plynu</i>	<i>59</i>
<i>Tab. 31 Postoj respondentů v případě růstu ceny elektřiny</i>	<i>60</i>
<i>Tab. 32 Způsob dopravy, který využívají respondenti nejčastěji</i>	<i>60</i>
<i>Tab. 33 Ochota respondentů snížit spotřebu minerálních olejů v případě růstu ceny</i>	<i>61</i>
<i>Tab. 34 Pohlaví respondentů</i>	<i>61</i>
<i>Tab. 35 Věk respondentů</i>	<i>62</i>
<i>Tab. 36 Čistý měsíční příjem respondentů v České republice</i>	<i>62</i>
<i>Tab. 37 Čistý měsíční příjem respondentů v Itálii</i>	<i>62</i>

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha P I: Dotazník ČR

Příloha P II: Dotazník Itálie

PŘÍLOHA P I: DOTAZNÍK ČR

Dobrý den,

jsem studentkou 3. ročníku oboru Účetnictví a daně na Fakultě managementu a ekonomiky Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně. Tímto bych Vás chtěla poprosit o vyplnění tohoto dotazníku, který je součástí mé bakalářské práce s názvem Komparativní analýza systému ekologických daní v České republice a Itálii.

Dotazník je anonymní a bude sloužit ke zpracování praktické části mé bakalářské práce, která bude zkoumat vliv ekologických daní na české a italské daňové poplatníky. Prosím o zodpovězení všech otázek.

Předem děkuji za Váš čas a Vaši ochotu.

Adriana Smržová

1. Jak často se setkáváte s informačními podněty týkajícími se ochrany životního prostředí?
 - a) denně
 - b) několikrát týdně
 - c) několikrát měsíčně
 - d) několikrát ročně
 - e) méně než jedenkrát ročně
 - f) vůbec

2. Kde se nejčastěji setkáváte s informačními podněty týkajícími se ochrany životního prostředí?
 - a) v televizi
 - b) na internetu
 - c) v tištěných zdrojích
 - d) v práci
 - e) neseťkávám se s žádnými podněty
 - f) jiná odpověď:

3. Uveďte, jaké je Vaše povědomí o ekologických daních:
- ekologické daně znám
 - ekologické daně neznám
 - vím, že ekologické daně existují, ale znám jen některé
4. Mezi ekologické daně se podle Vás řadí:
- daň z elektřiny, daň ze zemního plynu, daň z černého uhlí, daň z tabákových výrobků
 - daň z přidané hodnoty, daň z elektřiny, daň z pevných paliv, daň ze zemního plynu
 - daň z elektřiny, daň ze zemního plynu, daň z pevných paliv, daň za znečištění prostředí
 - daň z elektřiny, daň ze zemního plynu, daň z pevných paliv, daň z minerálních olejů
5. Domnívám se, že ekologické daně
- mají pozitivní vliv na ŽP → omezují negativní činnosti ohrožující ŽP
 - nemají žádný vliv na ŽP → nedokáží ovlivnit činnosti ohrožující ŽP
 - jsou zejména prostředkem příjmů státního rozpočtu
 - neznám ekologické daně, proto nedokážu posoudit
6. Co používáte k vytápění domu?
- elektřinu
 - zemní plyn
 - pevná paliva
 - obnovitelné zdroje
 - jiná odpověď:
7. Jaká položka podle Vás nejvíce ovlivňuje cenu elektřiny?
- cena samotné elektřiny (tzv. silová elektřina)
 - poplatky za distribuci a služby
 - DPH
 - ekologická daň

8. Jaký by byl Váš postoj v případě růstu daně ze zemního plynu, která by měla vliv na růst ceny zemního plynu?
- a) snížil/a bych spotřebu plynu
 - b) změnil/a bych dodavatele plynu
 - c) zvolil/a bych alternativní možnost (např. místo plynu použití dřeva)
 - d) růst ceny by mě neovlivnil
9. Jaký by byl Váš postoj v případě růstu daně z elektřiny, která by měla vliv na růst ceny elektřiny?
- a) snížil/a bych spotřebu elektřiny
 - b) změnil/a bych dodavatele plynu
 - c) zvolil/a bych alternativní možnost
 - d) růst ceny by mě neovlivnil
10. Jaký způsob dopravy (z uvedených) využíváte nejčastěji?
- a) automobil
 - b) vlak
 - c) autobus
 - d) kolo
 - e) motocykl
 - f) chodím převážně pěšky
11. Jste ochotni snížit spotřebu minerálních olejů (benzínu, nafty) v souvislosti s růstem daně z minerálních olejů majícím vliv na růst ceny minerálních olejů?
- a) ano, významně
 - b) ano, v menším rozsahu
 - c) ne, vůbec
 - d) nejezdím autem, netýká se mě
12. Pohlaví
- a) muž
 - b) žena

13. Věk

- a) méně než 25
- b) 25 – 40
- c) 41 – 60
- d) 61 a více

14. Váš čistý měsíční příjem (Kč) je: (otázka umožní určit dopad ekologických daní v závislosti na výši příjmu)

- a) do 10 000
- b) 10 000–20 000
- c) 20 000–35 000
- d) 35 000 a více

PŘÍLOHA P II: DOTAZNÍK ITÁLIE

Buongiorno,

sono una studentessa di terzo anno che sta frequentando il corso di studi di contabilità e fiscalità presso la Facoltà di Economia e Management alla Tomas Bata University di Zlin in Repubblica Ceca.

Vorrei gentilmente chiederVi di compilare questo questionario che fa parte della mia tesi di laurea intitolata “Un'analisi comparativa delle imposte ambientali nella Repubblica Ceca e Italia“.

Il questionario è anonimo e verrà solamente utilizzato per la parte pratica della mia tesi la quale esaminerà l'impatto delle tasse ambientali sui contribuenti cechi e italiani. Si prega di rispondere a tutte le domande.

RingraziandoVi anticipatamente per il Vs tempo e la Vs disponibilità, porgo cordiali saluti,

Adriana Smržová

1. Quanto spesso venite in contatto con le informazioni riguardanti alla salvaguardia dell'ambiente?
 - a) quotidianamente
 - b) più volte alla settimana
 - c) più volte al mese
 - d) più volte all'anno
 - e) euna volta all'anno
 - f) mai

2. Tramite quali canali venite in contatto con le informazioni riguardanti alla materia dell'ambiente?
 - a) in televisione
 - b) su internet
 - c) nei giornali/riviste/libri
 - d) al lavoro
 - e) non ho nessun contatto con le informazioni di questo tipo
 - f) un'altra risposta

3. Qual'è la vostra consapevolezza delle tasse ambientali?
 - a) conosco le tasse ambientali
 - b) non so nulla sulle tasse ambientali
 - c) so che esistono le tasse ambientali però ne conosco solo alcune

4. Secondo voi, tra le tasse ambientali appartengono:
 - a) tassa su energia elettrica, tassa sul gas naturale, tassa sul carbone, tassa sui prodotti derivanti dal tabacco
 - b) tassa sul valore aggiunto, tassa su energia elettrica, tassa sui combustibili, tassa sul gas naturale
 - c) tassa su energia elettrica, tassa sul gas naturale, tassa sui combustibili, tassa sull'inquinamento ambientale
 - d) tassa su energia elettrica, tassa sul gas naturale, tassa sui combustibili, tassa sugli oli minerali

5. Presumo che le tasse ambientali
 - a) hanno un impatto positivo sull'ambiente → limitano le attività negative che minacciano l'ambiente
 - b) non hanno alcun impatto sull'ambiente → non possono influire le attività che minacciano l'ambiente
 - c) sono soprattutto le risorse per le entrate di bilancio dello stato
 - d) non so nulla sulle tasse ambientali quindi non posso giudicare

6. Che cosa usate per riscaldare la vostra casa?
 - a) energia elettrica
 - b) gas
 - c) combustibili solidi
 - d) risorse rinnovabili
 - e) un'altra risposta

7. Secondo voi quale voce influisce maggiormente sul prezzo dell'energia elettrica?
 - a) il prezzo effettivo dell'energia elettrica (cosiddetta energia elettrica di potenza)
 - b) le spese per la distribuzione e servizi

- c) IVA
 - d) la tassa ambientale
8. Quale sarebbe il vostro atteggiamento in caso di aumento della tassa sul gas che possa influire sulla crescita dei prezzi del gas?
- a) ridurrei il consumo di gas
 - b) cambierei il fornitore di gas
 - c) avrei scelto un'alternativa (per esempio, uso di legna invece di gas)
 - d) un aumento di prezzo non influirebbe sul mio comportamento
9. Quale sarebbe il vostro atteggiamento in caso di aumento della tassa sull'energia elettrica che possa influire sulla crescita dei prezzi dell'energia elettrica?
- a) ridurrei il consumo di energia elettrica
 - b) cambierei il fornitore di energia elettrica
 - c) avrei scelto un'alternativa
 - d) un aumento di prezzo non influirebbe sul mio comportamento
10. Quale modalità di trasporto utilizzate di più?
- a) la macchina
 - b) il treno
 - c) il bus
 - d) la bicicletta
 - e) vado a piedi
11. Siete disposti a ridurre il consumo di oli minerali (benzina, diesel) in connessione con l'aumento delle accise sugli oli minerali che influenzano l'aumento dei prezzi degli oli minerali?
- a) sì, molto
 - b) sì però non tanto
 - c) no, mai
 - d) non uso la macchina, non mi riguarda

12. Sesso

- a) uomo
- b) donna

13. L'età

- a) meno di 25
- b) 25–40
- c) 41–60
- d) più di 61

14. Il vostro reddito mensile netto (EUR) è (la domanda permette di determinare l'impatto delle imposte ambientali a seconda del reddito):

- a) fino a 1.000
- b) 1.000–1.500
- c) 1.500 –2.000
- d) oltre 2.000